The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBE LIETUVNINKU

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Pauksztis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 39. Brooklyn, N. Y. 25 d. Rugsėjo (September) 1912 m. Metai XXVII.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Prie Trečiojo Laikraštininkų Susivažiavimo.

Kaip visiems laikraščių skaitytojams jau teko pastebėti, ir į omenę įsidėti, jogei neužilgo yra šaukiamas ir šiomis dienomis jau bus laikomas trečiasis Amerikos lietuvių laikraštininkų susivažiavimas, kuris bus Chicago'jė. Apie šituos laikraštininkų susivažiavimus, iš kritiškai-tvirtinančio atžvilgio nėra ko daug nei kalbėti, — nes iš kokios tik pusės nepažvelgsi, visur matosi būtinas reikalas ir milžiniška nauda mūsų spaudos ir visuomenės vadovams susiartinti ir susitarti. Nors praėjusieji du laikraštininkų susivažiavimai neatnešė tiek vaisių, kiek tūlų ir visų buvo tikėtasi ir laukta, bet visgi nepasiliko ir visai be naudos: juk niekas bergždžiai neišeina, kas ant vaisingos dirvos daroma. Arčiau pažvelgus į tų susivažiavimų aplinkybes, net pamatysime, kad daugiaus nieko ir nuveikti nebuvo galima.

Tačiaus reikia pastebėti šis keistas ir nesmagus mūsų žemos kultūros apsireiškimas, kad tūli rimtesnieji mūsų veikėjai ir publicistai visai maža domos atkreipė į šituos taip naudingus susivažiavimus. Beveik visai nesirūpino padėti laikraštininkams kovoti prieš laikraštijos spausdinto žodžio parazitus, vykdinant gyveniman doresnį, švaresnį, mandagesnį ir vedantį žmoniją apšvietos link laikraštijos turinį. Viskas buvo palikta laikraščių redakcijoms, kurios turėjo kovoti ir kovoja su anais parazitais, vien tik už švaresnę laikraštijos systemą ir etiką, visai neturėdami laiko vykinti gyveniman kitus laikraštininkų suvažiavimų nutarimus.

Triukšmingieji gi mūsų veikėjai ir publicistai, dar po pirmajam mūsų laikraštininkų susivažiavimui Brooklyne, pamatę, jog daugiau negalės skaitančią visuomenę penėti nepamatuotais ypatiškais ginčais, šmeižimais ir visokiomis pliovonėmis, pradėjo rėkti ir protestuoti. Ir aš neabejoju, kad po pirmam laikraštininkų susivažiavimui, kiekviena lietuviška redakcija gavo laiškus pilnus skanių epitetų, su „carais", „despotais", „Rusijos cenzoriais", „varžytojais darbininkų klasės", „laisvės žodžio" ir tt. (Aš tokius laiškus mačiau „Darbininkų Vilties" redakcijoj).

Rimtesnieji mūsų laikraščiai, iškalno numanė, kas atsitiks, kad rėksniai, tik triukšmais gyvenantieji, labai ir labai nebus užganėdinti tais susivažiavimais ir ims koliotis, todel ir iš tų laiškų nieko sau nedarė, tik dirbo sau ramiai paskirtą darbą.

Triukšmingieji gi mūsų laikraštininkai (katrie bent da drįso dalyvauti susivažiavime), rodosi tik to ir laukė. Tuojaus pradėjo laužyti savo nutarimus, neužlaikydami duoto žodžio, o ilgainiui net pastojo tikriausiais tų rėksnių-šmeižikų organais. Per sunku tokiems gaivalams nors trumpą laiką žmonėmis pabūti!... Antrame lietuvių laikraštininkų susivažiavime tokie gaivalai jau nedalyvavo, ir kartu su anais parazitais pradėjo kovoti prieš laikraštininkų susivažiavimų nutarimus ir švaresnę laikraštijos etiką. Mat didesnė dalis mūsų visuomenės da nedaaugus ligi to, kad galėtų šaltai, rimtai ir bešališkai pažvelgti į dalykus. Dauguma iš mųs manom, kad jau išmokom skaityti ir pasirašyti vardą-pavardę, tai jaŭ ir pastojome mokslinčiais, ir jeigu kas mėgina mus pertikrinti, kad mes nieko nežinom, ir kad mūsų išsvajotos kai-kurios fanatiškos ideos yra klaidingos, tai mes, vietoj pagalvoti apie tokius užmetimus: ar kartais jie nėra teisingi, pradedame koliotis, persiprašant, piemeniškais žodžiais ir pasiliekame amžinais fanatikais, nesistengdami daugiau nieko pasimokinti ir suprasti. Todel anie karštagalviškieji ir gešeftininkų laikraščiai, matydami mus esant tokioje fanatiškoje triukšmingoje pozicijoj, stengėsi ištraukti, kiek galint daugiau sau naudos iš tų triukšmų, karts nuo karto da ir patįs juos padidindami ar savo skaitytojus pasiundydami.

Taigi: ar galima norėti, kad laikraštininkų susivažiavimai daugiau ką būtų galėję nuveikti, negu ikišioliai nuveikė? Negalima! Ir laikraštininkai, pritarianti ir šaukianti šituos susivažiavimus, negali būti už tai kaltinami. Ypač jie užsipelno pagyrimą ir garbės žodį, kad nieko neatbodami ant tų sunkenybių ir prieštaravimų, eina pirmyn linkui užbriežto tikslo, nepaisydami nei savo biznio, kuriam dikčiai kenkia šitie susivažiavimai. Ir reikia tikėtis, kad šitie laikraštininkai ir ant toliaus bus didelės ir prakilnios dvasės vyrais, nepaisys lengvadvasių ir eis pirmyn, iki neprieis savo tikslo tai yra švaresnės ir prakilnesnės laikraštijos.

Trečiasis laikraštininkų susivažiavimas turėtų sutaisyti systematiškesnį būdą rinkimui aukų tarpe Amerikos lietuvių, idant apsaugoti mūsų jautresniąją ir duoslesniąją visuomenę nuo išnaudojimo įvairių aukarinkių, daug kartų neaiškiems ir tik vieniems dievams težinomiems tikslams. Mūsų laikraštininkai turėtų atmintį gerbjamojo amžiaus atminties dainiaus ir tuomet buvusio laikraštininko V. Kudirkos papeikimą anam šundaktariui, kuris taikėsi prigauti su meilės vaistais bėdiną našlę ant kelių rublių. Ką ir bekalbėti, kiek tūkstančių dolerių aukų pas mumis Amerikoje sudedama kas metai; ir didelė dalis tų aukų nežinia kur nueina!... Mūsų visuomenė taip jau priprato prie aukojimo, kad nebeatsižvelgia: kam duoda, ir pasidėkavojant mūsų laikraštininkų nerūpestingumui apie visuomenės suaukotus piningus, randasi dirva visokioms apgavystėms, randasi visoki „second hand" streikų komitetai, „bažnyčių statytojai", Sibire štremtiniai ir kitoki, kuriems už tokius darbus vieta tik kalėjime turėtų būti.

Jeigu mūsų visuomenė su kiekvienais metais darosi duosnesnė ir daugiau aukoja visokiems tautos ir visuomenės reikalams, tad privalome rūpintis, kad tos aukos ir nenueitų vėjais, o pasiektų savo vietą ir ateityje galėtume parodyti visuomenei, ką su tokioms aukomis esam nuveikę. Idant tas atsiekti, reikia išdirbti praktiškas-systematiškas būdas aukų rinkimo ir jų dalinimo.

Mano nuomonė yra tokia: kad laikraštininkai, kaipo visuomenės reikalų dabotojai, turi ir didžiausį visuomenės užsitikėjimą; todel jiems reikėtų sutverti vienas generališkas lietuvių aukų rinkimo komitetas, kuriam turėtų būti siunčiamos aukos kur-nebūk ir kam-nebūk surinktos; visoki aukų reikalavimai turėtų būti siunčiami tam komitetui, kuris ištyręs ar tikrai vertas aukos tas atsišaukimas, paskirtų auką pagal išgalę ir vertę, arba atsišauktų į visuomenę, kad ji tokį ir tokį reikalą paremtų. Toksai komitetas turėtų užsistatyti tam tikrą kauciją; jisai išdavinėtų kas mėnuo aiškias atskaitas laikraščiuose. Tada reikėtų tik laikraščiuose ir per prakalbas aiškinti žmonėms, kad aukų daugiau niekad neduotų, nes jeigu kokie reikalai bus verti aukų, tai juos turės aprūpinti generališkasis aukų komitetas. Ir taip sutvarkius aukų rinkimą, būtų galima reikalauti nuo kiekvieno lietuvio nors po 25c. į metus, kaipo metinės mokesties, kuri bus sunaudota tikrai visuomenės reikalams. Juk Amerikoje skaitoma apie į 500,000 lietuvių; ir jeigu iš tų paaukotų nors po 25c. į metus 300,000, tai gautume $75,000.00. Graži tai suma piningų! Vienok nėra abejonės, kad ir tuomet rastųsi žmonės, kurie aukotų tiek kiek ir dabar aukoja. Tada mes galėtume pamatyti: kur mūsų aukos nueina, kiek mes jų sudedame ir kiek jos mums naudos atneša!

Šiandieninis būdas mūsų aukų rinkimo yra nepraktiš kas, netvarkus ir neaiškus; todel tai ir naudojasi išto visokie visuomenės parazitai.

Tačiaus, jau laikas mums su tuomi apsižiūrėti ir susitvarkyti. Nieks tiek šiame reikale visuomenei negali padėit, kaip laikraštininkai. Todel ir reikia tikėtis, kad ateinantis laikraštininkų su susivažiavimas į šį klausimą atkreips savo domą.

Taipgi drįstu lūkėti, kad ateityje ir visa rimtesnėji lietuvių inteligentija susispies arčiau laikraštininkų susivažiavimų ir stengsis visomis jėgomis padėti išrauti tą piktžolę — *geltonąją literatūrą ir mūsų laikraštijos,* kuri taip giliai yra įleidusi savo vodingas šaknis.

S. E. Vitaitis.

Ant arklio be galvos.

Vienas ūkininkas miestelyje pasigėrė ir grįžo raitas namo. Injojus girion užpuolė jį plėšikai, atėmė piningus ir paskui apsukę pasodino į arklio uodegą; pagaliaus pririšė jo kojas, kad girtas nenupultų ir suplakę arklį nuvijo keliu. Anksti ryto ūkininkas nubunda iš miego ir pamatęs, kad arklys jį parnešė namo, ima pūstyties ant plėšikų.

— Ot tai bjaurybės, netiktai mane apkraustė, bet ir mano arkliui galvą nukirto!

Peržvalga.

// **Paremkime „Birutę".** Jaunutis, nes vos tik ketvirtus metus teeinąs, Prūsų lietuvių laikraštėlis „Birutė" jau padarė Mažojoje Lietuvoje nemažą žingsnį. Su jos ir p-no Vanagaičio pagalba tenai prasidėjo naujas lietuvių tautiškasis judėjimas: tveriasi lietuvių jaunimo draugijėlės, organizuojasi Prūsų lietuvių susivienijimas, pradeda tenykščiai lietuviai rengti savo viešus susirinkimus ir prakalbas; pradeda mūsų suvokietėję vientaučiai skaityti knygas ir laikraščius, spausdintus latiniškai-lietuviškomis raidėmis (pirmiaus jie tokių raidžių bijodavosi, kaipo „katalikiškų" ir skaitydavo vien tik savo „ceitungas" spausdinamas vokiškomis raidėmis ir pučiančias į vokiečių valdžios dūdą); žodžiu sakant, „Birutė" mūsų atgijimo historijoje sulošė ir da gal labjau suloš didelę rolę. Todel kiekvieno doro lietuvio yra šventa pareiga tą laikraštėlį paremti, sau užsirašant ir užrašant savo draugams ir pažįstamiems. Mes, lietuviai amerikiečiai, ikšiolei labai mažai težinojome apie savo brolių „prūselių" gyvenimą; tik ačiu p-ui Vanagaičiui, kuris pernai važinėdamas mus su Prūsija supažindino ir per savo laikraštį „Birutę" nuolatos perduoda kiek vieną svarbesnį prūsų lietuvių žingsnį, mes dabar pradedame su savo tolimaisiais broliais susiartinti. „Birutės" N36 p. Vanagaitis kreipjasi į šio laikraščio skaitytojus Amerikoje, prašydamas, kad pasiskubintų atnaujinti prenumeratą, kurių išsibaigia su šiuo rugsėjo mėnesiu. Be amerikiečių paramos tas laikraštėlis sunkiai galės užsilaikyti ir už jo neparėmimą mes jausimės save kaltais. Tūkstančius dolerių mes išpilam visokiems „atstovams". Ką mums reikš tas $1.50, jei užsisakysim ant čielų metų gerą Prūsų laikraštį, kokiu yra „Birutė"? Nieko. Labai lengvai tą galima padaryti ir jausties, kad savo tautai atlikome nemažą patarnavimą.

Prenumeratą reikia siųsti šiuo adresu: **Jonas Vanagaitis, Tilsit, Wasserstr. Nr. 7 8. Germany.**

*

// **Aukų ir prigavikų epidemija.** Kaip kiekvienas geras darbas ar gera idea, tuojaus atranda ir savo blogus pasekėjus bei išnaudotojus, taip ir mūsų brolių gailestingos širdis iššaukė savotiškus išnaudotojus. Mes taip pripratome remti visokius streikierius, kurie yra labai reikalingi pašalpos, kad daugelis nei nepasijusime, kaip mus pradės išnaudoti ir visoki lengvaduoniai. Mums prisiuntė p. Skinderis iš Clinton, Ind., spausdintą „Straikieriu Aciszaukimą", kuriame kokie tęn Montrealio, Kanadoje, lietuviai „streikieriai" šaukiasi aukų. Visas plakatas taip negramatiškai parašytas ir taip keistai skamba, kad nenoromis turi mįslyti, jog tai būta klastininkų darbas, kad gauti iš lengvos publikos grašių. Pasirašo šiokis „komitetas": pirm. P. Lukosziawiczius, sekr. M. Stankus, kas. B. Ramanauckas. Bet nieko nemini: kokiuose fabrikuose tas „streikas" būtų ir kas jį veda. Nuožvalgu jau ir tas, kad jie nesikreipė į mūsų laikraščius, bet į privatiškas ypatas ir draugystes. Matyt, bijosi, kad laikraščiai jų nesugautų, nes laikraščiams žinoma, kur yra streikai, o kur nėra.

Todel, vientaučiai, nuo panašių elgetų ir klastngų „streikierių" apsisergėkite. Aukas duokite tik tokiems tikslams, kurie būna per laikraščius aprašomi. Elgetos vaisyti nėra reikalo.

*

// **Kaip dailininką Vienožinskį kaimiečiai pasitiko.** „Liet. Žin." N97 randame gana juokingą žinutę: kaip lietuviai kaimiečiai pasitiko dailininką Justiną Vienožinskį. Tas mūsų jaunas tepliorius-artistas nuvažiavo į Antazavės parapiją (Kauno gub.) ir ties Krioviškio dvaru, radęs labai gražius prigimties vaizdus, pasiryžo juos nupiešti ant drobės. Tai buvo netoli Beciškių kaimo. Atsisėdo sau Vienožinskis ant kapinių ir piešia. Štai neužilgo pasirodo iš Beciškių kaimo du vyrai ir ima dailininką klausinėti: ką jis čia dirba? Vienožinskis, aiškino žmogus, kaip mokėjo: kad jis yra tepliorius, pasakojo kas tai yra dailė, paveikslai, dailės parodos, etc. Vyrai su ironija vis žiūrėjo ir paskui nuėjo šalin. Bet už poros dienų, kada V. nuėjo į tą vietą ir ėmė piešti, atėjo didesnis žmonių būrys ir dailininkui pasakė: „Geriau tamsta išsinešk iš mūsų lauko, nes bus blogai. Žinome, kokius paveikslus dirbi: tai dirbti planus, kad žemę atimtų". Paaiškėjo, kad visas sodžius net per tris dienas tarėsi, kas su tuo žmogum padaryt. Ant galo nutarė išvyt. Mat tie tamsųs žmoneliai paleido paskalą, kad ponai mieruoją žemę, kurią nuo kaimiečių atimsią ir vėl senovės baudžiavą sugrąžisią. — Yra da mat tokių Lietuvoje žmonių, kurie tebėra vargšelių indionų stovyje.

*

// **Latvių spauda.** „Rygos Garsas" persako žodžiais latvių laikraščio „J. D. L. (turbūt: Jauna Deenas Lapa) šiokią indomią žinutę. Anot to laikraščio:

„Latvių kalboje dabar išeina 40 laikraščių ir žurnalų. Tarpe jų 7 dienraščiai, 4 savaitraščiai, visi kiti išeina daugiausia 2—3 syk į savaitę arba mėnesiniai. Visi šitie laikraščiai išeina 120,000 egzemplioriuose. Kadangi latvių Baltijoje priskai-

toma 1 milijonas ir 200 tūkstančių, taigi ant 10 latvių išpuola 1 egz. laikraščio".

Septyni dienraščiai pas tokią tautelę, kuri už lietuvių tautą yra veik pusiau mažesnė! Jeigu norėtume su jais susilyginti, tai šiandien privalėtume turėti 80 laikraščių ir žurnalų, tų tarpe 14 dienraščių. Bet mes neturime dienraščio dar nei vieno!...

* * *

Nebėra raštų mokslo laikraščiui. Per Vilniaus „Viltį" atsišaukia Dr. J. Basanavičius, redaktorius „Lietuvių Tautos" Lietuvių Mokso Draugijos organo, kad nebėra raštų. Šiaip atsišaukia į sandarbininkus:

„Lietuvių Tautos" redakcijos vardu pranešdamas, jog tam Draugijos organui ligšiol turime tik tiek rankraščių, kad jų dviem lankam užtenka, kviečiu Lietuvos inteligentus, ypač mokslo vyrus, kurie buvo prisižadėję savo studijas redakcijai suteikti, **kuoveikiausia** savo darbus redakcijai suteikti, nes ji toliau negali būti spausdinama. Tikiuosi, visi tie, kuriems yra brangus M. Draugijos reikalai, pasiskubįs tan pakvietiman tuojau atsiliepti.

J. Basanavičius."

Politikos savaite

AMERIKA. Nespėja mūsų Dėdė Samas sugrįžti iš vienos kariškos talkos, kaip priseina skubėti į kitą. Dabar skubinai tapo išsiųsta gen. Bulter ir admiralas Southerland su kareiviais į Nicaraguos respubliką, kurioje siaučia revoliucija. Iš tų kareivių apie 300 kažinkur šiomis dienomis prapuolė: juos maištininkai kur užklupę nudaigojo, ar beplaukdami į Granadą kur pasiklydo.

TURKIJA. Šią savaitę pačjo visai nesmagus del „seno ligonio", tai yra Turkijos, paskalas. Mat atsižinota, kad priešais Turkiją padarė neprieteliską talką keturios kaiminkos: Bulgarija, Graikija, Serbija ir Juodkalnis. Josios iš visų pusių Turkiją suremsią ir ragisią, kad turkai europinėje dalyj įvestų pagerinimus. Ypač, kad turkai nebeužpuldinėtų ant krikščionių ir neberengtų skerdynių, kokias nesenai padarė.

MEXIKA. Pietinėse valstijose dabar revoliucija pasidarė verpetą. Aplinkui Agua Prieta ir Amerikos pasieniais revoliucionieriai labai pasekmingai smarkauja. Didžiai prakišo valdžios armija ir ties Labarbia, kur indionai ir Zapato šalininkai išskerdę 100 federalinių kareivių.

RUSIJA. Atėjo pagaliaus laikas, kad ir ištikimi valdžios šalininkai atrado teisingą priežastį: delko Rusijos darbininkai nuolatos kelia riaušes ir maištus. Šią savaitę atvažiavo Peterburgan atstovai nuo Maskvos Fabrikantų Sąjungos. Šita sąjunga yra galinga kapitalistų organizacija. Atvažiavę tie atstovai buvo prileisti pas carą ir jie štai ką carui pasakė: „Rusijos policija yra labai pasileidusi, sauvalinga ir spaudžianti. Policija savo nedorumu inkiršina darbininkus, ir tokiu būdu gręsia visų išdarbių suirutę." Taigi Maskvos Fabr. Sąjunga mano, kad policija sukelia revoliucijinę dvasę ir delto prašo carą, kad pasirūpintų policijos sauvalę aprubežiuoti, pakol dar nevėlu.

Iš Visur.

× **Palaidojo 1,134 turkų.** Iš Romos praneša, kad paskutinis susirėmimas turkų su italais buvo labai nelaimingas del turkų. Italai ties Derna baisiai sumušė turkų generolą Bey. Po mūšio italai surinko ant laukų 1134 Tavonų turkų ir arabų, kuriuos čia pat į duobes ir suvertė.

× **Socialistai pirko palocių.** Anadien Paryžiuje tapo padaryti dokumentai, sulyg kurių labai senas (net nuo 17 mefašimčio) aristokratų palocius Draveil pereina į socialistų rankas. Nupirko jį iš 400 ypatų kooperativinė draugija ir užmokėjo $120,000. Čia bus intaisyta darbininkų klubas, valgykla ir tt.

× **Našlių emigracija.** Iš Londono rašo, jog „Išganymo Armijos" (salaveišių) generolas Branwell Booth organizuojas našlių emigraciją. Jau turįs surašęs 117,00 tokių našlių, kurias ketina išgabenti Kanadon. Tenai esą daugiau vyrų. Todel Anglijos valdžia norinti anglikes našles su kanadiečiais suporuoti ir per tą da labjau suartinti šias abi viešpatystes. Kiekvienai tokiai našlei Anglija duosianti net piningų kraičiui.

× **Japonai apšaukė Nogį dievaičiu.** Aną savaitę jau buvo laikraščiuose rašyta, Tokio mieste nusižūdė japonų generolas grafas Nogi ir jo žmona. Jie atėmė sau gyvastį tą dieną, kada buvo paskutinis palaidojimas velionio mikados Mutsuhito. Pas japonus mat yra papratimas, kad pasimirus mylimam valdonui jo pavaldiniai skaito save nebevertais gyventi. Dabar japonų liaudis nusižūdžiusį Nogį apšaukė pus-dieviu, ir jau ant jo garbės daugelis bandė nusižūdyti: tik policija pradėjo tą draustį ir ėmė tokius areštuoti.

× **Duos Amerikai dar kardinolą.** Romos popežius lapkričio mėnesį sušaukias konsistoriją ir da padarysiąs penkius naujus kardinolus, iš kurių vienas būsiąs Amerikai, o vienas regis ir Pietinei Amerikai.

× **Socialistai grąsina visuotinu streiku.** Brusselėje, tarptautiškojo socialistų bjūro sekretorius Kamilius Huysmans apreiškė, jogei lapkričio mėnesį galėsiąs būti visuotinas streikas Belgijoje, jeigu valdžia nesuteiks lygaus balsavmo teisių. Belgijoje esą 500,000 gerai organizuotų socialistų. Juos paremsią ir viso svieto socialistai. Tada išeitų visasvietinis streikas.

× **Vokiečių rekrutai.** Pereitais metais Vokietijoje buvo šaukta į kariuomenę iš viso 482,750 vyrų. Peržiūrėję daktarai atrado tik 218,500 (t. y. mažiau negu pusę) tinkamų tarnystei.

× **Ismay atsisakysiąs.** Anglijos laikraščiai tolydžio rašo, būk nelemtosios garbės žmogus, J. Bruce Ismay, atsisakysiąs iš prezidentystės Jūrių Pirklių kompanijoje. Nuo to laiko, kaip jisai pabėgo nuo nelaimingojo „Titanic'o" ir paliko skęstančius savo pasažierius, dabar nuo jo žmonės draugijoje pradėję labai šalintis.

× **Policijos viršininkas virto socialistu.** Čenstochavoje iškilo nepaprasta byla. Tūlas augšto gimimo rusas, Vasilius Denilov, ilgai buvo policijos komisorium ir valstybės tituluotu patarėju. Štai ant galo susekta jį prigulint prie Lenkų Socialistų Partijos (P. P. S.). Dabar aršetavo netik jį, bet ir kitus tris įžymiausius jo draugus.

Iš Lietuvos.

PANDĖLIS, Zarasų pav. Miestelis nedidelis, yra akmeninė bažnyčia, valsčius, pradinė mokykla, krasos skyrius, monopolis, 6 aludės ir karčema (traktierius). Aplinkiniai ūkininkėai pradėjo skirstytis vienasėdžiais, kiekvienas tikisi sulauksiąs geresnės ateities.

Bet kokios laimės sulaukė mažažemiai ir bežemiai? Seniau, padėkime, karvės ganyklai reikėdavo mokėti po 3 rub., tai dabarties ir be 6 rb. nepriima. Kelius kartus bežemius buvo padavę ūkininkai valsčiaus teisman, jieškojo kokių tai nuostolių.

Liepos 25 d. čionai buvo neišpasakyta audra su lietumi ir perkūnija: daugybę medžių išlaužė, vasarojų išgadino, daržines kelias sudraskė, stogus nukilnojo, dviejų malunų sparnus nudraskė.

Girtuoklybė žydi, dvasios tėvelis bara visus, kurie skaito bedieviškus laikraščius. Keletas merginų ir vaikinų prisidėjo „Blaivybės" skyriun, sumetė piningų ir vieton knygų, laikraščių... nupirko brangią vėliavą. Šventadieniais aludės tuščia, kaip bičių aviliai.

Vargdienių užtarėjas.

Naujas gelžkelis. Iš Bausko Vilniun manoma teisti gelžkelis. Tas gelžkelis pereitų per Panevėžį ir pačias turtingąsias Panevėžio pavieto ir Kauno gubernijos vietas. Panevėžiečiai džiaugiasi naują gelžkelį turėsią. Dabar kaip tik Panevėžyj darbuojasi būsimojo gelžkelio inžinieriai.

Atstovas Bulota padavė „Šaltinį" teisman už šmeižimus straipsnyje „Cicilikai peršte peršasi į atstovus".

JONIŠKIS, Šiaulių pav. **Liga.** Rugpjūčio pradžioje miestelio žydai pradėjo sirgti kokia tai pilvo liga. Yra bent 50 žydų tąja liga užsikrėtusių. Keli jau ir mirė. Serga ir keli lietuviai. Sodžiuose negirdėti tos ligos. Reikia pasisaugoti tos nekviestos viešnios: negrituokliauti, nes prie girtuokliaujančių greičiausiai ligos kimba ir būti atsargiems su pirkiniais, ypač gi valgomaisiais daiktais. **Vl. G—nas.**

PANEVĖŽYS. Perkūnas. Malainių kaime rugpjūčio 15 d. trenkė į vieną trobą perkūnas ir užmušė dvi mergaiti. Buvo nutrenkęs ir dar tris žmones, bet jie atsigavo. Indomu, kad trobos neužd egė.

Gaila, kad mūsų žmonės vis da neįsitaiso perkūnsargių. O buvo jau nekartą apie tai „Žemėje" rašyta. **Dulkė.**

RAGUVA, Ukmerg. pav. Pas mumis jau kelinti metai valsčiuje raštininku esti lietuvis — P. Kučinskas, pačių valstiečių per sueigą išrinktas.

Pas mumis labjausiai rūpinamasi pagrįžusiais iš Amerikos. Matai tais nelaimingais išeiviais visi rūpinos ir visi nori būti jų globėjais, vis tik tai nors truputį nuo jų pasipelnija. Paskutiniu laiku pas mumis, kiekvieną pagrįžusį iš Amerikos reikalauja į valsčių su bilietu, ar atbuvo kariuomenę ir bilietą sugriebę pasilaiko sau. Reikalauja kam tai piningų ir tai nemažai — nuo 25 rublių ligi 100, žinoma, žiūri žmogaus, iš ko kiek galės gauti. Jei kas derasi arba visai atsisako, duoti, tai tokį gązdina, jog surašysiąs tokį protokolą, kad būsi da daugiau nubaustas, ko prabuvai Amerikoje, ir da kalėjime tupėsi. Nežinia ar senai tas čionai daroma, bet paskutiniu laiku daroma tas viešai. **Alkius.**

(„Liet. Ukin.")

VILNIUS. Kaip girdėjome laike Kalėdų g. Mikas Petrauskas žada pastatyti Vilniuje „Birutę" ir „Šienapjūtę".

Iškasenos. Bekasant kanalizacijai ravus Aušros Vartų gatvėje, 1½ metro gilumoje, darbininkai rado 3 pikas ir kelius lenkų karaliaus Jono Kazimiero laikų piningėlius.

Karinis tiltas per Viliją Ties gr. Tyškevičienės rūmais vakar baigė tiesti karinį tiltą. Tiltas tas tiesiamas laikinai manevrams.

ŠIMONIS, Kauno gub. Netoli Šimonių miestelio rugp. 13. buvo vilkų medžioklė. Žmonių susirinko apie 400 ir apie 100 „ponų". Užmušė 4 vilkus.

Susiedas.

NIROLĖ, Panevėžio pav. Rugpjūčio 14. pas ūkininką Grinkevičių atvyko urėdninkas ir du sargybiniai. Jieškojo šautuvo, revolverio ir kokių tęn uždraustų kningų ir rankraščių. Išrausė, išdraskė visas knigas, visus užkampjus, bet nieko nerado. „Svečiai" nieko nepešę išsikraustė namo. Spėjama, kad čia esą kaimyno darbas. Kaimynas — sulenkėjęs lietuvis. **Girdėjęs.**

„Šaltinis" prisipažino neteisingai plūdęs atstovą Bulotą ir N35 pirmoje vietoje, A. Bulotai pareikalavus, pats atšaukia savo plūdimus. Atšaukė sekančiai: „Šaltinio" N-je 11-me 1912 m. straipsnyje „p. Bulota ir tiesa" buvo tilpusi tokia žinia: **„Iš tikrų šaltinių sužinojome, kad p. Bulota važinėjo užsieniuose garsaus šnipo Azefo reikaluose".** Ta pati žinia atkartota „Šaltinio" N-ryje 33-čiame straipsnyje „Cicilakai peršasi atstovus" šitaip: **„pasirodo, kad p. Bulota nedovanai važinėjo į Paryžių pas Azefą, kelionė apsimokėjo ir „pirmeiviai" išmoko šnipinėti".** Šitame paskutiniame straipsnyje priskaičius p. Bulotą prie „pirmeivių", dar buvo pasakyta: **„ką gi padarė gera musų „pirmeiviai" ir cicilikai Lietuvai? Ištvirkino darbininkus, priveisė vagių — gal ne arkliavagių, bet žmogžūdžių".** Šiuo pranešame, kad mes iš tikrų šaltinių sužinojome, jog žinia apie p. Bulotos važinėjimą pas Azefą buvo neteisinga ir ją atšaukiame, taippat užtikriname, jog rašydami žodžius, būk „pirmeiviai" ištvirkino darbininkus, priveisė vagių, gal ne arkliavagių, bet žmogžūdžių, mes visai nemanėme apie p. Bulotą ir netaikėme tų žodžių prie jo. **Redakcija".**

Lietuvių kalba Krokuvos universitete. Girdėjome, kad Kauno dvasiškos seminarijos profesorius kun. Šaulys stato savo kandidaturą į Krokuvos universiteto lietuvių kalbos katedros profesorius. Buk turįs didelius šansus ten patekti.

VILNIUS. Vilniaus vokiečiai, kurių čia yra 200 rinkėjų, šiemet nutarė balsuoti už rusų pirmeivį. 1907 m. jie balsavo už spalininkus.

VELIUONA. Kauno pav. **Gedimino kalno tyrinėjimas.** Šiomis dienomis žinomas lietuviams senovės tyrinėtojas Krzivickis kasė Veliuonos pilekalnio (paprastai vadinamo Gedimino kalnu) paviršių. Nukasė žymią kupros dalį. Pilekalnio paviršius vietomis apklotas storu juodžemio sluogsniu. Tasai juodžemis pasidarė iš visokių valgio liekanų ir atmatų, lavonų ir kt. Tame pilekalnyje nuolatos budavęs sargybos koks pusiaušimtis kareivių, o apgulimų laiku prisirinkdavę ir keli šimtai. Laike kasimo rasta senoviškų karinių daiktų, apsčiai laukinių gyvulių kaulų. Svarbiausiai radiniai tai bene bus akmeninės grupos įvairiose kalno paviršiaus vietose rastos. Kasėjas manąs, kad tai vieno iš jų busią buvusis aukuras, kitos gi turinčios savo reikšmę. Be to buvo atkastas kapas. Vienoje vietoje buvo rastas paplokščias akmuo, kurį nuėmęs tarpe dviejų akmenų, loviu sudėtų, atrasta sudeginto lavono pelenai, pažaliavusių kaulelių, grandinių, retežių, durtuvas, žiedas, du raktu ir karoliai. Keno tai pelenai, sunku pasakyti. Bet reikia priminti, kad šitame pilekalnyje, anot padavimų, buvęs pakavotas Gediminas, tarpe žmonių nuo senobės vartojamas žodis — Gedimino kapas. **K. Jan.**

(„Liet. Žinio").

Kiek degtinės išgerta 1911 metais. 1911 m. buvo parduota degtinės 91.656.236 kibirai, 2.107.789 viedrais daugiau, negu 1910 metais. Daugiausia, apskritai imant, išgėrė degtinės Maskvos ir Peterburgo gubernijos, mažiausia — Lomžos, Plocko ir Suvalkų. Tose trijose gubernijose, lygiai imant kiekvienas žmogus išgėrė degtinės po trečią dalį kibiro; Liublino, Radomo ir Kielcų gubernijose išgėrė kiekvienas žmogus po 4 dalį kibiro, o Kauno po 3 dalis kibiro. Grynojo pelno gauta iš monopolių 1911 metais 597.645.785 rublių, 28.190.133 rubliais daugiau, negu 1910 metais.

Traupis, Ukmergės apskr. Pas mus atvažiavo naujas vargonininkas, kuris pradėjo taisyti bažnyčios chorą, mokyti giedoti ir dainuoti. Nors dar neilgai mokė, bet choras bažnyčioje jau šiaiptaip pagieda.

Mūsų kapuose yra daug parašų ant kryžių, su klaidomis parašytų. Klebonas norėdamas, kad tie parašai būtų taisyklingai rašomi, užsakė iš sakyklos, kad dedant parašus žmonės patįs nemokėdami kitų prašytų gerai parašyti.

Rugjūčio 3 d. Traupyje naktį pas siuvėją žydą Mendelį sulindo vagis pro langą, išvogė 210 rublių piningais ir tai, kas buvo atnešta siūti. **Nebejaunas.**

RAMYGALA, Panevėžio apsk. Kutiškių viensėdžio ūkininko Kyzio nesenai sudegė klojimas su visais javais ir mašinomis. Nuo Kyzio klojimo užsidegė kaimyno klojimas, kuris taip-pat sudegė. Nuostolių išviso gaisras padarė apie 5000 rublių.

Tėvo Sūnus.

Parduoda mišką. Platelių dvaro (Telšių ap.) savininkas grafas de-Šuazelis, kaip rašo „S. Z. T.", visai pigiai parduodąs savo miškuose medžius, kuriuos pakandę pasirodžiusieji šiemet miškuose vabalėliai. Ypač gražųs medžiai parduodami vadinamamjam Plokščių miške.

Garo malūnai. Plungės valsčiuje (Telšių ap.) dviejuose sodžiuose šiomis dienomis inkurti garo malūnai. Malūnus įsitaisė sau patįs valstiečiai. Tokį-pat garo malūną intaisė Beržorų dvare, netoli Telšių.

LAUKSODA, Telšių ap. Lauksodos apylinkėje pastaruoju laiku pradėjo daugelis sirgti viduriais (dizenterija), vaikai miršta.

Lenkų dvarininkų mažėja. „V. V." rašo, kad Lietuvos ir gudų gubernijose pastaraisiais metais labai sumažėję lenkų dvarininkų. Ypač sumažėję Vitebsko gubernijoje. Taip antai, 1878 metais lenkai valdę Vitebsko gub. išviso 971,155 dešimtines žemės; 1906 metais gi jau tik 501,607 dešimtinėmis. Kai-kuriose apskrityse tai tiesiai nykte nykstanti lenkų žemė. Pavyzdžiui, Vilžiaus apskr. 1878 m. lenkai turėję 29,891 dešimtinę, gi 1906 metais tik 2,671 deš., Plocko apskrityje lenkai turėję net 211,926 dešimtines, gi 1906 m. vos tik 27,219 dešimtinių. Bet nuo 1906 metų dar smarkiau ėmusi mažėti lenkų dvarininkų žemė, nes pastaraisiais metais labai sukrutęs pirkti dvarus Valstiečių Bankas.

Tolimas svečias. Kun. Skripkus iš Chicagos, kuris šiemet vasarą važinėja po Europą, šiomis dienomis aplankė Vilnių. Lietuvoje kun. Skripkus žada išbūti visą mėnesį.

Marijavitų tarpe. Vilniaus marijavitai, kaip jau rašėme, prašo, kad miestas duotų jiem dykai žemės Žvėryne savo bažnyčiai statyti. Savo prašyme jie nurodo, kad Vilniaus marijavitų parapija skaitanti 300 žmonių, daugiausia darbininkų.

KAMAJAI, Ežerėnų ap. Čia pastatė naują mūro bažnyčią. Iš senosios bažnyčios mūrų, kaip rašo „S. Z. T.", žadą pastatyti liaudies namus. Tuose namuose būsianti ir nuolatinė scena teatrui.

KUPIŠKIS, Ukmergės ap. Kupiškio valsčiaus gyventojai sumanė pasistatyti Kupiškio miestelyje liaudies namus. Sudarytas jau tam tikras komitetas, kuris netrukus pradės rinkti valsčiuje aukas.

ŠIAULIAI. Nesenai netoli Christianrando, Baltijos jūroje, nuskendo norvegų laivas ‚Alena'. Prigėrė trįs rusų jūrininkai. Vienas buvęs lietuvis — Kazys Barkus, kilęs iš Šiaulių miesto.

Naujos staklės. Žemaičiuose dabar labai išsiplatinusios naujos staklės, kurias padaręs kažikoks pats savaimi išmokęs mechanikos žmogelis. Tos naujosios staklės dirbančios daug pigiau, nekaip senosios.

MOLAINIAI, Panevėžio apsk. Ant galo Molainių sodžiaus ūkininko Mykolo Daunoro pirkelėje, kur gyveno jo pusininkas Jonas Sereika, atsitiko baisi nelaimė. Žolinėje, rugpjūčio 15 d., apie 5 val. po pietų vaikų būrys subėgo pas Sereiką pažaisti. Vaikams bežaidžiant, užėjo nuo vakarų juodas debesys. Keli vaikai parbėgo namo. Liko Sereikos šeimyna ir Mykolo Daunoro dukterįs: Sofija ir Alponsa. Griaustinis pradėjo griauti. Vos Jonas Sereika priėjo prie židinio parūkyti senu papročiu pirkią šventytomis žolelėmis, kaip žaibas trenkė pro atvirą augštini ir paguldė kuone visus, kas buvo pirkioje. M. Daunoro dukterįs Sofija ir Alponsa buvo vietoje užmuštos; Jonas Sereika perblokštas ir sužeistas į galvą. Jo duktė Grasilda apdeginta: labjausiai apdegintos jos kojos ir dešinė ranka. Sereikos vaikui žaibas nusvilino plaukus ant galvos ir vienos akies vokus. Tik vienas Sereikos vaikas išliko sveikas iš visų buvusių pirkioje. Pirmutinę pagalbą davė nelaimingiesiems Benediktas Kirdulis, kursai dovanai sten gėsi atgaivinti M. Daunoro dukteris: jos buvo negyvos. Tas pats kaimynas pasiskubino parvežti gydytoją iš Panevėžio. M. Daunoras ir kiti kaimynai buvo išvažiavę į Krekenavą į atlaidus.

Panendrės Bitininkas.

(„Viltis").

SEKIONIS, Trakų pav. **Blogas padėjimas Amerikoje.** Kiek tai žmonių žųsta einant Amerikon. Bet žmonės, rodos, to nemato ar nesupranta:— lenda kaip musės. Štai šį pavasarį gavom žinią, kad Amerikoje vieną bernaitį A. Marculevičių iš to paties sodžiaus užmušė bevažiuojant su šieno vežimu. Dauguma vėl pargrįšta sveikatą patrotinę.

Tai ką daro aukso kalnai!

KUPRIJONIŠKIS. Del manevrų. Kuprijoniškio apylinkėje (Vilniaus pav.) bus šį rudenį dideli kariuomenės manevrai, kuriuose dalyvaus visos Vilniaus karo apygardos kariuomenė. Vilniaus gubernatorius sušaukė dabar tam tikrą komisiją, kuri apkainotų nuostolius, kuriuos gali nukęsti del tų manevrų tų apylinkių ūkininkai. Komisijon pašaukti: Vilniaus pavieto bajorvedys, Vilniaus isprauninkas, gubernijos agronomas, dvarininkas Jalovieckis ir du oficieriu. Kas iš ūkininkų pasiskųs, kad jam per manevrus padaryta nuostolių, tai toji komisija atvažiuos apžiūrėti ir nustatys, kiek tam ūkininkui reikės atlyginti piningais.

LIESONIS, Trakų pav. **Girios vilkai.** Mūsų kaimas padabintas senomis Lietuvos giriomis. Bet iš kitos pusės tos girios prisidėjo prie didelių nuostolių, kokius padarė vilkai, besiskirstant pernai į vienasėdžius. Šiemet gi, vasario mėnesyje, J. Vitunskis, miško saugotojas, eidamas per girią pamatė vilkų bandą; išsigandęs parbėgo namon ir visam kaimui pranešė, kad jį vilkai užpuolę. Šeši vyrai tuoj paėmę šautuvus, užpuolė vilkus ir Mar. Želnis vieną vilką (pataitę) nušovė, o kitą sužeidė. Visi vilkai, kurių viso buvo šeši, išsigandę pabėgo į kitas girias, ir nuo ano laiko jų nebematome. **Jonas J.**

KAUNAS. Šv. Kazimiero draugijos susirinkimas buvo rugpjūčio 11 d. Susirinkimas mažesnis, negu pernai. Draugija auga. Tikrųjų narių prisidėjo 20 (išviso 410), amžinųjų naujai įrašė 82 (išviso 477). Metinių narių šiemet 8935 (pernai 8300). Garbės narių 21. Išviso arti — 10 tūkstančių. Pereitais metais draugija pirkosi namus už 23 suviršum tūkstančių rublių, išleido 22 knigas. Tarpe tų 12 dvasiško turinio, 8 populeriškai-moksliškas ir 2 — beletristikos. Gryno pelno draugija turėjo iš praeitų metų 730 r. 70 kap. Pažymėtina vienas pagirtinas visuotinojo susirinkimo nutarimas. Net už 500 r. liepė valdybai išdalyti dykai kningų pasiskaityti tiems lietuviams, kurie negali už jas užsimokėti.

Narys.

MAURUČIAI, Marijampolės p. **Naujas fabrikas.** Prie Mauručių stoties, kaip rašo „Šaltinis'', rengiama statyti naujas fabrikas ūkio mašinoms ir rankiams dirbti. Jį nori statyti tam tikra susidėjus draugija Marijampolės „Žagrės'' vardu; taip-pat ir dirbs padargus sulig „Žagrės'' nurodymų. Didelė reikalingų piningų dalis jau esanti surinkta. Fabrikui statyt išrinkta Mauručiai delto, kad čia-pat geležinkelio stotis ir patogiausia vieta susisiekti geležinkeliu, Nemunu ir plentais ne tiktai su visa Suvalkų gubernija, bet ir su didele Kauno ir Vilniaus gubernija.

Lietuvių fabrikai auga. Tik dabar ūmu laiku pasirodė šie fabrikai: Vilniuje „Vilija'', Šiauliuose „Birutė'', Panevėžyje „Mūsų Duona'', Marcinkonyse cemento fabrikas, dabar Mauručiuose ir taip toliau, Laimingos visiems kloties!

(„Aušra'').

IŠ LATVIJOS.

RYGOJE. „Giedros'' vakaras. Nedėlioje, rugpjūčio 19. buvo „Giedros'' vakaras Jonatano sodne. Nors tą dieną lietus lijo, bet žmonių vis-gi prisirinko pilna salė (apie 500). Buvo vaidinta J. Koržniovskio „Pabaigtuvės'' ir dr. choras padainavo keletą tautos dainų

Jonas Silpnutis.

Naujas latvių laikraštis. Rygoje išėjo pirmasis latvių savaitinio laikraščio „Laika Atbals'' numeris rugpjūčio 18 d. Iš tilpusių jame raštų, svarbjausi yra raštai: įžengiamasis straipsnis apie V. Dūmos rinkimus, kur kritikuojama „tautiškieji'' kandidatai, ir kitas straipsnis, kame rašoma apie atstovų teises ir priedermes. Toliau seka įvairios ir kitos žinios, kaip iš Rygos, taip iš svetur. Laikraščio literaturos priedas — taip-gi neblogas.

Huliganai. Rygoje rugpjūčio 18 d. vakare Karlsbade (pajūrėje) du girti vyrai, J. K. ir E. Z. pradėjo daužyti Karlsbado prospekte „Lukso'' lempas. Z. pasisekė pabėgti, bet Kalniną suareštavo. Z. policijos yra gerai žinomas, kaipo klaidūnas.

Jautis subadė moterį. Rugpjūčio 18 dieną Katlakalne (Rygos apylinkėje) jautis skaudžiai subadė ragais Emiliją Aškevičienę; ji tapo tą pačią dieną atgabenta Rygos miesto ligonbutin.

Gudrumas sunaus. Revelio gatvėje, Rygoj, buvo šitoks atsitikimas: 10 val. ryto, girtas žmogus bestrapinėdamas atsisėdo gatvėje. Jo pažįstami, pašaukė to žmogaus sūnų, kad savo tėvą pargabentų namon. Bet sūnus tėvą nei pavesti, nei panešti neįstengė. Tuomet sūnus valandėlę pagalvojęs... nuėjo ir atnešė iš manopolės buteliuką. Tėvas tai pamatęs, kaip elektros užgautas pašoko ir sūnaus, buteliuku vedinas, nustrapaliojo namon...

A. St. Grab.

(„Ryg. Naujienos'').

Kai-kuriuose Rygos kinematografuose pradėję rodyt ir nekurius 3 V. Dūmos atstovus, tarp jų Puriškevičių.

Pradėjo eiti Rygoj nuo 19 rugpjūčio latvių savaitinis laikraštis „Laika Atbals''. Anot „R. Av.'' latviai socialdemokratai lig šiol apart savo dienraščio „Jauna Dienas Lapa'' turėjo dar savaitinį laikr. „Arodneeks'', bet pastarasis apsistojęs ėjęs kadangi jo redaktorius liko pasodintas kalėjiman. „Laika Atbals'' ypač rūpinsis kad Dūmon pravedus atstovą soc.-demokratą.

Nauja garlaivių linija ketina pradėt savo nuolatinius važinėjimus tarp Liepojaus, Vindavos, Rygos ir Roterdamo su prekėmis ir žmonėmis.

Iššoko 18 rugpjūčio pro langą namų No. 20 Kurmanovo gatvės, Rygoje, Jonas Baltuška ir užsimušė.

Laikas šiemet, anot nurodymų tūlo Maskvos meteorologo stebėtinai panašus, kaip 1812 m. Jei taip ir toliaus bus, tai rudenis laukiamas labai lietingas ir anksti šalta žiema.

Apie blogą kaimų darbininkų padėjimą Baltijoje, rašo „Tevija'', esą jau laikas nustoti po laikraščius dejuoti.— Darbo sunkumas? Kas pats dirbęs laukų darbus, tas žino, kad sunkiojo darbo liko visai mažai. Dirbant su dabartiniais darbo įrankiais ir mašinomis, reikia ne spėkos, bet atidžios ir vikrumo. Darbo ilgumas? Apie 8 valandų darbo dieną ūkėje tesvajoja tik silpnaprotėliai, nes tai čia neįvykdinama. Vienok, jei kaimo darbininkas liks apšviestesnis ir susipratusiai dirbs, tai ir dabartinę darbo dieną bus galima sutrumpinti. Blogus gyvenimai? Irgi su juo nevisur taip blogai ir susipratęs ūkininkas stengiasi jį pagerinti ir sutvarkyti kitaip. Darbininkas esąs blogai pavalgęs? Kaimo žinovas gali paliūdyti, kad tai netiesa apart retų atsitikimų. Tegu viskas pasaulyje būtų tiek sveikas ir galingas kaip mūsų kaimų darbininkų daugumas, tai gydytojams pritruktų darbo. Viens kas tiesa, tai apie darbininkų dvasišką gyvenimą reikėtų daugiau pasirūpinti.

Gydytojų susivažiavimas nesenai atliktas Revelyje nagrinėjo klausimą apie veikimą alkoholio į žmogaus kūniškas ir protiškas pajėgas. Buvo perskaityta keletą indomių referatų. Pripažinta, kad alkoholis tankiai vartojamas nors ir nepodaug nusilpnina žmogaus kūną ir padaro jį palankesniu visokioms ligoms. Į protą alkoholis dar blogesnę daro intekmę, jį visai atbukindamas ir vesdamas, ypatingai nervingesnius, teisiu keliu prie pamišimo.

Apsauga. Pastaruoju laiku labai dažnai girdėties apie užpuolimus plėšikų ant važiuojančių vieškeliais, užtaigi apskrities viršininkas paliepęs sutaisyti prie valdžios raštinių sargus iš 4 apginkluotų žmonių, kuriems reikėsią apvaikščioti Peterburgo šašėjų, Bikerniekų ir kitus vieškelius.

Vietomis Kuršės dvaruose dar nepjauti rugiai ir kviečiai delei darbininkų trukumo. Ber Žolynę mačiau dar ant lauko žieminius javus Karlsgofo dvare netol Laiževos.

Didžioji Indrica, Vitebsko gub. Dinaburgo aps. Čia visi lietuviai lietuviškai tebekalba. Vaikai taip-pat lietuviškai šneka, tik jau daug daugiaus vartoja kalboje svetimų žodžių. Čia, vieta puiki, ant kranto Dauguvos dvi bačnyčei: Indricos ir Varnavičiaus; viena vienoje upės pusėje, kita kitoje. Dvarai labai puikus atpirkti lietuvių nuo grapo: Indrica, Bindariai, Starenbergas, Paulinavas, Spalviškė, Černiovas ir t. t. Apie Indricą apylinkėje yra kaimai turintieji vardus lietuviškus, kaip: Puodžiai, Tarvidai, Daudiškė, Čaupiai, Vikainiai ir t. t. Indricos parapijoje yra apie pusę lietuvių, bet tik per atlaidus esti vienas pamokslas lietuviškai, ir visa.

(„Rygos Garsas'').

Iš Amerikos.

Da vienas su dynamitu. Bostone, Mass. vietinė Grand Jury patraukė teisman dar vieną dynamičių, kuris padėjo pakišti dynamitą Lawrence į streikierių namus, laiku didžiojo audėję streiko. Šito žmogaus vardas yra William Rice, gana turtingas savininkas akmenų skaldyklų: jisai pardavinėjęs tam nešvankiam tikslui dynamitą. Dabar jau yra apkaltinti keturi žmonės, kurie kaišiojo streikieriams dynamitą. O vienas nusižūdė.

Nevalia ponioms rūkyt. Washingtone, mūsų sostapilėje uždraustas aštri doros cenzūra ir visi didžiųjų hotelių savininkai apskelbė, kad nuo šio laiko jie nebeleisią moterims cigaretus rūkyti viešose vietose, tai yra valgyklose ir „smoking'' ruimuose. Vyrų, žinoma, ta cenzūra nekliudys.

Kardinolas bijo sufragizmo. Kardinolas Gibbons, nuvažiavęs iš Baltimore į St. Louis, Mo., kur buvo pakviestas į Miesto Klubo bankietą, čionai laikė prakalbą, kurioje pasakė, jog Amerikos respublika neužilgo griūsianti. Ir štai kokia priežastis: o gi sufragizmas. Kaip tik moterįs ingausią lygias teises, tada pasididįsią persiskyrimai (divorce) ir išnyksianti dora. O jau be doros Amerika negalėsianti gyvuoti.

Keleivė aplink svietą. Į Washingtoną pribuvo pėsčia 19 metų mergaitė Dora Podriguez, iš Amsterdam, kuri viena pati keliauna aplink svietą. Ji su savim turi didelį revolverį ir sako, kad dar niekur, išimant New Yorką, neužkabinęs jokis vyriškis.

Socialistai laimėjo laisvę. Pittsburgh, Pa. vietinis teismas išdavė nuosprendį, kad socialistai gali sau laisvai laikyti prakalbas ir daryti demonstracijas be policijos leidimo.

Korespondencijos.

WATERBURY, CONN.

Rugsėjo 8. vakare atsibuvo prakalbos, kurias surengė 7 draugijų ingaliotiniai, su tikslu užprotestuoti prieš senatorių Dillingham ir Rooto billių, kuriuo norima įvesti naują varžymą ateivių ir prieš neteisingą kankinimą Lawrenco darbininkų vadovų, Ettoro ir Giovannitti; prie surengimų šio protesto prisidėjo šios draugijos: Lietuvių Ukėsų Klubas, W. L. Šviesos dr-stė, D. L. K. Gedemino, Lietuvos Sūnų, „Rūta'' moterių dr-stė, 34 kp. L. S. S. ir Lietuvos Brolių draugija; visos turėjo po du ingaliotinius, kuriems buvo pavesta surengti šį susirinkimą. Buvo besirengią ir daugiau draugysčių prie šio sumanymo; Nepr. Klubas buvo net salę žadėjęs duoti, bet potam atsisakė net dalyvauti; taipgi ir kitos religiškos draugijos neprisidėjo; tam galėjo užkenkti ir kai-kurių korespondentų perankstyva reklama, po laikraščius, nes, girdi, ‚socialistai' rengia, o tautiečiai priešinosi'', iš ko paskui kilo labai nesamoningi išmetinėjimai, būtent socialistai nori užprotestuoti, kad turčiai su automobiliais nevažinėtų, ir tam panašiai, o tamsunėliams neskaitantiems laikraščių to tik ir reikėjo.

Vakaro vedėjas J. Pruselaitis publikai paaiškino susirinkimo tikslą; taipgi priminė, kad kun. Saurusaitis per pamokslą apgailestavęs tų, kurie prisirašė prie I. W. W. unijos; mat, prieš porą savaičių Waterbury aplankė su prakalbomis tos unijos organizatorius Šmitas ir sutvėrė I. W. W. kuopą.

Pirmas kalbėjo F. J. Bagočius — apie dvi valandi. Priminė, kaip seniaus buvo vergai, paskui likosi baudžiauninkais; panaikinus baudžiavą likosi darbininkais kapitalistams; toliaus nurodinėjo, kaip yra varžoma šioje šalyje ateiviai; ragino išsiimti ukėsiškus poperius; kurie nežino, kaip reikia gauti, tai pataria kreiptis prie vietinių klubų ir vertelgų, nes sako vertelgos daugiausiai yra ūkėsais, ir šiaip su tokiais dalykais geriaus apsipažinę; daugelis esą maną, būk biznieriai (vertelgos), tai nėra darbininkai, ir su jais negalima darbininkams susidėti; tai netiesa; kiekvienas biznierius, ar raštininkas yra taip lygiai darbininkas, kaip ir tas kuris dirba dirbtuvėje; sako: karčemninkas nėra kaltas, kad jis karčemninkas, bet kalta gyvenimo systema, kad tų karčemų reikalauja. Taipgi nėra kalti patįs milionieriai, kad jie tokiais tapo, bet kalta pati stysema, kuri tą daleido. Užtaigi, sako, daugiaus darbininkams reikia skaityti knigų, laikraščių, lankyties viešuose susirinkimuose ir mokyklosna. Pagaliaus perskaitė nuo waterburiečių išnešamą rezoliuciją prieš varžymą ateivystės; likosi vienbalsiai priimta. Paskui buvo duota keletas užklausimų, ant ko kalbėtojas rimtai atsakinėjo, o tuom tarpu buvo renkamos aukos vėdimui bylos Lawrenco darbininkų vadovų; surinko $20 su virš. Bagočiaus ši kalba buvo nieko sau, nebuvo kliudoma nei ypatos nei draugijos, kaip pas mūsų „parakinius'' kalbėtojus tankiai būna, tik ką pertankiai Bagočius vartoja negražius įvažius: „velniai'', „perkūnai'', ir tam panašiai; taipgi po kelis sykius pasireklamavo, kad jis būsiąs advokatas.

Antras kalbėjo I. W. W. unijos organizatorius Šmitas (lietuvis) apie Lawrenco buvusį streiką, uniją ir jos tikslą; ragino darbininkams vienyties į vieną didelę organizaciją, neatsižvelgiant į įvairias pažiūras, ir tautas; sako: kapitalistai neklausia, kokios tu tautos, ar tikėjimo, o bile jis būtų su gerais raumenimis; o jei sustreikuoja darbininkai, tai visiems vienodai galvas daužo. Kalbėjo apie valandą, paskui perskaitė protesto rezoliuciją prieš laikymą kalėjime Lawrenco darbininkų vadovų, priimta vienbalsiai. Publikos buvo tiek, kad ne tik pusė sėdynių nebegavo, bet daugelis už durių stovėjo ir klausėsi. Tai bereikalo p. Marė „Keleivio'' N32 savo patėmijimuose stengiasi mane pertikrinti, kad tai, girdi, Waterburio dvasiškas tėvelis viešai bažnyčioje savo aveles prisiegdino nelankyti bedieviškų ir socialistų prakalbų, užtai ir nebelanko. Bet reiškia, kad ne prisiegą atbaido, arba pritraukia klausytojūs ant prakalbų, bet prakalbininkai, kaip jau ir „Darb. Vilties'' N26 buvau rašęs.

Rugsėjo 9. vakare buvo kitos prakalbos. Rengė jąs Roosevelto pasekėjai — Progresistų Klubas. Kalbėtojais buvo p. Lukošius buvęs „Aaido'' redaktorius ir p. K. Balčiūnas, vietinis kriaučius, taip gi keletas anglų kalbėtojų. p. Lukošius nurodinėjo Progresistų partiją, kaip ji yra gera; sako: „Progreso partija tai žmonių partija, nėra joje milijonierių nei turčių, bet tik žmonės geidžiantie gerovės del visų ir labai artima su socialistų partija. O Rooseveltas tai yra labai geras ir apsišvietęs žmogus, kuris labai daug gero nori padaryti Amerikos žmonėms. Priminė apie ateinančius balsavimus; sako, jeigu Suvienytų Valstijų viršininkais bus išrinkti republikonai, tai gal darbai ir eis gerai, bet trustai sudrutės, ir pragyvenimas pabrangs; jei bus demokratai, tai bus didelės bedarbės; jei socialistai, tai užvirs kova tarpe darbo ir kapitalo „tiesiog pjovynės''. Bet jei užvaldys progresistai, tai bus viskas gerai, bus taikoma taip kaip žmonės norės ir partija, kad apsižiūrėtų užką reikia balsuoti. Antras kalbėjo p. Balčiūnas — apie Suv. Valstijų historiją, pradedant kaip Kolumbas per mares atplaukė; potam apie partijas. Kalba tęsėsi apie pusę valandos, labai nuobodi ir neaiški, todel klausytojai nerimavo, trukdė kalbą; kalbėtojui nustojus vėl Lukošius smarkiai subarė už nemandagų užsilaikymą, ir sako: dabar užsilaikykite žmoniškai, bo kalbės amerikonai! Taigi kalbėjo keletas (rods penki) anglų; jie taipgi išrodinėjo gerumą naujos progreso partijos ir Roosevelto prielankumą žmonėms. Paskum buvo statomi klausimai lietuviškai ir angliškai, ant ko kalbėtojai atsakinėjo; bet kai-kurie iš klausytojų pradėjo kritikuoti Roosevelto „blogus darbus''. Tai p. Lukošius perspėjo, kad jei norite kritikuoti, tai pasirendavokite kitą salę, nes sako čia aš rengiau šitas prakalbas, tai jųs galite tik paduoti kokius klausimus. (Mat šiame dalyke vienas norėjo išrodyti, kad republikonai Roosevelto nepaliko kandidatu ant prezidento, tai jis sutvėrė kitą partiją, kad tik būti prezidentu). A. V. užklausė kalbėtojų, kodel Rooseveltas, būdamas New Yorko valstijos gubernatorium, ir per 8 metus Suvienytų Valstijų prezidentu, kur tik buvo darbininkų streikai, tai Rooseveltas siuntė miliciją, kad darbininkus šaudytų? Lukošius atsako, kad Rooseveltas dar tada nebuvo taip susipratęs, bet dabar važinėdamas po Europą ir po kitas šalis, labai susipažino su žmonių gyvenimu, ir dabar užtikrina, kad tokių klaidų daugiaus niekados nebepadarys. Kai-kurie užklausėjai baisiai karščiavosi; vienas P. D. užsikarščiavęs primetė Lukošiui: iš kur tamsta žinai, kad Rooseveltas dabar jau bus daug geresnis del žmonių, ne kaip jis buvo pirmiaus, kad taip už jį agituoji? Esą žinoma, kad Roosevelto tikslas tapti prezidentu delto, kad tęn geras biznis, taip kaip tamstoms tikslas gal gauti penkdolerinę už šio vakaro prakalbas?... Lukošius ingavęs tą pačią temperatūrą, šaukia: darodyk, darodyk! iš kur žinai, kad aš gausiu penkdolerinę?! Potam dar po keleto klausimų ir atsakymų, vėl Lukošius pataria pasirendavoti kitą salę, jei nori kritikuoti, o P. D. sulygina su kvailiausiu gaivalu. Daugiaus Lukošius ant pagrindų nebepasirodė; publika pradėjo skirstyties (nors jų ir buvo gal apie 60); vieni gązdino P. D., kad Lukošius gali patraukti teisman už apšmeižimą, kiti juokėsi, kad perpigiai inkainavo kalbėtojaus džiabą; o vienas atsiliepė, kad girdi aš pats girdėjau, kada Lukošius gyrėsi, jei jam užmokėsią, tai jis kalbėsiąs. Taipgi Lukošius, laike atsakinėjimų ant klausimų pranešė, kad neužilgo būsią kitos progresistų prakalbos; kalbėtojai būsią iš New Yorko lietuviai.

J. Ažunaris.

PHILADELPHIA, PA.

Rugsėjo 15. teko man atsilankyti Lietuvių Laisvės Klube po No. 943 So. 2-ros gatvės. Kaipo seniau buvo minėta, kad likosi nutarta nekaziruot, tai tikrai ir nekaziruojama. Labai malonu matyti: inėjus randi vyrai apsėdę apie stalus, ant kurių randasi laikraščiai; vienas paėmęs laikraštį bei knygą skaito, o kiti klauso. Negana to, dar galima išgirsti naudingų pasikalbėjimų. Senieji pasakoja savo patyrimus iš Lietuvos, jaunieji su žingeidumu klauso. Tas yra labai pagirtina. Randas dar ir tokių, kurie vien tik į stiklo dugną, kaip per žiūroną žiūri. Su vienu kalbėdamas priminiau, kad gėrimas kenkia sveikatai, jis sako: „Vistiek numirsiu. Kąm aš dirbu, kad nepasilinksminsiu?...''

Laikas mums būtų jau vengti tokių linksmybių. **P. K—as.**

BRIDGEPORT, CONN.

Dar niekad man neteko būti ant tokių prakalbų, kaip Bridgeporte, kur rugsėjo 8. nedėlioje, buvo surengusi D. L. K. Vytauto dr-stė, anglų salėje ant Cannal Str. Buvo plakatais pagarsinta, jogei kalbės Perkūnas iš New Yorko. Mūsų miesto lietuvių prigužėjo kaip bičių avilys (mergi nos ir moterįs atsiliko — buvo apie 19).

Pakol susirengė prie kalbėjimo, p-ni Viznienė paskambino ant piano „Lietuvos dėdienę''. Viznis paprašė publikos, kad užsilai-

kytų ramiai; jei kam kalbėtojo kalba nepatiktų, galima esą prasišalinti be triukšmo, ir apreiškė, kad Vytauto dr-stė nenuskyrė kalbėtojui: ant kokios temos turės prisilaikyti; tai esą dabar galima tėmą išsirinkti, kas ką nori; yra trįs: 1-ma apie senovės pobūdžius, 2-ra apie tikėjimą, 3-čia apie dabartinį surėdymą. Pakėlimu rankų publika nubalsavo antrą. Tuojaus užėjo ant pagrindų kalbėtojas. Jis tarė: „Aš esu Perkūnas, bet ne tas parkūnas, ką vasaros laiku bažnyčioms bokštus skaldo; šitas visai kitas. Žmonės da juokėsi. Paskui kalbėtojas tęsė: „Draugai ir draugės, ar pamenate, kad Šventoje evangelijoje yra parašyta, kad Jėzus savo dienose palikęs ant pusčio 99 geras aveles, o ėjo jieškoti vieno pražuvusio, velnio apsėsto; ir jųs, kurie einate, lankote bažnyčias, esate velnio apsėsti...'' Ant tų žodžių publikoje vieni stojosi ir šaukė: „velniais'' rupūžėmis'' ir kitokiais negražiais žodžiais. Vieni rėkė: „Meskite laukan rup..., antai tokis kalbėtojas mūsų tikėjimą atvažiavo griauti, — von! po velnių sau į Najorką''. Teisybė, ir Perkūnui kalbėtoju pasidarė šilta; neišmanė pats, kas čia toliaus dėsis; visi tik su sugniaužtais kumsčiais sukinėjasi aplinkui. O durių raktus aš turiu, ir turiu tiesą uždaryti. Kiti klausia: „Kas tave, biese, sutvėrė, kad tu taip kalbi?'' Viena moterėlė, eidama laukan, šaukė: „Mūsų bažnyčia gyvuoja ir gyvuos, o tave velnias pagriebs''. Vienas iš klausytojų bedievių atsiliepė: „Kam negerai, galit išeit''. Tuojaus apsupė jį, ir liepė užsidaryti sau snukį. „To žmogelio ir blusos užmirė''. Svetainės užveizda, išgirdęs lermą, atėjo ir pranešė, kad prasišalintų, katrie maištą kelia, ba bus negerai. Tada po biskį ir išnyko maištininkai, ir eidami bambėjo, kad mes nemokėsim už salę ir jokių kaštų; katrie klausote, tie ir galite užsimokėti. Ir visi plojimu rankų pristojo. O tie išėjo rėkdami: kalbėkitės, pasikarkite! Iš tokio didelio triukšmo ir kalbėtojas išėjo iš tėmos; nežino ką toliau veikti; norint turėjo susirašęs ant lakštų, bet prastai vedėsi; kaip ką ir geriau pasakė, bet kaip ką ir dikčiai pamelavo, — taip juokingai, kad ir kvailas galėjo suprasti, kaip va liko niekam neaiški pasaka su tuo grinorium (tą menką „istoriją'' apleidžiame. Rd.).

Ant užbaigos Perkūnas išgyrė Vytauto draugystę, kad tokius susirinkimus rengia ir kvietė visus jon rašytis. Toliaus ir vėl nuėjo ant religijos, kad „mūsų žmonės yra apkarstyti visokiais šventais, škaplieriais, ražančiais, tai tas tik yra senovės stabmeldžių palikimas.

Pabaigus kalbėti meldė visų draugų ir draugių, kad paspaustų savo kišenes ir paaukautų kiek kas išgali apdengimui kaštų. A. Viznis perstatė dvi merginas pereiti su kolekta. Jei draugystė užmokės už salę, tai tie piningai turės būti pasiųsti į Lawrence, Mass. varymaui bylos su medvilnės trusto prezidentu Wm. M. Wood, už padėjimą dynamito laike audėjų streiko. Ant ko visi pristojo plojimu rankų ir surinkta $7.99.

Vyriškų buvo viso 28, o moterių apie 10. Ir tuomi kalbos pasibaigė. **Ant prakalbų buvęs.**

ROCKFORD, ILL.

Rugsėjo 15. vietinė TMD. 117 kuopa buvo parengusi prakalbas; kalbėtoju buvo Kl. Jurgelionis, kuris kalbėjo iš dviejų atvejų; pirmiausiai kalbėjo apie TMD. stovį, o paskui apie mokslo reikalingumą; prakalbos didžiumai patiko, nes kalbėtojas neužgavo nei vietinių nei kitų. Prakalbų pertraukoje buvo deklamacijos, kurios nusisekė neblogai.

Po prakalbų prisirašė prie T. M. D. 3 nariai.

Subatoje, rugsėjo 14. ta pati kuopa buvo parengusi balių su skrajojančia krasa, ir davė 3 dovanas; pirmą laimėjo p-lė Pereckaitė, antrą — p-lė Stankutė, o 3-čią p-lė Surviliutė. Vakarą jaunimas praleido smagiai, nes viskas ėjo kuopuikiausioje tvarkoj.

Ateinančią žiemą tikimės susilaukti teatrų, nes vieną rengia Simano Daukanto draugystė, o antrą, girdėjau, socialistų kuopa; iš dviejų mažum vis viena įsikūnys.

K. Ramstuks.

TAMAQUA, PA.

Vietinį lietuvį, Petrą Buskevičių patiko didelė nelaimė — rugsėjo 10 d. dirbant kasyklose nulaužė jam koją. Jis buvo mūsų SLA. 204 kp. išdininku. Dabar guli ligonbūtyje.

St. Miliauskas.

KENOSHA, WIS.

Rugsėjo 8. 119 kp. TMD. parengė prakalbas. Kalbėjo Chieagos universitatės studentas, p. K. Mikolaitis, —apie išsivystymą žmogaus draugijoje, paaiškindamas, kad mūsų žmonės, lietuviai, nenori laisve ir apšvieta naudotis, atvažiavę čionai. Lietuvoje gabendami kningas per rubežius skaitėmė ir platinome, o čia pasirišę už 15c. kaklaraištę, atsistoję prie bonkų, nuduodame sportus; pajuokė ir merginas, kad myli daug „svetimų'' plaukų nešioti ir gumą kramtyti. Priminė, kad TMD. nešė apšvietą net į Lietuvą ir per jos triūsą mes susilaukėme apsiskaičiusių ir apšviestų žmonių. Toliaus paaiškino apie reikalingumą mokslo vaikinams, moterims ir merginoms, beje užsilaikymo švarume. Kalbėtojas papiešė biskutį ir mūsų žmonelių lengvatikystę, kurie kartais tiki tam, kas praėjo nežinomas už tūkstančio metų. —

Buvo ant prakalbų ir vietinis kuningas, Jonas Gadeikis. Publikos buvo suvirš 100 asmenų. Aukų surinkta $4.42 (kam? Red.). Visi buvo užganėdinti prakalbomis. Deklamavo eiles vaikai: V. Brazevičiuks ir Z. Brazevičiutė. **K. B.**

WORCESTER, MASS.

Užmuštas. Rugsėjo 12. likosi užmuštas Vincas Dailidė, bedirbant. Palaidojo vargšą ant svetimtaučių kapinių, nes mūsų kuningėlis jo kūno ant lietuvių kapinių nepriėmė. Priežastis tokia, kad velionis vis ruošėsi važiuoti Lietuvon, todel taupė piningus ir neužsimokėjo į parapiją $6.

Velionis paėjo iš Naumiesčio apskričio, Sintautų par., Kudžių kaimo. Turėjo apie 40 metų. Buvo tykus vyras, mėgo skaitymą. Artimų giminių nepaliko niekur.

Lai būna jam lengva svetima žemelė. **Petras Dedinas.**

BROOKLYN, N. Y.

Prakalbos ir kiaušiniai. Rugpjūčio 31. ant kampo Berry str. ir Grand str. vietiniai lietuviai socialistai turėjo savo prakalbas ant gatvės. Kalbėjo Perkūnas (tas, kurs dažnai apie kiaules dailiai nukalbėdavo...). Tačiaus šį vakarą visa svarba buvo ne apie kalbėtoją, nei kiaules, bet apie kažin-kokį pabaldą, kuris padarė per prakalbas obstrukciją, — būtent, kad paleido į žmonių būrį su kiaušiniais! Du vaikinai tik ką buvo prieję klausyties ką čia šneka, kaip klastorius su kiaušiniu juos taip aptaškė, kad turėjo eiti pas kriaučių, kad nuvalytų visus drabužius. Mat kokis tęn pabalda turėjęs piktumą ant kito vaikino, kuris tuomet klausėsi prakalbos (piktumas buvęs už mergas) ir metė jam kiaušiniu, kuris tik nekaltus apdrėbė.

J. K. Mi—kas.

CHICAGO, ILL.

Mūsų didmiesčio vakarinėje dalyje, lietuviai prasimanė blogą paprotį, — tai piningus skolintis ant asabiškų paskolų ar ant biznių. Keli metai atgal lietuvis J. S., kuris turėjo drapanų sankrovą, sumįslijo namus pirkti; o čia piningų nėra. Tai ką darys? Pradėjo skolinti piningus ant „Judgement Notes'', ir tokiu būdu nuo savo draugų ir giminių susiskolino daugiau kaip keturis tūkstančius dolerių. Pardavė drabužių krautuvę ir užsidėjo savo namuose saliūną. Bet už metų laiko gavo saliūną parduoti, nes biznis iš saliūno buvo menkas ir nebegalėjo nuošimčio už „Mortgage'' beišmokėti. Žmonių piningai dingo, — ir kas juos atmokės, nes jei žmogus, kuris išduoda „Judgement Note'', neturi savo grynos savasties ar namų be paskolės, tai „Judgement Note'' yra niekam tikus. O mūsų vientaučiai to nežino.

Kitas lietuvis, turėdamas saliūną, pamįslijo užsidėti „Liquor sankrovą'' ir mįslijo piningų užsidirbti; bet viskas kitaip išėjo; iš tos priežasties prisidarė skolų apie $4000 ir ant galų galo žmogus iš didžio rūpesčio ir gėrimo užbaigė savo amžių labai jaunas. Ir tų piningai, kurie skolino, jau nebėra vilties atgauti.

Bet užkalbink kokį lietuvį, kad prisirašytų prie Paskolos ir Būdavojimo Bendrovės, — kuri yra po valstijos priežiūra, visi jos valdininkai po didžiomis kaucijomis, piningus gaunama kada tik norės, o kai išmoki visą laiką pakolei užsibaigia, tai uždarbjo atneša daugiau kai septintą nuošimtį, — tai tokis lietuvis rankas pakratys, nes bijos, kad neprapultų jo piningai. Geriau nusisamdo „Safety Vault'' ir tęnai piningus laiko, pakol kokis jo draugas neišprašo paskolinti ant kokio vėjinio biznio. **Anton Booben.**

HOOSICK FALLS, N. Y.

Šitame miestelyj lietuvių jau gražus būrelis randasi. Dabar čia jų priskaitoma apie 57 šeimynos ir apie dusyk tiek pavienių. Darbai čia tuom tarpu neblogai eina ir pribuvusiems nesunku darbas gauti. Dirba čia daugiausiai geležiniuose fabrikuose ir neblogą dar mokestį gauna.

Lietuviai čia ikšiolei sutikime gyvena. Daugumas jau turi nuosavius namus ir labai gražiose vietose. Yra dvi lietuviškos krautuvės valgomų daiktų ir neblogai joms klojasi. Yra viena ir žydų krautuvė; bet čia lietuviai labjau myli į savo vientaučių krautuves vaikščioti, negu į žydo. Yra net 4 lietuviškos smūklės. Žinoma, tos irgi badu nemiršta.

Čia yra susitvėrus lietuvių draugystė — Šv. Jurgio Kareivių. Turi apie 80 sąnarių ir ant šio rugsėjo 28. rengia savo balių Edvard Carol salėje (vakare).

Šiaip lietuviai neblogai gyvena; bėda tik kad kai-kurie slapukai korespondentai labai jau vietinius vientaučius nupeikia ir tuomi tik nuo laikraščių skaitymo atgrąsina. **Uzikpolietis.**

SHENANDOAH, PA.

Rugsėjo 15. buvo lietuviškos prakalbos, kurias surengė I. W. W. unijos kuopa; kalbėtojas buvo tos unijos organizatorius p. J. Smith (?), kuris kalbėjo dviejuose atvejuose. Pirma dalis kalbos buvo apie buvusį Lawrenco streiką ir Ettorą bei Giovannitti, kuriuodu dabar yra kalėjime. Pertraukoje buvo renkamos aukos vedimui bylos tų kalinių. Aukų surinkta $13 suviršum. Antra dalis kalbos buvo apie I. W. W. uniją.

Apie šį kalbėtoją nėra daug ko pasakyti. Nors balsą turi gerą, vienok iškalba prasta. Kalbėdamas labai maišo, ir atkartoja po keliolika sykių tuos pačius sakinius. Taipgi labai negerai p. Smith'as daro, kalbėdamas apie tai, ko gerai nežino ir tuomi klaidina klausytojus. Savo kalboje jis pasakė, būk pirmutinė darbininkų organizacija Amerikoje buvo „Knights of Labor'' (Darbo Raiteliai), kuri buvo iškovojusi aštuonias val. dienos darbo ir minimum mokestį $3 į dieną, vienok pakriko; bet kodel, tai nepasakė. Taipgi klaidingai pasakojo, būk Haywoodą, Moverį ir Pettibonę, buvo suareštavę už užmušimą gubernatoriaus; tuom tarpu visiems yra žinoma, kad minėti vyrai buvo suareštuoti už išgriovimą su dynamitu per kompanijos pasamdytus šnipus Tellwride stoties. Na ir daugiau panašių nesąmonių prikalbėjo.

Taipgi perdaug užsipuolė ant United Mine Workers of America unijos ir jos viršininkų. Ir kuomet pabaigė kalbėti, tai užklausė „gal kam neališku — klauskit aš atsakysiu''! Tada U. M. W. of A. viršininkai pradėjo užduoti klausimus; bet publika, kurios buvo apie 300, neturėjo tiek kantrybės ir pradėjo kelti triukšmą. Tas triukšmas da labjau pasididino, kuomet keli I. W. W. nariai papasakojo savo bėdas ir ypatiškai užsipuolė ant vietinių U. M. W. of A. viršininkų. Ir jeigu susirinkimo vedėjas būtų ilgiau leidęs tuos ginčus, tai nėra abejonės, kad būtų priėję prie peštynių.

Taipgi reikia pasakyti, kad šiose prakalbose publika pasielgė labai žiauriai ir nemandagiai su U. M. W. of A. unijos viršininkais. Kuomet I. W. W. unijos nariai daugiausiai ypatiškai šmeižė anuos, tai publika klausėsi ramiai; bet kuomet anie norėjo pasiteisinti, tai I W. W. nariai pradėdavo kelti nežmonišką triukšmą; o, juos pasekdavo dalis ir publikos, neduodami aniems kalbėti. Ir peiktiniausia, kad I. W. W. nariai beveik visi socialistai-sąjungiečiai, kurie taip nežmoniškai pasielgė.

Shenandoah'ryje pirmu syk tokios prakalbos buvo. Pirmiau visuomet apseidavo gražiai-mandagiai. Tai matot, gerbjamieji, prie ko mus veda bepamatiniai ypatiški užsipuldinėjimai.

Buvęs prakalbose.

WORCESTER, MASS.

Po vasaros karščių ir mūsų lietuviai atbudo ir pradėjo darbuotis ant lietuviškos dirvos. Pirmutinė darbą pradėjo 50-ta kp. TMD. Rugsėjo 8. buvo susirinkimas; nors iš priežasties negero oro mažai narių pribuvo, bet vsigi šis-tas likosi nuveikta: rinkta nauja valdybą ir nutarta rengti vakarus su prakalbomis. Minėtas vakaras įvyko rugsėjo 15 dieną Beaver Hall svetainėje. Tas vakaras padarė nemažą įspūdį iš gražių prakalbų. Kalbėtojas T. Rubikas ragina visus prie mokslo ir stoti visiems iš vieno į TMD. Antras— S. Gilius gerai nupiešė, kaip pažinti patsai save, kokią žmogus turi galybę pats savyje. Trečias kalbėtojas buvo Laurinaitis iš Bostono (iš kurio reikia pastebėti nemaža permaina...), kuris nupiešė visus darbus atliktus TMD. ir ragino rašytis visus, kas jis nebūtų: katalikas, bedievis, socialistas ar demokratas — sako, neivienam ta draugija neužkenks (jei mūsų visi socialistai tą skelbdami patįs pildytų, pas mus užviešpatautų amžina meilė; bet kada to nedaro, pertai ir santykiai genda). Potam jauna mergaitė, 8 metų, J. Raučkiutė, padeklamavo porą deklamacijų, kurios gerai nusisekė ir publika suteikė garsų delnų plojimą; antra p-lė M. Jablonskiutė padainavo porą lietuviškų dainelių, ir gražum balsu palinksmino publiką, kuri iššaukė net antrą sykį. Vietinė orkestra povadovyste J. Dirvelės dailiai pagriežė; ir patarnavo už dyką del TMD. tiktai už jos darbą A. Leleikiutė ir J. Raučkiutė inteikė varde 50 kp. TMD. gyvų gėlių bukietą ir padėkavojo už palinksminimą.

Po prakalbų buvo susirinkimas; seni nariai užsimokėjo ir 15 naujų prisirašė. Kuopa nutarė per visą žiemą ant mėnesio nors po vieną tokį vakarą rengti su moksliškomis prelekcijomis.

Taipgi pradėjo darbuotis ir 57 kp. SLA. Jau prisirašė keli nauji nariai ir kaip girdėtis dar žada daugiau pristoti. Malonu tai vis girdėti. **Kalakutas.**

CHICAGO, ILL.

Rugsėjo 15. nesenai Chicagoje susitvėrusi „Dramos Draugija'', kurios vienintėliu tikslu yra patobulinus lietuvių scenos ir patarnavimas naudai savo tautiečių, „Hull House Teatre'' — prie Polk ir S. Halsted gatvių sulošė labai juokingą trijų veiksmų veikalą — juokus „Gyvieji Nabašninkai''.

Lošimas nusidavė labai puikiai ir skaitlingai susirinkusi publika liko labai užganėdinta, apie ką galima spręsti iš gausio delnų plojimo, neperstojančio, bei netrukdančio kvatojimo lošimo laiku ir labai jausmingų atsiliepimų po lošimui — už teatro durių. Teko man girdėti net panašų išsireiškimą: „Šventas darbas, panašus lošimai — jie atitrauktų daug žmonių nuo blogų darbų, nuo girtybės; jie išlavintų pas jaunuomenę dailės jausmus, stengimos žengti prie tobulumo, prie gražumo''!

Kad geriau suprasti ant kiek ištiesų pasekmingai liko suloštas tas pilnas juokų veikalas, būtinai reikia atminti, kad prie „Dr. Dr.'' priguli gabjausieji scenos mylėtojai-artistai lietuviai. Lošime paminėto veikalo dalyvavo: pp. B. Vaitiekūnas, J. Prušinskas, J. Sankūnas, J. Briedis ir pp. D. Damijonaitienė ir P. Moskienė.

Nesu specialistas scenos dalykuose, kad nuodugniai perkratyti apsireiškusius laike lošimo gabumus tų artistų-mylėtojų ir ant kiek tobulai liko suloštas tasai veikalas imant apskritai, vienok galima pasakyti, kad nekurias vietas B. Vaitiekūnas ir J. Prušinskas atliko stačiai artistiškai. Žiūri žmogus ant scenos ir užmiršti kur esąs — tartum matai žmones reališkai tą viską atliekant, tartum jie praleidžia tikro gyvenimo prietikius. P-nas Vaitiekūnas savo pozose, mostigavimuose ir intonacijoj balso parodė nepaprastą gabumą komizmo, pas p. Prušinską, išpildžiusį rolę gydytojaus — visokių vaistų pramanytojaus apsireiškė grynaus dramatizmo gabumai. — Kur didis sujudimas sielos, kur išreiškimas nepaprastų jausmų, tęn, matyt, atsakančiau pritaikinami jo gabumai, tęn jam tikra dirva. Puikiai ir užimančiai atliko savo roles ir kitį lošėjai ir matyt, kad jų pasišventimas tam prakilniam darbui atneš gausius vaisius. Labai būtų geistina, idant jie visi su pilnu atsidavimu, visomis savo pastangomis žengtų toliau scenos dirvoje, lavintų apsireiškiantį pas juos gabumą dailės srityje ir tankiau duotų gėrėtis mūsų broliams lietuviams, čion tolimuose kraštuose esantiems, tobulajs paveikslais, vedančiais prie doros, susipratimo, blaivaus gyvenimo ir dailės jausmų...

Juoz. Geėdminas.

KASLINK JOVARO AUKŲ.

„Lietuvos'' N36 ir „Vienybės Lietuvninkų'' N37 tilpo straipsneliai p. Rutkausko, kaslink sutvarkymo Jovarui aukų. Labai naudingas sumanymas. Tik geistina, kad atsirastų pritarėjų. Tas negalima kelioms ypatoms; turi remtis ant liaudies; mums dirbant bendromis pajėgomis bus nesunku tas įvykinti ir nupirkti Jovarui ūkę. Mes nei justi nepajusime kelis skatikus atskyrę, kiek katras išgalėdamas, prisidėti prie to prakilnaus darbo. Kaip draugystės taip ir pavienės ypatos aukaus, kurie brangina tautystę ir mūsų tautiečio Jovaro nuveiktus darbus. Jeigu mes nupirksime Jovarui ūkę, tai jisai, jausdamas, kad jis yra tautiečių mylimas, ir toliaus nenuilstančei varys savo darbą, rašys eiles. Jis bus kaipo pavyzdis del kitų, kurie dar visai mažai arba ir visai nesidarbuoja tautiškoj dirvoj. Jie matydami, kad tauta gerbja tuos, kurie dirba tautos gerovei, ingaus daugiau energijos ir su didesniu pasišventimu dirbs savo tautai.

Būtų labai geistina, kad neliktų be pasekmių p. Rutkausko sumanymas. Aš manau, kad mums, lietuviams, nebus sunku sudėti 3 ar 4 tūkstančius rublių ir inteikti Liet. Mokslo Draugijai Vilniuje nupirkimui Jovarui ūkės su triobomis. Tas bus ant visados del tų, kurie užsipelnys tą vietą ir bus labai prakilnus darbas nuveiktas.

P. Kanišauskas.

Phila., Pa.

RUOŽŲ—RUOŽAI.

(Sutrauka A. Ž—to minčių.)

Skaitytojau! Aš matau, kad tu myli „ruožus'', nes kitaip jie nebūtų laikraščiuose. Bet matau, kad tu myli pilnus „ruožus'', kuriuose išsireiškia visa žmogaus pakraipa, mintis ir palinkimai,.. O tu žinai, kad niekas taip nepataikauja skaitytojų norui, kaip rašytojai... Juk rašytojas per skaitytoją ir šiokią-tokią garbę ingauna. Taigi ir aš čia pataikauju tau, kad tik likčiau nors kuomi-nors garsesnis. Rašau savo „ruožus'' išsijuosęs; tik viena nelaimė, kad man „Kova'' suteikia tik vieną špaltą ir todel mano tikroji mintis „Kovoj'' pilnai neišsireiškia, nes vietos stoka.

Vienok mano geniališkumas neturi rubežių; todel jis pagelbsti išsisukti ir iš to trukumo. Visos mano tikrosios mintįs išsireiškia... sapne. Pirmiausiai tegul sau netiki sapnais. Bet aš tikiu! Mano mintis sugaudo naujai išrastą prietaisą „tele-sapno-hypnopatija''. Tą prietaisą išrado nekuris autorius. Ir stebėtina: nors jis gyvena už 140 mylių nuo ma-

no lovos, vienok sugauna aiškiai ir pilnai, lygiai aš pats jas sugaučiau. Na, ir sugavęs, patalpina kitame laikraštyj. Todel, skaitytojau, „Kovoj" tilpsta nepilni „ruožai", ir jeigu nori suprasti pilnai dalyką, tai skaityk jų užbaigą „Vienybėje Lietuvninkų".

Nuo Naujų Metų ikišiol padariau 36 ruožus. Šiandien juos visus surinkau į krūvą ir tik dabar pamačiau, kokį didelį darbą atlikau! 36 ruožai — tai 36 smugiai į tautišką tvirtovę, kurie nemenkesnę galę turi už italų šūvius Tripolitanoje! Bet deja! Atsiranda da tokių tautiečių, kurie sako, būk socialistai tautos negriauna; jiems tą pritvirtino ir nekurie socialistai. Trumparegiai!... Tegul jie peržiūri visus mano ruožus, tai ras tęn mano pasiryžimą.

Tauta susideda iš keliato tautiškų redaktorių, daktarų, patrijotbankių ir da keliato jiems panašių profesionalų. Aš juos visus pavadinu šulais, sustatau į krūvą, na, ir pasidaro tauta. Ir prieš juos aš ir kovoju. Kovoju prieš šulus. O kas gali tam prieštarauti, kad sugriovus šulą, negrius budinkas? Reiškia, aš griaunu tautos šulus, ir jau tauta — keveriokšt! ir pati sugrius. Gal kas nori būti pesimistu ir niekam netikėti, kas ant svieto dedasi; bet aš gi esu ir būsiu optimistas ir tikiu savo darbui: tauta grius! O gal ji jau griuvo nuo mano smūgių? Mat, pas mumis stritkariai eina ir perdidelis triukšmas, tai nesigirdėjo bildėsio! Gal ji jau yra tik griuvėsiai, panašūs į griuvėsius Pompejos po išsiveržimui Vezuviaus?... Už tat, kurie sekate mano darbą ir mano ruožus, praneškite man, jeigu būtų jau nutikusi tokia katastrofa!...

Kovoti prieš tautiečius reikia, nes jie yra demagogai-suvadžiotojai. Pavyzdžiui, užsideda bankus. Ir kas iš jų bankų? Tikras „patrijot-biznis"! Kas kita yra mūsų socialistiški bankai. Męs neprašom iš žmonių, kad—„duok mums piningus!" Męs išmislijame visokius „prenumeracijos" būdus, renkame iš žmonių piningus, kad paskui jiems atlyginti raštais, kitaip sakant,— skolinamies ant amžino neatidavimo. Tokiu būdu neduodam žmogui vilties, kad jo indėti piningai sugrįžš kada-nors arba neš procentinį pelną. Nes, kam tie procentai? Tai buržujų išmislas! Visi man panašūs „socialistai" sako, kad tik tada įvyks socializmas, kada visi žmonės susiproletarizuos, — vadinas: nieko nebeturės; taigi socialistiški bankai-prenumeracijos yra gryni įrankiai proletarizavime. Nelabai senai vienas žmogutis indėjo į mūsų bedugnį „banką" $500, ir jis geriausis bus pavyzdis visiems socialistams, kurie uždirba piningus, bet nenori jų turėt, arba da geriau, — kurie nenori piningais šelpti patriotbiznį, ir paskui iš to turėti privatišką pelną.

Suproletarizavimas žmonių — tai mano devyzas. Tas nieko, jeigu aš vienas ir liksiu kada-nors turtingu. Tas visiems žmonėms nieko nekenks, — lygiai, kaip lašas vandens jūrėse. Aš noriu gero tik visiems žmonėms, noriu, kad žmonės būtų tyri nuo visokių blogų mįslių-godulystės, — aš gi galiu būt ir griešnas: juk žmogus jautiesi ramiu, jeigu nukenti kovodamas už kitų gerovę... Nors ir man dabar nėra prasta... Gal patėmijote mano pasigirimą, jog pasivažinėju automobiliu... o tas jau daug reiškia...

Gera būt žmogui realistui... Visada jauties ne „menkutišku"! Ištarei žodį ant ko-nors, tai lipte ir prilimpa... Kaip kad tautiečių šulus pavadinau „nykštukais". Ir neabejoju, kad jie pasijus, kaip supuvusiu agurku užgauti!... Bet ant to tai ir yra mano galva...

Ex—populi.

MOKSLEIVIAI PIEMENŲ ROLĖSE.

Lietuviškoji visuomene! Tu esi skriaudžiama, paniekinama ir išnaudojama iš visų pusių... Tu matei, kaip tavo nekurie nariai, parsidavę svetimtaučiams, tavo vardą visaip žemino, miniojo — norėdami paskandyti tave rusizmo ir lenkizmo bangose. Bet tu tylėjai... Tu matai, kaip tavo vadovai-redaktoriai, vietoje tave mokinti-šviesti, — mėtosi „renegatais", „smalavyriais", „šeškais" ir kitokiais „vaikų žaislais... Tu tyli. Tu matai, kaip tavo vaikai, „vadovų" supjudyti, pešasi del raudonos, juodos, bei mėlsvai-baltos spalvos — vadindamiesi vieni kitus sau nesuprantamais epitetais ir koliodamiesi žemiausiais žodžiais. Bet tu vis tyli. Dabar tu susilaukei naują reginį, kuris buvo viltis tavo šviesesnės ateities — iš kurio tu tikėjaisi daug, daug ko gero. Ir tu dabar žiūri į tą reginį tai iš vienos, tai iš kitos pusės ir... tyli. Gali būti, kad tu dar nesupranti šio reginio tikrosios reikšmės — nes jis iš viršaus yra paliruotas-blizgantis...

Bet, visuomene! — pasistengk tik tu į jį gerai prisižiūrėti. Iš viršaus šitas naujas stabas atrodys tau labai dailus, švarus, nekaltas; dirstelėk tik į jo siekius — kur gi tau? — skamba: vienybė, apšvieta, mokslainės stengimas ir kiti „auksiniai" dalykai. Bet pažvelgk, visuomene, ir giliau. Vieni sako: „Męs priimsime į savo lizdą vien tik Rymo Katalikus"; antri sako: „Palikim religiją į šalį ir dirbkim iš vieno". Bet pirmieji sako: „Jūsų, šaltadūšiai, męs negalim į savo tarpą primti; ps! su jumis, jeigu jųs nesilenkiate draug su mumis, — o kas nesilenkia, tas yra nevertas... keturkojo (p. Petraitis taip smarkę nuomonę išreiškė rugpjūčio 24. 191 m. Chicagoje). „Jųs veikiate... bile veikiate" (p. Juškaitis). „Męs tik vieni prapažįstame tikrąją tiesą tik vieną tėvą" (p. Lapelio nuomonė). „Kas į mūsų dūdą nepučia, tas „cicilikas", „bedievis", „šliuptarnis", „paklydėlis..."

Bet tai tas dar neviskas. Dar to reginio, to naujo stabo — Moksleivių Susivienijimo historija nepasibaigė, o tik prasidėjo. Jie dabar darė du susivienijimu, kurie turės ir savo organus-laikraštukus. Nenorėčiau būti pranašu, bet perdaug aiškųs faktai pradžioje arba užsimezgime šio reginio, verčia mane pranašauti tau, miela visuomene, liūdnas pasekmes arba vaisius iš tos tavo didžios vilties — lietuviškos moksleivijos! Nes jie jau lošia piemenų rolę! Gal dar tau neaišku, tai klausyk ką sako nesutepta teisybė. Ji sako: **Moksleivių priderystė yra mokslas, švietimas savo brolių arba tavęs, visuomene.** Bet tie tavo vilties nariai-moksleiviai, vietoje tave šviesti, pešasi jau tarp tavęs už tuščias svajones ir eikvoja laiką ir spėkas piemenų rolę lošdami. Ir argi ir ant šio tu, lietuviška visuomene, vis tylėsi?...

Senas Kūdikis.

MŪSŲ DIRVONAI.

(Mums negalima apsieiti be bugno.— Nutirpimas mūsų laikraščių dvasios.— Kaip žiūri į parodas amerikonai ir męs).

Pas mus viskas reikia užmanyti su dideliu bugnu. O kam tas bugnas? — paklaus nustebęs skaitytojas. Tuoj paaiškįsiu. Bugnas mums reikalingas, kad galima būtų garsiau įrėkti į žmonių ausis kokį-nors naują sumanymą. Kaip tiktai ką sumanysi be bugno, tai negali tikėtis, kad mūsų žmonės tą parems. Jeigu ką ir pritars, tai labai greitai pamirš. Taip išėjo ir su parodos klausimu, kurį keli mėnesiai atgalios buvo bandyta mūsų visuomenei priminti. Visa-svietinė San Francisco paroda visai nebetoli, nes tik už poros metų (ji atsibus 1915 m.), o męs dar nieko doro nenutarėm: ar dalyvausime sykiu su kitomis tautomis ar ne. Ir laikraščiai apie šitą taip nuoširdžiai tyli, rodos, kad jie prisiekė čia kokiai tylėjimo konspiracijai. Tik „Vien. Liet." 30 N. vėl dar pakėlė balsą ir nurodė, kaip geru daiktu būtų mums dalyvauti. Ačiu nors jai!..

Anuo sykiu man parašius į Lietuvos laikraščius, ir tęnai prie šito klausimo labai šaltai iš pradžių atsinešė. Tik biskį vėliaus tūli, matyti rimčiau apsisvarstę, vėla pradėjo apie parodą rašyti, ir dabar jau visapusiškai vienas kitas šnekteli; pagaliaus jau ima pripažinti mums dalyvavimą parodoje už naudingą ir reikalingą. Bet kur mūsų, amerikiečių, laikraščiai? Miega ir da pyksta jei kas juos žadina. Gaila ir griaudu! Penkiolika metų atgal męs dar bėdinesni būdami išdrįsom ir įstengėm surengti savo parodos skyrių visa-svietinėje parodoje Paryžiuje, o dabar būdami stipresni dvasiškai ir medžiagiškai ir turėdami parodą čionai mums ant vietos, taip bauginamies. Ar gi męs jau taip nupuolėme dvasioje, kad nebedrįstame nei prieš kitų tautų akis pasirodyti? Ar gi męs jau duosime kitoms tautoms, kurios matė mumis Paryžiaus parodoje, mįslyti jogei męs jau einame žemyn ir išmirštame?

Bene svarbjausi mūsų nerangumo priežastis bus tai — bijojimas kaštų, kokie parodos reikalams reikės pakelti. Keleto tūkstančių dolerių sudėti nėra ko bijotis. Kaip gi to nesibijo kitos tautos? Rodos, kam gi būtų reikalinga išmesti apie $75,000,000 ant San Francisco parodos, arba kam gi dar reiktų pridėti apie $10,000,000 San Diego Panamos parodai, Kalifornijoje, kuri atsibus tam pačiame laike 1915 m. ir kuri trauksis per čielą metą, kaip ir San Francisco? Lietuvių akimis žiūrint, tas išrodytų visai bergždžias piningų iškleidimas. Bet kitaip į tai žiūri tokia kulturiška tauta, kaip amerikonai, ir kitos kulturišoos viso pasaulio tautos, kurios kiekviena stengiasi ir ruošiasi parodose dalyvauti. Gaila, kad męs giriamės einą kulturiškyn, o po teisybės krintam žemyn!

Jurgis J. Luben.

PASTABOS APIE SĄŽINĘ.

(Perrašyta iš korespondento užrašų.)

Ir kokių nežmoniškų žmonių esama!... Man prikišama besąžiningumas. Tikrai, prikišama. Antai, aną vakarą mūsų tautiečiai buvo surengę prakalbas. Kalbėjo storas, dičkis, raudonas ir, suprask, nusiskutęs, tautietis. Jis šitaip kalbėjo:

„Ve, vokiečiai turi bravorus, dirba alų ir mums pardavinėja!... Męs geriam, ir geriam, ir gerti nesiliaunam... O ar nebūtų mūsų tautai geriau, jei męs būtume linkę prie pramonijos ir tuos centus, kuriuos dabar prageriam, pramonijon indėtume... Leiskime, ar nebūtų geriau, jei męs dirbtume alų, o vokiečiai jį gertų, o ne taip, kaip dabar yra: jie dirba, o męs geriam ir jiems turtus kraunam..."

Na, lygiai taip kalbėjo. Jei netiki, aš galiu parodyti ir stenografiškus užrašus. Juk aš baigiau stenografiją.

Žiūrėkit. Po tam atsitikimui, tai yra po tų prakalbų, aš parašiau į vieną laikraštį korespondenciją, kurią čia žodis žodin atkartoju:

„Mūsų storpilviai tautiečiai išties jau iš proto eina... Pūtėputė savo tautiškus burbulus ir išpūtė bravarą. 28 dieną gegužės mėnesio 191*... metų surengė prakalbas ir kalbėti užkvietė bravarninką! Tikrą bravarninką, net ištolo alum dvokia! Ir visa jo kalba, visas jo tautiškos tautos kėlimas susivedė prie to, kad išsijuosęs ir prakaitu apsiliejęs agitavo už statymą tautiškų karčiamų ir rengimą bravorų!"

Aš taip ir parašiau. Žinoma, vardo nepadėjau, kam tai reikia. Ir be vardo gera. O ar tikėsit: juk už tą korespondenciją ne vienas ant manęs rūgojo (nors, laimei, mano vardo nežino). Apskelbė nesąžiningu korespondentu. Na, kur-gi tasai nesąžiningumas?! Ar aš neparašiau teisybę? Sulygink su stenografiškais užrašais ir persitikrinsi.

Jei kas man primeta nesąžiningumą, tai jau tokia ir jo paties sąžinė! Visa kerpėmis apaugusi, lyg senas medis.

Arba vėl. Aną utarninką ėjau su savo sužiedotine pro šalį mūsų bažnyčios. Žinot, mūsų bažnyčia stovi ant kampo dviejų gatvių; toki užleista, nei balta, nei pilka, tinkas šmotais apgriuvęs. Tuo laiku iš bažnyčios išėjo būrelis baltai pasirėdžiusių mergaičių, su žaliais vainikėliais ant galvų, ilgus velionus ant pečių nukorusios. Viena už kitą dailesnės. Tartum Ofelijos.

—Ve, — sakau į savo sužiedotinę, — išsiveda dievų prisiėdę...

— Ki-ki-ki... — sukikitavo mano sužiedotinė. Ji, reikia žinoti, yra labai linksmo pobūdžio. O ir pamėgdžioti moka. Atsikreipė ji į Julę, mūsų kaimyno dukterį, ir užklausė:

— Juliuk, ar daug dievų suėdei? ar nepaspringai? Ki-ki-ki....

Julė nuraudo. O čia lyg iš žemės išdygo prie mus šono patsai prabaščius ir baisiai grubijoniškai subarė. Jis šitaip pasakė:

— Mergel, sarmatykis taip sakyti. Jei tave pačią ištiko nelaimė ir nebetekai Dievo širdyje, tai kam tas nekaltas mergeles piktini? Neužkabinėk jų ir pati nesityčiok iš tikėjimo...

Mane apėmė pašėlęs apmaudas.

— Ak tu, — pamįslijau sau, — bambize, ak tu storpilvi, tu čia mus mokini! — O balsiai surikau į prabasščių:

— Klausyk, kaip drįsti sakyti mano sužieodtinei „tu"? Kas ji tau per „tu" Aš citizen! Aš tave tuoj suareštuosiu!

O jis, tas mūsų storasis prabaščius davai mane dar labjau koilioti. Jis šitaip barė:

— Klausyk, berneli...

— Aš tau ne bernelis! — sušukau, jį pertraukdamas.

— Nesikarščiuok tamsta, — jau pamėlynavęs iš įsiutimo rėkė prabaščius: — aš nenoriu tamstą įžeisti... Čia yra bažnytinė vieta, tad eik sveikas su savo mergina pro šalį ir triukšmo nekelk... Nei aš, nei šitie kūdikiai tamstoms kelio neužstoja...

— Kaip norėsiu, tai ir eisiu, — atkirtau.

— Gerai, gerai...

— O ko mus varai? ar męs koki paleistuviai, ar ką? Aš tau parodysiu, aš tau... aš tau...

Kaip bematant atbėgo policmanas ir mane už rankos — kapt! Truputį lyg ir nusiminiau, bet gi to neparodžiau ir atsiliepjau į kuningą prabaščių:

— Tai taip! Tu su policija Dievo daboji! Tai toks tavo ir Dievas, kad negali nuo ramių ir teisingų praeivių apsiginti... be policijos pagalbos...

Čia kuningas atsiliepė į policmaną, kad mane paleistų, sakydamas, kad mudu tik taip kalbamės ir nėra jokios betvarkės, už ką būt reikėję areštuoti. O į mane tarė:

— Eik, sūnau, savo keliu... Gaila man tavęs, todel ir nuo policijos apgyniau... Patekęs į kalėjimą neišeisi iš tęn geresnis.... Verčiau pasimokink, skaityk, šviesk is, o būsi išmintingesnis...

Ir kaip jums tinka? Juk jis mane kvailiu išvadino! Aš ir vėl jį išbariau taip, kad jis, susisarmatijęs, spruko klebonijon, prataręs:

— Nejieškok bėdos, ir pati ateis!

Po visam tam atsitikimui, kurį čia beveik žodis į žodį surašiau, praėjęs namol tuoj ir prašiau korespondenciją į mūsų laikraštį. Šitaip parašiau:

„Mūsų miestelio klebonas pavirto į juodašimtį. Negana to, kad savo žioplais ir nedakeptais pamokslais vadžioja už nosių tamsias mulkių minias ir visiems muilina akis, dabar net praeivius užkabinėja. Pereitą utarninką ėjo pro jo „aniuoliukų dirbtuvę" draugas A su panele B. Klebonas išlėkė iš bažnyčios, kaip pasiutęs, ir ėmė plūsti ant to draugo ir merginos. Bent pusę valandos koliojo, sakė: paleistuviai, latrai, rup...., kvailiai ir visaip kitaip. Draugui A. mandagiai užklausus, už ką jis taip koliojasi, jis suriko:

„— Ak tu, latre, aš tave į turmą inkišiu". Ir ėmė šaukti policmaną. Tuoj atbėgo tas tamsybės tarnas ir buvo bevedąs į policiją draugą A. ir draugę B. Tik dar laimė, kad draugas A, negrinorius, susikalba gerai angliškai, tai jį ir paleido.

„Jei jau taip begėdiškai kuningas elgiasi, tai nėra nei kas sakyti..."

Taip aprašiau laikraštyje atsitikimą su tuomi juodašimčiu. Gal pasakysit, kad neteisingai aprašiau? Tai tokia tęn ir jūsų teisybė!

O ir dar vienas dalykėlis.

Andai męs surengėm prakalbas. O, kokios tai buvo prakalbos! Kalbėjo du geriausi mūsų kalbėtojai. Rods vienas Baltimorėj būdamas naujų svetimų marškinių vieton padėjo savo senus ir nudėvėtus, bet tai nieko; taip ir privalo elgties svieto lygintojai: kur tik kupra — nuimk, o kur duobė — dar labjau lenk, tai bent įvyks lygybė visame kame: ir marškiniuose, ir baksukuose ir visuose kituose galuose.

Tie kalbėtojai kad davė tautiečiams, kuningams, šnipams, carui, tai davė! Taip davė, kad daugiau nebūtų nei tilpę. O vienas kalbėtojas vieną aštriausį tautietį net tris sykius pavadino: melagis, vagis, juodašimtis! Ant prakalbų buvome męs visi; buvo dar keletas ypatų; abelnai imant, pirmosios dvi eilės sėdynių buvo užimtos. Ant kitų sėdynių nieko nebuvo, tad ir kalbėtojai nenuvargo, nebuvo reikalo garsiai šaukti. O tų prakeiktų tautiečių nei vienas neatėjo. Pabugo, mat! Žinoma, kur nepabugs! O gal ir dešimtuko pagailo? Mat, męs įžangos neimam, užtat paskui pereinam su skrybele, arba literatūros pasiūlom. Atsisakyti nepadoru, o mokėti nenori, verčiaus kur pražlembja, vokišką alų maukdami.

Šį vakarą ir literatūros daug parduota, nors nedaug žmonių tebuvo. Vienas kalbėtojas atsivežė pundelį „Girtuoklių gadzinkų", „Čenstakavos stebūklų", „Džianų Bambų", „Otcų Konstantinių". Maž teliko. Visi po vieną nusipirkom.

Po tam parėjau namo, atsigėriau vandens ir parašiau į mūsų laikraštį korespondenciją šitaip:

„Nors tautiečiai iš pasiutimo ir ant sienų karstosi, o męs dirbam savo didį ir šventą darbą. Surengėme prakalbas, kalbėjo gersiausie mūsų kalbėtojai, draugai, C. ir D. Prakalbos kuopuikiausiai pavyko: žmonių buvo pilna salė, kupinai. Daugelis ir už durių stovėjo, negalėdami įsigrūsti vidun, o norėdami išgirsti sveiką apšvietos žodį. Kalbėtojai labai puikiai savo užduotis atliko, išaiškino netikusį dabartinį surėdymą ir parodė visokius bjaurius tautiečių darbus. Tautiečiai, nors jų ir-gi nemažai buvo svetainėje, bet anei vienas neatsiliepė: susislapstė pakampiais, bijojo, kad neatlaikys prieš aiškų teisybės žodį.

„Ačiu publikai už skaitlingą atsilankymą ir kalbėtojams už tokį pasišventimą ir apaštališką darbą švietime tamsių minių.

„Laike prakalbų parduota gana daug geros ir naudingos literatūros.

„Dar sykį tariu ačiu jums, kalbėtojai, mūsų vadovai!"

Dabar sulygink su aprašymu prakalbų ir pasakyk: ar aš nesąžiningai jąs aprašiau? Ar ne?

Jei kas pasakytų, kad aš nesąžiningai veikiu visuomenei, parodyk kur jis yra ir kas jis yra, o aš jam jo paties sąžinę ištaisysiu!..."

* *
*

Del visoko užrašysiu ir šį paskutinį atsitikimą. Nesenai mūsų tautiečiai laikė seimą. Seimas, kaip seimas. Tautos parliamentas ir gana. Suvažiavo lygiai 60 delegatų, o tarp jų buvo 13 (judošiaus skaitlinė) mūsiškių ir 47 tautiečiai. Grįžtant man iš prakalbų, pasitaikė eiti pro šalį vienos tautiškos karčiamos. Žiūriu, o gi tęnai du seimininkai kad drožia pokerį, tai drožia, ir, kas baisiausia, piningais apmoka. Žvarbjais piningais.

Vienas iš tų kazirninkų —tai tikriausis tautietis, o antras — socialistas. Net tris sykius Socialist Party buvo nominavus jį kandidatu į kokios tai Pennsylvanijos miesto urėdą. Muša kortomis, tai muša, pamįslijau ir nuėjau savo keliu.

Apie šį atsitikimą buvau jau ir pamiršęs, tik sykį inkvėpimas aplankė ir atsisėdau parašyti apie tai straipsnį į mūsų laikraštį. Šitaip parašiu:

„Tutiečių seimas tai ne tautiečių, o gamblerių seimas.

KAZYS PUIDA.

PASKUTINĖ AŠARA.

(Tąsa).

augštybių ant žemės, kad per tą nusileidimą iš šiurkštumo ir nemandagumo padangių ne tik nieko nenustojo, bet labai daug ingijo! Žmonės lyg kad žmoniškesni pasidarė, lyg kad mandagiau su jais apsieina ir jie su visais mandagesni, malonesni. Tos netikėtos ir nepatėmytos atmainos atėjo pamažu, žingsnis už žingsnio ir taip kietai įsigyvendino jų krūtinėje, kad jokie, nors ir nepaprasti, atsitikimai jų ištęn neišgis.

8.

Gedulių kova pasibaigė. Laukinis, neapribotas veiksmo, laisvės ir norų geidulys kaž-kur dingo, sumažėjo, pasislėpė ir numirė jo krūtinėje. Tuščią po jo vietą užėmė kaž-kas toks, ko jis dar suprasti nemokėjo. Tas naujas „kaž-kas" buvo tolmas, neaiškus, klaidžiojąs. Ir sunku buvo graibyties tose ūkanotose, lakiose ir nesuprantamose mintyse. Bet pamažu iš tos tamsios ūkų nežinios pradėjo dygti, keroti, augti, gily krūtinėn leisti šaknis, kaž-kas didžio, milžiniško, kas viską jame pervertė. Praeitis, naujų pažiūrų šviesos apšviesta, išrodė jam viena ilga žmonių prigaudinėjimo, skaudimo diena. Tęn, toje praeityje dunksojo kaž-kokia šmėkla, kuri išverstomis akimis, išsišiepusi, išdžiūvusiomis rankomis rodė užpakalin savęs ir šiurkščiu, dūsliu balsu gązdino:

— Tęn, užpakalyje manęs susirinko nuskausta varguolių minia ir reikalauja tavęs... Tęn, užpakalyje manęs, stovi skaisti mergaitė, dvarponio duktė, ir reikalauja iš tavęs savo rūtų vainiko... Tęn, užpakalyje manęs dantų griežimas geidžiančių tau atkeršyti... Tęn, užpakalyje manęs didi, beribė laukinė norų ir veiksmų laisvė, kurios tu taip troškai ir kurią taip mylėjai — grįžk, grįžk į mano užpakalį... — ir, išskėtus juodą apsiaustą puldavo ant jo...

Ir tos šmėklos kankinimas, erzinimas, — painiodamas ūkanotose gimstančiose mintyse, — kaž-ko tokio jieškodamas, kas nuramintų judančią vaidentuvę ir tą iš šimtmečių snaudulio pasikėlusį balsą krūtinėje — jis užėjo ant tokios minties, kuri nepaprastai jį nugązdino.

Krūtinėje, lyg kad kas gyvas, sujudėjo, sukrutėjo ir veržėsi aikštėn. Išgąstis tokia didelė, tokia nepaprasta buvo, kad jis užmerkė akis, užkimšo ausis bijodamas matyti save, išgirsti savo balsą. Ilgai, ilgai pragulėjo medžių pavėsyje, ir, tik saulei besileidžiant, iš krūtinės išsiveržė aikštėn ta šmėkla ir paėmė jį visą savo globon. Ir pailsiui besingenčiai dienai, saulei nusileidžiant, po jo kūną slankiojo kaž-koks baisus, daigus kirminas ir nuolatos jam šnabždėjo:

— Žmonių skaudėjas... Žmonių skaudėjas... Žmonių skaudėjas...

Ir apmirė iš baimės, nedrįso akių atidaryti, nedrįso pažvelgti į saulę, lyg kad bijojos, kad saulė, pamačiusi jį ir pasipiktinusi juo, daugiau jam nebešvies... Tam balsui gimus, jo mintis iširo, susipainiojo, suklydo ir nebegalėjo jų jau sugaudyti. Bet jas sugaudyti reikėjo, nes kitaip nežinia kas daryti ir kur pasidėti. Graibė, painiojos, klaidžiojo po jas ir, kuomet tasai baisus kirminas nutilo ant valandėlės, lyg perkūno trenktas, pašoko, atidarė akis, atkimšo ausis ir suriko:

— Atlyginti reikia!... Atlyginti reikia!...

Saulės paskutinis spindulys perbėgo per veidą ir užgeso. Ir jam pasirodė, kad saulės spindulys paglostė jį per veidą, kaip anuomet glostydavo mergaites ir tarsi pagyrė už tokį sumanymą...

Sykį, susitikęs su Zyna, rimtas ir šaltas, su žibančia akyse stebėtinos gyvumo varsos kibirkštėle, tarė jai:

— Zyna, aš lieku su tavim.

Mergaitė atidžiai pažvelgė į jį, per jos veidą perbėgo kaž-koks neapribotas jausmo šešėlis, akįs lyg nusijuokė ir rimtu nuoširdžiu balsu tarė:

— Gerai.

Stovėje vienas prieš kitą abudu rimtais, šaltais veidais, įrėmę akis viens į kitą, kuriose žibėjo, gal-būt, vienodos varsos ir vienodų norų, ugnis. Zyna trumpai pridūrė:

— Pamiškėje baigia statyti grintelę, eik tęnai ir dirbk drauge.

Nieko neatsakė, jo lūpos nervingai krutėjo, akįs klaidžiojo ir balsu, iš kurio skambėjo sunku suprasti kas jį pagimdė, šnabždėjo:

— Zyna... aš lieku... aš lieku...

Staiga nusisuko, pabraukė rankove per akis ir, greitai bėgdamas, sušuko:

— Lieku... Lieku...

9.

Žiemai prisiartinus juodu persikraustė pamiškėn. Išpradžių lyg nuobodu buvo, lyg kas reikėjo padaryti, vienas kitam pasakyti; bet kas, — nei vienas, nei kitas nežinojo. Ilgainiui priprato juodu prie naujų aplinkybių ir gyvenimas, kartą į savo vėžes įstojęs, nebekrypo iš jų.

Laikai visoje valstijoje mainėsi—mainėsi jie ir Lietuvoje. Dūslus, požeminis nepasitikinimo, nuskaudimo, prispaustųjų aimanavimas pamažu pradėjo veržties aikštėn, vis balsiau ir balsiau atsiliepdavo pavieniai tos būsimosios viesulos apsireiškimai ir spyrė manyti, kad netrukus pakils viesula, kuri pašėlusiai-laukiniame šokyje daug ką sutrins, sutryps, sulaužys ir... paliks po savęs betvarkę.

Ilgais rudens vakarais, mažam žiburėliui triobelėje bemirksint, Zyna atremdavo kaktą į šaltus lango stiklus, įsmeigdavo akis į nepermatomas nakties tamsybės ir galvodavo. Svajoti ji nemokėjo. Jaunutė galvelė dirbo, perkratinėjo ir siekė visuomet prie vieno tikslo. Kartais rodydavosi jai, kad yra toks lygus, toks platus, žolynais apsodintas kelias, kuris veda tęn, — į tolybes — į žmoniškus žmones. Būdavo, ji mato tamsioje nakčyje tą kelią, džiaugiasi juo ir rengiasi pasikėlus bėgti. Bet vėjas smarkiau sukauks už lango, supamos medžių šakos sulinguos ir išblaško puikų reginį. Akyse sužibusi džiaugsmo kibirkštis užgęsta ir akių veidrodis spindi begalinio liūdnumo, ilgėsio žiburėliais.

Čigonas sėdėdavo šale jos, skęsdavo savo būtybės uždavinyje. Per tą trumpą laiką jis suspėjo pagimdyti savyje visą eilę klausimų, kuriems ilgais vakarais ir besapnėmis naktimis jieškodavo išrišimo. Klaidžiodavo, painiodavos pó minčių klampynę ir pailsęs, suvargęs užmigdavo giliu, sunkiu miegu. Ilgainiui, manyti ir galvoti nepripratęs, protas suprato, kad išpradžių reikia išrišti vienas klausimas, tuomet bus lengviau su kitais. Tą supratęs, jis pirmiupirmiausia užsiėmė tuo klausimu, kuris jo iščia išeiti neleido.

„Kaip nuskaudimai atlyginti?"

Ilgai galvojo, ilgai svarstė. Aišku buvo, kad nuskaudimai reikia atlyginti. Bet ar visi nuskaudimai galima atlyginti? Kaip atlyginsi arklio pavogimą? Atiduoti arklys negalima, nes to arklio nei biesas nesuras. Sugrąžinti gautus už jį piningus? Bet jis tų piningų nei neuostė; o kad jis juos ir būtų paėmęs — dabar gi jų vistiek nėra ir vargu bau kada bus... O kad ir būtų piningai, kad ir galėtum sugrąžinti juos už arklį — ar jie nors iš dalies atlygintų nuskaudimą anuo metu padarytą? — Niekuomet! — Nes anuomet gal kelias-dešimtis vertos buvo kelių tūkstančių, šiandiengi jos gal keliosdešimties kapeikų nevertos... Dar klausimas: gal tas pavogtasis arklys turėjo išgelbėti savininką iš didžio skurdo, gal už jį gautais piningais reikėjo gelbėti serganti žmona, vaikų motina, gal jie reikėjo vaikui už mokslą užmokėti — o jeigu nebuvo iš ko užmokėti — vaiką pavarė iš mokyklos, suardė jo gyvenimą, atėmė doru darbu uždirbamą duonos kąsnį... kas žino, gal tas vaikas šiandien... vagia sau duoną, kad badu nemirtų?!. Gal, skolose paskendusio ūkininko tasai vienintėlis arklys buvo visa pagalba, visu turtu, kuris turėjo išgelbėti jį iš skolų, sutvarkyti jo gyvenimą — o šiandien gal tas ūkininkas, skolininkų išdraskytas, su žmona ir mažais vaikučiais neturi... sausos duonos kąsnio?.. Ir kuo-gi tokiam žmogui galima šiandien pagelbėti, kuo? Kaip tasai nuskaudimas atlyginti, kaip? — Eiti ir atidirbti pas jį tas nuostolis? O gal nėra ant ko ir kas dirbti? O gal krepšį užsikabinus reikia elgėtauti? Gal tasai nuskaustasis guli kapuose — koks tuomet gali būti atlyginimas?.. Gerai! Atidirbti! Bet kaip atidirbsi, kuomet tų nuskaustųjų aibės? Šim-

(T. b.)

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa).

riau falansterieėiui. Furje manė, kad jo sumanymas įvykdomas prie by kokios politikinės tvarkos, ar būtų tai monarchia, ar respublika. Jo visuomeniame sutvarkyme vyriausias pasaulio tvarkintojas yra „omniarchas", kurio rezidencija esanti pasaulio sostainėje — Konstantinopolyje. Už Omniarcho seka 3 avgustai, 12 kuningaikščių, 48 imperatorienės, 144 chalifai, 576 sultanai, 1721 karalienė, 6912 kacikų ir t. t. „Furje tikėjosi, — sako Bebelis, — kad jo sistema, per rangų bei vardų įvairumą, bus šių pastarųjų ypatingai palaikoma"... Kiekvienos falansteros organizacija turi kariškai-jierarchinę spalvą: atskirų grupų vadai — tai kapitonai, leitenantai ir t. t. ir visi tie oficieriai turi būti pusėtinai pasiturį žmonės. Visas produktas padalinama tarp kapitalo (4/12), darbo (5/12) ir talanto (3/12). Falansteroje, — sako Furje, — kapitalas atneš „neskausdamas darbo bei talanto" penkis-šešis kartus didesnį nuošimtį, negu dabar, ir, apskritai imant, turtingi žmonės geriau pasiturės, negu prie šiandieninės socialės tvarkos."

Savo vyriausiame rašinyje „Le nouvesu monde industriel et societaire" (Naujas pramoninis bei draugijinis pasaulis) Furje gana smulkiai išaiškino padalinimo klausimą savo sicialiame sutvarkyme. Patsai žemiausias visuomenis sluogsnis prie jo tvarkos bus apdraustas („gvarantuotas") nuo bado ir bedarbės, kas suteiks visai visuomenei pastovią ir rimtą išvaizdą. Bedarbės panaikinimas padidįs bendrą produktiviškumą ir padaugis visuomenį turtą.

Visa pedagoginė systema falansteroje turi tikti jos draugijinei tvarkai. Auklėjimas dėvi visuomenę varsą. Iš pirmosios gimimo dienos vaikai auginami ir auklenami bendrai tam tikrai intaisytuose namuose. Prie vaikų nuolatos stovi įvairaus amžiaus auklėtojos; bet ir motinos gali lankyti savo vaikus ir juos penėti. Bendri vaikų žaidimai bei pasilinksminimai užima žymią vietą. Jau nuo trečiųjų metų žaizdami vaikai pratinasi į visokius naminius darbus, ir beje ir prie rankų darbo. Kiekviena prievarta principališkai atmetama. Vaikams yra pavedama žaislų salės, virtuvės, nedidelės dirbtuvės, mažais įrankiais bei mašinomis aprūpintos. Auklėtojai rūpinasi, visų-pirmiausia, surasti ir išplėtoti vaikuose ingimtus gabumus. „Pradedant nuo trijų metų, vaikas turi mokėti dirbti dviejų dešimčių serijose, įvairioms darbo rųšims pavestose. Nors vaikas ir dirbs žaizdamas, bet jo uždarbis vistgi perviršįs jo užlaikymo išlaidas. Tokiuo būdu vaikai paeiliui plėtotų savo dvasinius bei fyzikinius gabumus; jie noriai imsis kiekvieno darbo. Taip elgianties, draugijinei tvarkai viešpataujant, galima bus jau pas keturių metų vaiką surasti dvidešimtį palinkimų, kuomet prie šiandieninių auklėjimo sąlygų dažnai nesurandame nei vieno palinkimo pas dvidešimtmetį žmogų."

Kiekvienon falansteron įvedama tam tikra vaikų klasifikacija sulig ūgio, būdo bei ūpo. Visi vaikai išdalinami į „kelius" ir „chorus". Ligi trijų metų vaikai nesudaro jokio „kelio". Ligi vienų metų jie vadinami „žindukais", ligi dviejų „lėlėmis" ir ligi trijų — „nenuoramomis". Pirmasai kelias (3—4½) susidaro iš „bambizų" (bambins), antras (4½—6½) iš „cherubinų", trečias (6½—9) iš „serafinų"; toliau tokioje-pat tvarkoje seka „liceistai", „gymnazistai" ir „jaunikiai". Beto yra tam tikros grupės sulig ūpo: grupės „ramių" vaikų, „atkaklių" ir „griovėjų" arba „kipšiukų". Iš pačios jaunumės auklėtojai stengiasi sužadinti ir išmiklinti vaiko jausmus: „jie klausos tik dailios muzikos ir dailaus dainavmo, mato tik dailiausius paveikslus, žaidžia dailiausias žaislais". Furje priduoda didelę svarbą vaikų buvimui tarpe suaugusių „nes tas visų-daugiausia prisideda prie jų palinkimų išsiplėtojimo." Tiesa, prie šiandienių sąlygų tokia tiesioji intekmė greičiau kenksminga, negu naudinga. „Tėvai, tarnai, giminės gadina vaikų būdą dvejopu elgimosi (o dažnai ir savo storžieviškumu), ir trukdo jų auklėjimą." Falansteroje auklės bei auklėtojos vedžioja vaikus po dirbtuves ir virtuves, kame pamažėl rengia juos prie paprasčiausių darbų. „Yra daugybė priemonių, — sako Furje, — užinteresuoti ir patraukti vaiką, priversti jį parodyti savo gabumus. Tuo tikslu įvairaus amžiaus vaikams duodami visoki žaislai-įrankiai. Vaikams suteikiama pilniausia laisvė darbas pasirinkti, prie ko vaikas visuomet gali pamesti vieną darbą ir pereiti prie kito." Per tokią laisvę ir įvairybę pas penkiametį „cehrubiną" pilnai apsireiškia visi jo palinkimai, kuomet prie šiandieninių sąlygų tais metais dar tebepradedama auklenti.

Per tokį praktikinį bei realį vaikų mokinimą

(T. b.)

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

Paliovė kalbėjusios. Šėma vakaro šviesa liejos vidun pro du dideliu apšalusiu bei širkšnos išmargintu langu, kovodama su rausvais kakalio atspindžiais, ant kurio kūrenosi ugnis, bet dar gerai neįsidegė. Iš kitos grįčios girdimi buvo bešeiminiukaujančių Anielkos ir Marytės balsai. Uršulka atsisėdo ant suolo pasienyje ir gaudė liūdnomis akimis liepsną, apimančią apušę vis tirštesniu glėbiu. Kad išvengti naujų Trembelienės klausinėjimų dėl tų akių dramos, ėmė dairyties po sienas.

Ant sienų kybojo aiškiai spalvoti aptaisyti paveikslai, arba tiesiai prie sienų prisagstyti. Buvo čia gražus „Vilniaus Albomo" puslapiai lenkiškais parašais šale spalvuotų šventųjų lietuviškais parašais. Nesuprantamu keliu pateko tarp tų paveikslų vienas išspaustas iš medžio pjovinių paveikslas reiškias mūšį ties Graveloto, iš vokiečių iliustracijos. Virš lovos, augštai paklotos, kybojo didelis Kauno vyskupo bei dainiaus kuningo Valančiaus portretas. Lengva žolių ir medžių dūmų kvaptis skelbė čia tūlą kaimo bažnyčios atmosferą, supančią žmogų į pakilias bei liūdinčias svajones — Uršulka prisiminė praėjusią vasarą...

Bet inėjo kambarin Anielka ir Marytė, inešdamos pirmą verptuvus, paskui geltoną virtuvą, čirškantį bei skelbiantį karštos arbatos skonį ir prasidėjo trūsas lėtas, ramus, retkarčiais kelių žodžių pertraukiamas. Kuomet-gi visos moteriškės susėdo prie verptuvo, o arbata pritraukė, užėjo bendro pasikalbėjimo reikalas.

Pradėjo Anielka:

Atvažiavo Kalėda širmų arkleliu,
Pastatė širmą arklelį stainelėje,
Pati sėdos kampan ant minkšto patalėlio,
Padėjo dūdele ant kaladės prie krosnio,
Garsiai grokit dūdeles,—mergaitės hop, hop!*)

Bet senė Trembelienė pastebėjo, jog dainelė perankstyba, nors ir žieminė, nes Kalėdos dar neatėjo. Ir mergaitės buvo be ūpo ir be balso. Viena Marytė dar gyveno pusiau vaiko gyvenimu be rūpesnių ir be ilgėsio, abi jos draugi jau ėjo imčių su likimu, tuo dalios bei nedalios nešiotoju, kuris brėstančiai mergaitei vyriškio pavydale apsireiškia. Anielka bent galės savo vakiną netrukus pamatyti, o Uršulkos mintis išbėgo savojo taip toli jieškoti, į tokias nežinomas šalis, kad klydo ir, vaikydamosios be vilties, raudojo. Matė savo gyvenime porą kartų gelžkelį ir vieną kartą didesnį miestą, Dinaburgą. Sapnuose susimaišė tie miesto stebūklai su Mykolo Rajeckio pasiilgimu. Vijos jį tarškančiais vagonais per Kauno kalnynus, ir toliau jau per nežinomą bei priešingą kraštą. Stengėsi įsivaizdinti jį sau miestuose, kurių vardus per tą patį Mykolą sužinojo, kur tęn Vilniuje, Varšavoje, dar didesniuose už Dinaburgą. Tęnais turi būti daug panelių skrybeliuotų, dideliomis juodomis akimis, o kiekviena jų turi būti daugybę vylių, jauną ponaitį suvilioti galinčių — — Kad Uršulka mokėtų, parašytų jin — bet ji nemoka rašyti! — — Kaitrų savo ilgėsį turi slėpti užantyje, gaivinti jį praėjusios vasaros atminimais ir būsimųjų dienų viltimi. Išgalvojo tačiau sau, savo pilkame tarnaitės gyvenime, mylimą darbą, vedanti tiesiai tikslan: išmokti lenkų kalbos. Nelengva buvo tai tarp tų žmonių, tarp kurių buvo, bet įvykinama buvo: Patiltos šeimininkė mokėjo lenkiškai; Trembelienės, motina ir duktė, kalbėdavo kartais ta ponų kalba. Todel mėgo Uršulka našlės grįčioje.— Paskui — kas tęn žino? — gal Južintų klebonas išmokytų ją rašyti? — — —

— Gera Anielkai! — manė pavydėdama, matydama, kai Trembelaitė verpė neatidžiai, nuolatos pažvelgdama langan bei prisiklausydama.

Bet su Anielka kas kartą darėsi blogiau.

Baigėsi pilka bei vėjuota diena. Ar tai nuo žemės pakelti, ar iš dangaus krintą, ore siautė sniego debesys. Net grįčioje girdėti buvo, kai alksnynas, keliose varsnose augąs, graudžiai prabilo išsitempęs ant savo kelmų, lyg ant juodų stygų. Kartais vėjas inpuldavo trukšmingai kaminan ir dūmus varydavo iš židinio grįčion. Reikėjo stipraus ir sūkuriuoto vėjo, kad taip storai galėtų sugroti tokiu plonu kaminu — — — ;

Pametė Uršulka verpstuvą ir išbėgo iš grįčios. Sužadintos moteriškės pastebėjo, kad naktis artinas, o Pucevičiaus vis dar nėra.

— Matėta kai jūsų ponaitis išvažiavo ir kurion pusėn? — užklausė Trembelienė mergaičių iš Patiltos.

— Išvažiavo jis tuoj po pusryčių — atsakė Marytė — įsėdo į šlajas be vežėjo, pasiėmė šautuvą — bet kur, tai męs nežinom.

*) Jan Čečot. Piosniki viesniače. Wilno 1844.

— Tikriausia Dusėtų pamiškin — pridūrė Uršulka — šiuo metu zuikiai tęn dažnai bėgioja, rudžiai bei baltieji.

— O tu iškur žinai?

— Iš medėjų męs, motule.

Senė palingavo galva pripažindama Uršulkai tiesą.

— Sakė jums ponaitis, kad pas mus atvažiuos?

— Sakė.

— Gal jis su kuo susitiko?

Tan klausiman mergaitės negalėjo atsakyti. Senė toliau galvojo, išteisindama svečio pasivėlinimą.

— Galėjo didesnį žvėrį sutikti...

— Laukan išvažiavo, tai gal vilkai — vėl atsiliepė Uršulka — bet šiais metais dar negirdėti mūsų krašte apie vilkus.

— Ir ačiu Dievui! — atrėmė Trembelienė.

Tačiau ir žodžiai, ir sutemos, ir vėjo kaukimas pamažu kėlė neramumą.

— Kur-gi Anielkà? — užklausė motina.

— Turbūt vakarienę užkaitė.

— Negirdžiu jos — — nueik, Maryte, pažiūrėk.

Anielkos nebuvo virtuvėje. Išjieškojus grįčią, Marytė išėjo laukan. Po valandėlės abi mergaiti sugrįžo.

— Darkos, motule, baisiai darkos! — sušuko Anjelka tragiškai.

— Ir iš dangaus gerokai krinta sniegas — pridūrė Marytė kūdikio ramumu.

— Bet blógai jam gali būti, jei jis dar lauke — tarė Trembelienė, raukdama rūpestingai veidą.

Nebuvo kas kito veikti, kai tik laukti. Bet Anielka turėjo būti kitokios núomonės, nes beveik tekina išbėgo iš grįčios.

Sutemo visai; artinosi naktis be mėnulio, netamsi tačiau, bet pūgos sūkurių sudrumsta ir plakės langan sauso sniego verpetais. Ugnis beveik užgęso židinyje, Trembelienė siekė lempos nuo lentynos, bet, kadangi nedaug buvo žibalo, nuėjo kamaron skardinės. Kaž kodėl tęn ji nieku būdu negalėjo tos skardinės surasti. Ir Anielka, nežiūrint šaukimų, negrįžo. Bet motina perlabai pasitikėjo savo dukters rimtimi bei protu, kad būtų galėjus ją intarti šiuo kartu. Tad senobiniu būdu užžibino balaną ir mkišo jį plyšin.

Verptuvai nebeūžė daugiau, juo labjau nieks negalvojo apie dainelę. Išpasakojusios jau prieš tai visas savo pastabas, visos trys moteriškės sėdėjo klapišku atkaklumu likimo nusprendimo belaukdamos. Vienam romus miegas šiltoje grįčioje — kitam gal mirtis pūgos sūkuryje — visa tai būdavo, net ir Trembeliškiuose.

Domas Trembelis, keturedešimtmetis vyras, kai eglė, gerokai sušilo bekirsdamas medžius miške ir sugrįžęs namó, nevalgė, klejojo naktį — keliomis dienomis vėliau jau nebebuvo jo — bus tai prieš ketverius metus atsitikę — Amžiną atilsį jo vėlei — — O anais metais kai užklupo pūga Matiešūnienę Teresą su dvejetu vaikų! Kad ne šuo nebūtų be pavasario visų trijų suradę, taip ir sustingo visi trys sniege, kai pakeleivingosios šventųjų figuros — Žiemą mirtis alkana bei rūsti taip ir slankioja prie sodybų — — —

Taip galvojo senė Trembelienė ir žiūrėjo pro langą, tik staiga sušuko, greitai žegnodamos.

— Panele Švenčiausia! dega!

Langai nušvito melsvai, kai nuo žaibo — per užšalusius langus negalima buvo numanyti, kur ir kas dega — ir tuoj užgęso.

— Gal Dievas davė, kad sniegas ugnį užklojo?

Bet vėl sužibo netoliese keista šviesa.

Visos moteriškės išbėgo kieman.

Ant ilgo smaigo baigė degti keista šviesa, sužimbanti, kai liepsna.— Matomai pastebėjo tą ugnį ir kiti, nes keli jauni Trembeliai, kaimynai, stovėjo prie namų su kibirais vandens, pasirengę užpilti stogus, jei jie kartais užsidegtų. Ramiai stovėjo, matyti, didelio pavojaus nebuvo. Nežiūrint vėjo girdimi buvo šūkavimai, tarytum trumpai tariami liepimai.— Už sodno tvoros vėl sužibo šviesa ant augšto smaigo, nušviesdama keliatą veidų, labjau linksmų, ne kad susirūpinusių.

Net nustebo Trembelienė; pažinusi sūnėną Antaną, sušuko:

— Antanai! iš proto išėjai?! ką jųs tęn darote?!

(T. b.)

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintys.

(Kritikos bruožai).

VIII.

„Teatras" ir 4—5. Togobočnij. Žmogžūdžiai. Penkiaveiksmis gyvenimo vaizdelis. Vertė J. Jaunutis. Vilnius 1912 m. 108 psl.

Žmogžūdžių tas pats vyriausias siužetas, ką ir „Iš meilės" — ta pati aistros kova su žmogaus priedermėmis bei sąžine. Tiktai šiame veikale daugiau nevykusių ir visai nereikalingų scenų. Visa pirmojo veiksmo I scena nereikalinga. Įvesta ji neva tam, kad paaiškinus Antano defektus, bei jo praturtėjimą nustojant rankos po traukinio ratais — lyg jis iš-pat savęs nebūtų galėjęs turtingu tapti.

Ukrainiečių dramatinės literatūros skirtina žymė, jog — beveik kiekviename veikale rasi apylėbį — „balagūrą" (niekatauškį), ar tai buvusio kareivio pavydale, ar tai valsčiaus raštininko, ar tai kokio girtuoklio, ar galų-gale paprasto Jonodurnelio („Ūkanos".). Ką tokie „balagūrai" turi reikšti, sunku numanyti, gal ukrainiečių senesnieji rašytojai, apibūdindami savo liaudies gyvenimą, norėjo tokiais „balagūrais" išsklaidyti sunkiąją gyvenimo dramos atmosferą, lyg neinprastą ūkrainiečio psychikai gyvenimo rimtį. Bet sunku su tokiais motivais sutikti. Kulturos bei civilizacijos paliesta viskas, neišskiriant nei atskirų tautų savotinės psychikos. Historijinio lietuvio, to sunkaus bei atkaklaus lietuvio, jei bent tik historijiniuose veikaluose ir tai svetimtaučių rašytuose bejieškoti. Tautinė šių dienų lietuvio psychika žymiai prisiartino prie visažmoninių psychikos elementų — nebe to, žinoma, kad tūli jos apsireiškimai, fyziologiško skirtumo pagaminti, neapsireikštų savotiškai ir tuo tik beskirtų lietuvį iš kitų tarpo. Gyvenimogi vaizdai, ypač liaudies gyvenimo, daug žymesni savo tautiniai-typiniais skirtumais ir daug gilesni psychikos apsireiškimais, negu kad tūliems mūsų rašytojams rodosi. Visų-pirmu lietuvis viską svarsto, svarsto giliai, ilgai, nuodugniai ir visuomet rėmiasi savo individuo nutarimais.

Visų tų žymių šiame veikale nėra, nežiūrint, kad jis imtas iš liaudies. Jau vienas skirtumas temperamente kalba prieš vertimą ūkrainiečių liaudies dramos lietuvių raštijon ir kergimą jos lietuvių liaudžiai. Ir Lietuvoje jau nebe geidulių kovos, bet kokia tai skirtinga kova nuo tojo ūkrainiečių karštojo temperamento savo motivais ir išeiginiu tikslu. Iš idėjinio bei liaudiškumo atžvilgių nei viena ūkrainiečių drama netinka lietuvių scenai ir visiškai negeistina mūsų literatūroje. Pozitivių Vertenybių ji neįneša, o etiškųjų neprieteklių turime pakaktinai, ir nėra mažiausio reikalo juos bedauginti svetimomis ydomis.

Geidulių bei aistros klausimas mūsų gyvenime visai kitaip apsireiškia. Užtenka paminėjus vien lietuvių kerštingumą, delei kurio ištisais metais tamposi po teismus ir už ką? — už šiaudo galą; bet kiekvienas stengiasi „pastatyti ant savo", kiekvienas nori kad jo „viršus būtų". Tokių mūsų liaudies gyvenimo ydų galima būtų daugiau priskaitliuoti; bet tam čia ne vieta.

Minėti dvi Togobočnijo drami (žr. „Iš Meilės") paliečia aistros klausimą. To, painaus bei komplikuoto klausimo išrišimu užimti beveik viso pasaulio visi rašytojai. Togobočnij gi suvedęs aistrą konfliktan su sąžine žūdo savo kaltininkus. Moralas aiškus ir jokių psychinių pastangų nereikalaująs:— nuodėmė turi būtinai išeiti aikštėn, kad del šito pas jį net stabo ištiktieji turi prašnekti, — na ir, žinoma, kaltininkai turi būti gerai nubausti.

Tokiam moralui išvesti nėra mažiausio reikalo ištisos dramos rašyti: tokių moralų pertekus visa mūsų „katalikiškoji" literatūra. Tikrosios dailės, tikrosios dramos veltui jieškotum tokiuose veikaluose. Juose pirmon vieton iškišta moralas bei tendencija, ir užbaigiama — moralu.

Veikiančių asmenų charakteristikos abejuose veikaluose paviršutinės, gilesnio psychinio analizo sunku benumanyti. Frazės bei gestai, ir tai dar vienas su antru nesutinką, raudona gija pereina per abu veikalu. Perėjimai nuo veiksmo prie veiksmo tokie netikėti ir staigųs, jog pateisinimo jiems nieku būdu negali surasti. Visos tos ydos nedera liaudžiai skiriamiems teatrams bei veikalams.

KOOPERACIJA SUOMIJOJE.

(Užbaiga).

Tačiau visi tie sumanymai ir tos įstaigos neįstengė patenkinti pabudusį liaudyje mokslo troškimą ir bendrovių vedėjų norą pasimokyti tikrai gerai savo priedermes pildyti. Tas buvo akstinu, kurs spyrė „Pellervo" pradėti leisti kooperacijos reikalams pašvęstas kningas ir laikraščius, kur visi žinių ištroškę galėtų semti, kas jiems reikalinga. Su laiku tie raštai sudarė taip vadinamą **„Pellervo" kningyną** suomių ir švedų kalbomis parašytą.

Ant tų pėdų pasirodė pigus to paties kningyno raštų leidimai ir šiaip visokie liaudžiai skiriami lapeliai, kurie leidžam po 10 tūkstančių egzempliorių, bematant tarp žmonių pasklysta.

Pažymėtini yra savo turiniu ir didumu „Pellervo" almanachai (kasmet leidžiama 500 pslp. kninga), kurie duoda visuomet tikrą Suomijos kooperacijos judėjimo ir jos plėtojimos paveikslą, drauge ir statistikos žinias. Nemaža tos literaturos dalis buvo veltui, be piningų, be pamokėjimo dalijama įvairioms draugijoms, žemės ūkio rateliams, augštesnioms liaudies mokykloms, žiemą atidaromoms žemės ūkio mokyklėlėms ir t. t. Instruktoriai (žemės ūkio arba kooperacijų žiňovai — mokytojai) bekeliaudami irgi skleidžia tų raštų daugybę tarp žmonių; ypač branginamas yra visuomet didelis kasmet leidžiamas kainaraštis, kurs yra siunčiamas veltui visoms kooperacijos įstaigoms ir valstiečių bendrovėms. Kasmet be užmokesnio dalijamų kningų leidimui yra skiriama 7.500 markių.

Vienas svarbesniųjų kooperacijos naudingumo idėos platintojas ir kooperacijos veikimo vadovas yra irgi „Pellervo" vadinamas laikraštis, leidžiamas kas dvi savaiti suomių ir švedų kalbomis, ir duodantis kasmet 500 spausdintų puslapių kurio prenumerata neša 1,50 markių (mūsų piningais 55 kap.).

Lengva, prieinama kalba tas laikraštis aiškina ne vien kooperacijos dėsnius, net ir žemės klausimą paliečiančią politiką, žemės ūkį, gyvulių auginimą ir kitas žemės ūkio šakas. Be to dar suteikia atsakymus į prenumeratorių atsiųstus paklausimus; turi skyrelį, pašvęstą moterų ūkiui, duoda bendras žinias apie savo šalies kooperacijos judėjimą, sviesto ir kitokių ūkiškų prekių kainas ir t. t. Laikraštie tas turįs jau nuo 23 iki 28 tūkstančių prenumeratorių.

Be to laikraščio eina dar nuo 1909 m. antras mėnesinis, pašvęsta kooperacijos vedėjams: jis aiškina daugiausia teoriją, duodamas drauge ir bendrą savo šalies ir kitų šalių kooperacijos judėjimo apžvalgą.

Aišku, jog toks intensivis populiarizacijos ir organizacijos darbas turėjo reikalauti ir daug piningų. Iškur gi buvo tie piningai semiami?

Visų pirm „Pellervo" turėjo visuomet daug piningų iš prenumeratos ir iš leidimo kningų pardavojimo. Bet jei liaudis nebūtų mokėjusi „Pellervo" Draugijos rūpinimosi branginti, jei liaudis to rūpinimosi nebūtų rėmusi — aišku, jog „Pellervo" pati niekuomet per daug nuveikti nebūtų įstengusi. Suomijos atstovai iš liaudies taip-pat ir valdžia labai prielankiai nuo-pat pradžios atsineša prie kooperacijos judėjimo. Bet visų tų čia parodytų šaltinių gal dar ir permažai būtų buvę, jei „Pellervo" Draugija be valdžios teikiamos pašalpos, be pelno iš savo leidinių, be narių mokesčių nebūtų dar susilaukusi gausių dovanų iš prakilnesnių savo tėvynės sūnų. 1909 metais „Pellervo" turėjusi 1400 narių, kurių mokesčiai nešę 12 tūkstančių markių, ir iš valdžios pašalpos buvo šiais pačiais metais 81 tūkstantis markių gauta.

Baigdami šitą straipsnį, pasakysime dar kelius žodžius apie įvairias kooperacijų rųšis pas suomius. Į **sviesto mušimo bendroves** spiečiasi daugiausia valstiečiai-mažažemiai. Tik 10 nuošimčių visų narių turėjo 15 ar daugiau karvių; 51 nuošimtis turėjo 4 iki 15, o 30 nuoš. tik vieną iki 3 karvių.

Taupomai-skolinamosios draugijos. Suomija neturinti tiek mokytų žmonių, kurie galėtų vesti taupomai-skolinamųjų draugijų apyskaitas. O tokių draugijų dauguma yra pačių valstiečių vedama, tik vadovaujant jauniems liaudies mokytojams ir labai retuose atsitikimuose dvasiškiams. Kiekviena taupomai-skolinamoji draugija yra inkuriama paprastai maždaug vienam tūkstančiui gyventojų, o labai retuose atsitikimuose tas skaičius prieina iki 4 tūkstančių. Paprastai iš pradžios labai mažas žmonių burelis spiečiasi inkurti tokią taupomai-skolinamąją bendrovę, dažniausiai 15 iki 20 ūkininkų; bet netrukus narių skaičius ima augti, pasiekia 40 iki 60, o nesykį 80 iki 150 žmonių. Centralinėje kasoje vieną sykį į metus daroma smulki revizija.

Skolinant piningus šios taupomai-skolinamosios bendrovės remiasi Reiffeiseno dėsniais, t. y. skolina piningus iš kalno paskirtiems ir būtinai naudingiems reikalams, kurie gali pakelti arba nario ūkį, arba prisidėti prie didesnių pajamų. Tokie reikalai šiaip išvardijami: pievų sausinimas ir pataisymas, dirbtinių trąšų ingijimas, gyvulių staldų arba kitų ūkiui reikalingų triobų pataisymas, sutvarkymas, veislinių gyvulių ir melžiamųjų karvių pirkimas, taip-pat ūkio įrankių ir mašinų ingijimas.

Kas ima savo ūkio žemės pagerinimui, tas gauna paskolą ilgesniam laikui, nuo 5 iki 8 metų 6-šiais nuošimčiais, o kartais ir pusšešto. Dividendo gauna 5 nuošimčius.

Taupomai-skolinamųjų bendrovių dauguma superka ir įvairius žemės ūkių produktus ir parduoda javų ir žolių sėklas. 1909 metais taupomai-skolinamųjų draugijų buvo 384, kurios suteikė virš 4 milionų markių paskolos.

Vartotojų Draugijos. 1904 m. susidarė vartotojų draugijoms skiriamą laikraštėlį, suruošti apyskaitų systemą ir tt. Vartotojų Draugijos veikia Suomijoje besiremdamos Ročdalio dėsniais; pasistačiusios visos savo siekimu laikyti tik geras prekes, nors tą vykinti kliudė jiems nemaža sodiečių papratimas pirkti tik pigesnes ir prastenes prekes; bet jau paskutiniu laiku galima pastebėti, kad ir Suomijos valstiečiai ima suprasti, jog naudingiau pirkti geresnes, nors ir brangesnes prekes, o ypač valgomuosius produktus.

Didelį darbą turėjo vartotojų draugijų valdybos, kol intikino savo narius, kad neimtų skolon prekių; nes vartotojų draugijos, duodančios pirkinius skolon, trumpame laike nusmunka, neturėdamos kuomi naujų prekių gabentis. Dabar jau visoje šalyje nėra beveik žmonių, kurie norėtų skolon gauti pirkinių.

Vartotojų draugijos duoda dividendą ir ne nariams, bet piningus tuos priskaito prie narių mokesčių, kuomet pirkėjai įstoja į draugiją; bet jei pirkėjas nepanorėtų draugijos nariu tapti, tai jo dividendas yra priskaitomas prie geležinio kapitalo.

Kai-kurios vartotojų draugijų turi savo keptuves, nedidelius mineralinių vandenų fabrikėlius ir šešrų fabrikus. 1909 m. buvo 506 vartotojų draugijų, kurios turėjo 105 tūkstančius narių; prekių jos pardavė už 60 milionų markių.

Bendrovės naudotis garinėmis kuliamomis mašinomis. Pabrangus malkoms ir darbininkams, ūkininkai, po kelius susitarę, ėmė pirktis garu kuliamąsias mašinas. Tokios bendrovės susidaro paprastai, susispietus 5 iki 20 narių; įnešimai būna labai įvairus, dažniausiai pritaikinami prie to, kiek narys turi dirbamos žemės ir prie to ar bendrovė ketina savo vekimą paplatinti, ar ne, ar ji pasitenkina vienu malimu, ar ketina dar grūdus skirstyti pagal rųšių, pjauti lentas, skindelius ir tt.

Už naudojimąsi garine kuliamąja mašina reikia tokį mokestį skirti, kad jis padengtų ne tik bėgančias išlaidas, bet ir mašinos amortizaciją; bendrijų dauguma padengia išlaidas, padarytas mašiną (t. y. amortizuoja mašiną) perkant, į 5 arba 6 metus. 1910 m. Suomijoje buvo valdžios užregistruotų bendrovių pasinaudojimui garu kuliamosiomis mašinomis 181, o gyvavo jųjų dar šimtai neužregistruotų; kai-kurios tų bendrijų turi ir mašinas javams grūsti, sėklą skirti, skindelius, lentas pjauti, ir tt.

Torfui kasti bendrovės. Drauge su žemės ūkio plėtojimos Suomijoje radosi reikalingumas kreikti gyvulių staldus torfu, kaipo medžiaga, kuri daug sugeria skystų trąšų. Netrukus ir tai ūkio šakai išnaudoti ėmė spiestis ūkininkai. Toki torfui kasti bendrovė perka arba nuomon ima torfo plotus, ingija kasimui reikalingas mašinas ir įnagius, stato triobas torfo džiovinimui, samdo darbininkus ir galų gale parduoda torfą bendrovės nariams. Pajų tose bendrovėse yra paprastai tiek, kiek karvių, kurioms reikalingas yra torfas pakraikai: tokie pajai neša paprastai nuo 5 iki 10 markių. 1910 metais buvo užregistruotos 73 tokių bendrovių, bet ištikrųjų veikė jų daug daugiau.

Kitokios rųšies kooperacijos. Sakėm jau, jog Suomijoje esama įvairiausių rųšių kooperacijų. Kur nėsama bendrovių žemės ūkio produktams pirkti, tęn susidaro taip vadinamos pirkimo ir pardavojimo bendrovės. Be to ūkininkų žmonos susispietė į bendroves kiaušiniams pardavoti. Tos bendrovės rūpinasi draug vištų auginimą tobulinti. Esama bendrovių javams pardavinėti Tokios bendrovės rūpinasi nuosavias klėtis pasistatidinti, o prie jų intaisyti mašinas grūdams valyti ir skirstyti į rųšis. Tokiu būdu gerinimas yra ir javų sėklai.

Vietose, kur daugiau girių esama, susitvėrė girių bendrovės, kurių tikslu yra pardavoti medžius ir iškirstas vietas užsodinti naujais medeliais arba užsėti. Yra ir gi vienasėdžiais skirstimosi bendrovės, kurios padeda bežemiams valstiečiams ingyti žemės. Tokios rųšies bendrovės gaunančios Suomijoje iš valdžios lengvomis sąlygomis piningų pasiskolinti. Valdžia vien reikalaujanti, kad tokios bendrovės nariai įstengtų bent 10 dalį žemės vertės iš kalno apmokėti ir nuosavią mantą žemės ūkiui reikalingą ingyti. Tokiu būdu ingyta žemę bendrovės nariai įsiskaido, išsiskirsto tarp savęs. Bet tų vienasėdžių ūkininkai tol vadinasi savo ūkių nuomininkais, kol bendrovė nepamoka skolos valdžiai. Toks skolos išmokėjimas tveria paprastai 40 metų. Tik tiek laiko praslinkus bendrovės nariai tampa savo ūkių sąvininkais.

Miestų gyventojams už vis geriau sekėsi bendros keptuvės vesti. Viena tokių keptuvių Helsingforse trumpu laiku išaugo į milionais besiverčiančią įstaigą. Be to yra inkuriamos bendros virtuvės, bendros valgyklos, kurių didžiausioji tai Helsingforso studentų, kurią studentai patįs valdo ir veda.

D-ras Haunes Gebhardas.

(„Bendrija").

Vietoj daboti posėdžius ir rimtai svarstyti draugijos ir visuomenės reikalus, jie per kiauras naktis lošė kortomis, o dieną, laike posėdžių, knarkė... Baisus žmonių nupuolimas, baisi demoralizacija, ypatingai delto, kad lošė iš piningų. Tai vis tautos šulai, organizacijos žiedai, tautiečiai! Aš pasakysiu, kad tai tik gambleriai ir daugiaus nieko. Visi tautiečiai vienas kitą atstoja, visi šiuleriai, kazirnnkai ir gambleriai!''

Kad nesusektų, kas taip rūpinasi tautos šulų reputacija, padėjau pseudonymą „Beržinis''. Tik neužilgo žiūriu, o tautiečių organe jau ir atsiliepta ir pasakyta šitaip:

„Seime buvo 60 delegatų, 47 tautiečiai ir 13 socialistų, ir iš jų radosi po vieną gamblerį. Gamblerystės nepagiriam, tačiaus už 2 ypatas negalima juodinti visas. Antrą pusę vertus, Beržinis, jei moka taip-pat gerai skaitliuoti, kaip juodinti, tegul apskaitliuoja, kiek būtų buvę gamblerių, jei į seimą būtų suvažiavę 47 sacialistai ir 13 tautiečių?!''

Štai toks atsakas — tai tikrai nesąžiningas darbas. Bjaurus darbas. Dar gerai, kad mūsų laikraščio redaktorius mano geras pažįstamas. Jis patėmijo tą tautiečių organo melą ir jo redaktorių išvadino „cenzorėliu'' ir dar kuo-tai „geresniu''. O, mūsų redaktorius — tai didžiausis didvyris. Kai užvažiuos kam, tai lyg boba su nešvaria šluota per akis. žiūrėk, nieks su juo neina ko- tis, jis sau vienas prunkščia į as puses. Duok jam, bedievių eve, daugiau spėkos ir „ukva- '' nesiliauti...

mim kio nuran

Aš dabar esmi ramus, ir mano sąžinė nieko man neišmėtinėja. Kiekvieną visuomenės darbą, prie kurio tik pridedu rankas, atlieku sąžiningai ir toks jau būsiu iki savo amžiaus kelionės pabaigai!''

* * *

Tai tiek man pasisekė iš „mūsų korespondento'' užrašų tuom tarpu perrašyti. Kadangi tie užrašai atskleidžia mums „slėpiningus korespondentų dušių kampelius'', tad laikiau reikalingu supažindinti su jais ir visuomenę.

Socialistas.

L. N. Tolstoj.

SUVĖLINTAS TEISINGUMAS.

(Užbaiga).

Vyriausybė Aksenovą mylėjo, nes jisai buvo ramus; o kalėjimo draugai jį gerbė ir vadino dieviš-ku žmogum. Kokiuose bent atsitikimuose ar barniuose, jisai anuos taikino ir teisė; jisai taipgi del kitų nuo valdžios užprašydavo visokių palengvinimų, o del savęs nieko neprašydavo. Laiškų niekados negaudavo, delto ir nežinojo, kaip jo pačiai su vaikais einasi.

Vieną sykį atsiuntė naują katorgininkų partiją. Vakare senesnieji katorgininkai apspito naujai pribuvusius ir ėmė jų klausinėti: katras iš kokio kaimo ar iš miesto ir už ką atsiųstas. Aksenovas taipgi šalia atsisėdo ir klausėsi, apie ką šneka naujieji katorgininkai. Vienas jų buvo augštas, žilas ir galėjo turėti apie šešias dešimtis metų. Kalbėjo jisai taip: „Ot, broliai, — nekaltai čionai papuoliau. Arklys sutrankė rogių pakinktus, o jie sako, būk aš nupjoviau ir pavogiau. Jau senai reikė man čion atkeliau ti, bet nesugavo; o dabar visai, kaip Dievą myliu, tai nekaltai paėmė.''

— „O iš kur tu?'' — paklausė jo vienas iš kalinių.— „Iš Vladimiro miesto; vardas, Makaras Siemionovič.''

Čia Aksenovas pakėlė galvą ir paklausė:

— „O ar tęn negirdėjote apie pirklį Aksenovą?'' — „Girdėti tai girdėjau. Turtingi. Neveltui tėvas yra Siberijon išsiųstas, toksai-pat prasikaltėlis, kaip ir męs. O tu, dėdė, kur gimęs?'' Aksenovas nemylėjo pasakoti apie praeitį. Atsiduso ir tarė: — „Už savo kaltes jau 26-tas metas čionai metavoju. — Ha, matyt užsitarnavau'', — pasakė Aksenovas ir daugiau nieko nenorėjo pasakoti, ale kiti apsakė naujam draugui, už ką jis čionai Siberijoje esti: kad kas tęn ant kelio užmušė pirklį, o jam užkišo kruviną peilį ir užmetė svetimą bėdą. Makaras, tai išgirdęs pažiūrėjo į Aksenovą, sudavė su ranka į kelius ir atsiliepė: — „Na, na; tai tau atsitikimas! Pasenai, kad negalima nei pažinti.'' Pradėjo jo tuojaus klausinėti: kur jisai Aksenovą matė; bet Makaras nenorėjo sakyti.— „Tai dyvai, tai dyvai!'' — murmėjo sau vienas.— „Ot, kur męs susitikome!'' Tai girdėdamas Aksenov, pamislino, kad tasai žmogus gal pažino tą užmuštąjį pirklį.— „Turėjai tu apie tai girdėti, arba tu mane gal seniau pažinojai?'' tarė.

Makaras ant to atsakė:

— Gal girdėjau, — neatmenu. Tiek laiko...

— O gal tu girdėjai, kas tą pirklį užmušė?

Makaras nusijuokė ir tarė:

— Turbūt tasai, pas katrą peilį rado. O jei kas-nors tau peilį pakišo, o nesugavo jo, tai nekaltas. Ale, argi kas galėjo pakišti peilį? Juk būtum išbudęs.

Aksenovui kas tokis širdin dūrė.

— Tai šitas žmogus užmušė pirklį! — tarė sau vienas. Daugiau jau nieko nenorėjo klausinėti. Atsistojo ir nuėjo. Aksenovas per visą tą naktį negalėjo užmigti; spaudė jį gailestis ir liūdnumas. Stovėjo jam prieš akis jo pati; rodosi jis matė ją taip, kaip gyvą ir save matė tokiu, kaip buvo prieš išvažiavimą jomarkan, — jaunu ir linksmu. Jis atsiminė, kaip jį rykštėmis plakė, kaip į Siberiją varė. Visas gyvenimas kalėjime prieš jo akis praslinko.

— O vis per tą latrą! — mįslino sau.

Ir jį apėmė toksai ant Makaro piktumas, kad nors pats turėjo žūti, bet vistiek norėjo jam atlyginti; per visą naktį meldėsi, bet negalėjo nusiraminti. Ant rytojaus jau nesiartino prie Makaro net į jį nežiūrėjo.

Taip praėjo dvi savaitės. Aksenovas naktimis negalėjo miegoti; jisai labai liūdėjo ir net nežinojo, ką jis turi su savim pradėti.

Vieną sykį nakčia pradėjo jis vaikščioti po kalėjimą ir pamatė, kad iš po vienos lovos byra žemės. Sustojo pasižiūrėti,—tuom sykiu iš po lovos šoko Makaras ir su dideliu persigandimu pažiūrėjo į jį. Aksenovas norėjo pasitraukti, bet Makaras nutvėrė jį už rankos ir apsakė, kad kasa požeminį išėjimą po siena, kad žemes išneša kas dieną čebatų aulais eidamas į darbą.

— Jeigu niekam apie tai nesakysi, tai ir tave išvesiu, — kalbėjo.— O jeigu mane išduotum, tai gausiu nagaikų, bet ir tau nuo manęs aitru pasidarytų.

Aksenovas ištraukė savo ranką iš jo rankos ir tarė:— Neturiu ko bėgti; o užmušti manęs nereikalauji. Mane tu jau senai užmušei. Ar tave išduosiu, ar ne, tai mano reikalas.

Ant rytojaus, kada katorgininkus išvarė ant darbo, kareiviai pamatė, kad Makaras iš aulų išbėrė žemes, pradėjo kalėjime jieškoti ir atrado skylę. Tuojaus kalėjiman atšarpavo viršininkas ir klausinėjo visų: kas tą skylę kasė. Visi gynėsi. Katras ir žinojo, nenorėjo Makaro išduoti, nes buvo žinoma, kad už tokį darbą gali žmogų iki mirties su rykštėmis užkapoti. Tada viršininkas atsisuko į Aksenovą; žinojo, kad jis yra žmogus teisingas ir tarė:

— Pasakyk man, kaip prieš Dievą kas tą padarė?

Aksenovas stovėjo ramiai, nei nekrustelėjo; žiūrėjo į viršininką. Rankos ir lūpos drebėjo. Mįslino: „Kam jį uždengti; juk jis mane prapuldė! Tegul turi už mano kančias. Pasakysiu, tai jį ant mirties užkapos. Bet jeigu nekaltai ant jo mįslinu!.. Ar geriau gi man bus, kaip jį išduosiu?

Viršininkas da sykį į jį atsikreipė:

— Na, seni, pasakyk kas iškasė?

Aksenovas dirstelėjo į Makarą ir tarė: „Negaliu žinoti, vaše blagorodija. Be to, man ir Dievas neleidžia sakyti. Darykite su manim ką norite, nesakysiu.

Ant nieko nuėjo prašymai ir bauginimai. Aksenovas daugiau nieko nešakė; taip ir nedažinojo, kas kasė skylę.

Antrą dieną, kada Aksenov atsigulė ir jau pradėjo užmigti, girdi, kad kas tokis prie jo artinasi; prisiartina ir atsisėda ant lovos, gale jo kojų. Pažiūrėjo ir tamsoje pažino Makarą.

— Ko tu čion nori nuo manęs? — paklausė.

Makaras tylėjo.

— Šalin eik! — sumurmėjo Aksenovas, — ba pašauksiu kareivį.

Makaras pasilenkė ant jo.

— Ivanai Aksenovič, dovanok — ištarė tykum balsu Makaras.

— Ką aš turiu tau dovanoti?

— Tai aš nužūdžiau tą pirklį; aš pakišau tau peilį. Norėjau ir tave nužūdyti, bet tu sukrutėjai.

Aksenovas tylėjo, nes nežinojo nei ką jam sakyti. Makaras pasilenkė jam prie kojų:— Ivanai Aksenovič, dovanok; aš pasakysiu, kad pirklį nužūdžiau, tai tave išleis. Sugrįši namo.

— Lengva tau pasakyti, — atsakė Aksenov, o man lengva buvo kentėti. Kur aš dabar eisiu? Pati numirė, vaikai pamiršo!..

Makaras mušė su kakta į grindis ir kalbėjo:— Ivanai Aksenovič, dovanok. Kada mane plakė su nagaika, tuo kart man lengviau buvo, negu dabar; o tu dar manęs pasigailėjai — neišdavei. Dovanok del Kristaus žaizdų... dovanok latrui...

Ir pradėjo raudoti.

Aksenovas patsai apsiverkė ir tarė:

— Dievas tau dovanos. Kažin. Gal áš šimtą sykių aršesnis už tave.

Nuo to laiko Aksenovas nebesirūpino su namais. Mįslino tik apie mirtį. Makaras pasakė visą teisybę vyriausybei. Kuomet ant galo parėjo paliepimas, kad Aksenovą iš katorgos paliuosuoti, tai Aksenovas jau buvo numiręs...

Vertė **Jonas Motiejaitis.**

PORA BATŲ.

Vienas francūzas kareivis, kuris tarnavo Afrikoje, parsiuntė tėvui žinią, kad jo batai visiškai nusiavėjo ir jis prašė kad atsiųstų jam naujus. Tėvas užsakė pas kurpjų naujus batus ir kada jis juos pasiuvo, tai jis klausė: kaip reikia juos nusiųsti. „Ogi, „telegrafu'', atsakė kurpjus. „Ale tai brangiai apsieis'' kalbėjo tėvas. „Ne, tau nieko nekaštuos; reikia tiktai išėjus ant tyro lauko, (kad niekas nematytų!) užkabinti batus ant telegrafo vielos''. Žmogus taip ir padarė, da inkišė batuosna po 5 frankus ir užkabino. Kaip tik žmogus nuėjo šalin, tuoj ubagas pasiėmė naujus batus, apsimovė, o senuosius pakabino ant vielos. Žmogui rūpėjo: ar nuėjo batai pas sūnų, ar ne. Todel jis nuėjęs ir pamatęs, kad tik seni batai kabo, tarė: „Ale šitas telegrafas tai geras išradimas. Aš nusiunčiau Afrikon naujus batus už dyką, o sūnus atsiuntė jau senus, kad parodyti, jog jis priėmė nuo manęs naujus.

V. Širvydas.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATAI.

Pora-trejetas metų atgal Lietuvos socialdemokratai jau buvo paliovę šiek-tiek viešesnį darbą. Šiemet jau per kelis sykius pasirodė žinutės, kad lietuviai socialdemokratai rengiasi išeiti aikštėn su politikos darbu. Panašią žinutę dabar perduoda Vilniaus „Viltis'', kuri šiai sako:

Dienraštyje „Sievero-Zapadnyj Telegraf'' randame žinią, kad nesenai Lietuvos socialdemokratai ir žydų bundo centralių komitetų atstovų buvę tarybos.

1) Susivienijimo uždavinys išrinkti bendromis jėgomis kuodaugiausia ingaliotinių ir atstovų į V. Dūmą, kurios statys kandidatais Lietuvos socialdemokratai ir bundas.

2) Kiekviena partija gali agituoti savitai, bet abidvi partijos stengiasi kuodažniausiai kartu varyti agitacijos darbą: bendri atsišaukimai, susirinkimai, ir tt.

3) Jų peršami kandidatai į IV. V. Dūmą turį įstoti į socialdem. Dūmos frakciją.

4) Del gimtosios kalbos klausimo svarbumo abidvi partijos savo atsišaukimuose per rinkimus pabrėžia kovoti už gimtosios kalbos (lietuvių, žydų, lenkų ir k.) lygias teises visose valstybėse ir visuomenės įstaigose; abiejų partijų pastatytieji kandidatai privalo Dūmoje ypač ginti visų tautų gimtosios kalbos teises.

5) Per rinkimus steigiami abiejų partijų rinkimo komitetai, į kuriuos ineina iš abiejų pusių po vienodą skaičių atstovų; tokiomis-pat sąlygomis priimami ir kitų socialdemokratų organizacijų atstovai; tokie komitetai steigiami rinkimų agitacijai vesti ir darbininkų kurijoje.

6) Visiems rinkimams vesti Lietuvoje ir svarbesniems klausimamas rišti del kandidatūros laikas nuo laiko šaukiami tarties nuo abiejų partijų centralinių komitetų atstovai.

Pirmutiniu bendru abiejų partijų pasirodymu buvo išleidžiamas šiomis dienomis į rinkikus darbininkus atsišaukimas, kuriuo buvo jie kviečiami vienyties ir varyti agitaciją prieš tautų kovą ir buržuazinių partijų tautinę agitaciją.

T. M. D. REIKALAI.

Apyskaita.

T. M. D. INEIGŲ IR IŠMOKĖJIMŲ NUO V. SEIMO IKI 1 RUGSĖJO 1912 m.

GEGUŽIO.

Diena	Kp. No.	INEIGOS.	
		Per V. TMD. seimą pribuvo	1.00
18	81	So. Boston, Mass., per M. Mockaitį	10.20
''	Pav.	Holyoke, Mass., V. Kelmelis	1.00
''	127	E. Chicago, Ill., per M. Tijušą	6.80
20	Pav.	St. Bonaventure, N. Y., J. Svirskis	.60
''	52	Rochester, N. Y., per J. L. Daunį	13.50
''	25	Shenandoah, Pa., per J. Bylą	6.00
21	128	Homestead, Pa., per V. B. Pikutį	12.80
''	91	Seltzer City, Pa., per A. Rumbavičių	60
''	121	Racine, Wis., per Pr. Vaitekūną	8.40
22	17	So. Omaha, Neb., per K. Laučių	2.40
''	117	Rockford, Ill., per P. P. Petrėną	1.60
''	41	Newark, N. J., per V. Ambrozevičių	3.00
''	55	Cambridge, Mass., per J. Tamulyną	3.40
''	—	Plymouth, Pa., J. Simanavičius	2.50
''	13	Valparaiso, Ind., per C. J. Majaucką	10.65
23	Pav.	Kensington, Ill., J. Tyškevičius	1.00
''	37	Chicago, Ill., per F. A. Jozapaitį	3.20
24	4	Philadelphia, Pa., per V. Daukšį	3.20
''	103	So.Manchester, Conn., per A. Zokaitį	5.00
25	Pav.	Coaldale, Pa., kun. P. Gudaitis	3.50
''	11	Baltimore, Md., per P. Glavėcką	13.80
27	118	Cicero, Ill., per M. A. Šorką	8.15
''	22	Chicago, Ill., per Iz. Pupauskį	3.40
28	36	Norwood, Mass., per P. Kudirką	6.40
''	Pav.	Danbury, Conn., K. Verbylienė	60
''	5	Waterbury, Conn., per J. Žemantauską	6.00
''	22	Chicago, Ill., per H. Mockų	13.00
30	86	Wilburton, Okla., per St. Grigaliuną	4.20
''	13	Valparaiso, Ind., per A. Linkų	4.60
''	102	Philadelphia, Pa., per J. Vaivadą	2.40
31	2	Union City, Conn., per A. Aušiuvą	16.80
		BERŽELIO.	
1	119	Kenosha, Wis., per K. Brazevičių	1.00
''	28	Chicago, Ill., per R. Zaurą	12.60
4	33	So. Chicago, Ill., per M. Garmų	7.00
8	17	So. Omaha, Neb., per K. Laucių	1.20
8	102	Philadelphia, Pa., per J. Vaivadą	60
10	117	Rockford, Ill., P. A. Deltuva	2.20
''	41	Newark, N. J., per V. Ambrazevičių	1.00
11	122	New Philadelphia, Pa., per St. Bulotą	2.00
''	13	Valparaiso, Ind., per A. Linkų	3.00
12	135	Cincinnati, Ohio, per N. C. Krukonį	6.60
14	121	Racine, Wis., per K. Stankų	60
17	—	Waterbury, Conn., A. J. Povilaika	50.00
''	34	Lewiston, Me., per F. Kaulakį	60
''	37	Chicago, Ill., per F. A. Jozapaitį	1.20
19	90	Batavia, Ill., per J. Judikaucką	5.60
20	113	Kensington, Ill., per K. J. Valį	6.60
21	31	Johnston City, Ill., per O. Bajorienę	1.20
22	130	St. Charles, Ill., per S. Kellą	1.00
24	Pav.	Minneapolis, Minn., per A. Masioką	2.00
26	129	Cedar Point, Ill., per K. Šnuolį	3.00
28	Pav.	Hillyard, Wash., P. Vosylius	1.00
29	43	New York, N. Y., per K. J. Intą	1.00
''	136	London, Engl., per Dr. V. Martišių	4.87
''	5	Waterbury, Conn., per J. Žemantauską	16.00
		LIEPOS.	
1	Pav.	So. Boston, Mass., M. Stakėnas	1.20
''	28	Chicago, Ill., per R. Zaurą	6.00
4	117	Rockford, Ill., per P. P. Petrėną	1.00
0	130	St. Charles, Ill., per S. Kellą	2.00
10	58	Grand Rapids, Mich., per L. Braškį	2.40
''	Pav.	Minneapolis, Minn., per A. Masioką	1.00
''	117	Rockford, Ill., per P. P. Petrėną	4.60
12	53	Clinton, Ind., per J. Skinderį	1.20
16	86	Wilburton, Okla., per St. Grigaliuną	60
17	37	Chicago, Ill., per F. A. Jozapaitį	1.80
19	22	Chicago, Ill., per Iz. Pupauskį	9.40
20	116	Newark, N. J., per J. Stanelį	7.20
25	122	New Philadelphia, Pa., per St. Bulotą	1.65
''	Pav.	Berlin, Canada, C. Paulius	15
''	117	Rockford, Ill., per P. P. Petrėną	1.20
27	Pav.	Beloit, Wis., per P. Vaičiulaitį	60
29	121	Racine, Wiss., per B. Butrimą	2.80
''	53	Clinton, Ind., per J. Skinderį	3.10
''	127	East Chicago, Ill., per M. Tijušą	8.00
30	1	Minersville, Pa., per J. Ramanauską	4.20
30	137	Buenos Aires, Argentina, per K. Undraitį	10.00
31	11	Baltimore, Wd., per S. Urlakį	16.60
''	5	Waterbury, Conn., per J. Žemantauską	5.20
''	120	Donora, Pa., per V. Banionį	3.40
''	Pav.	No. Rutland, Mass., A. Bulevičius	15
''	13	Valparaiso, Ind., per A. Linkų	3.70
''	Pav.	Brooklyn, N. Y., K. Strumskis	75
''	103	So. Manchester, Conn., per J. Januškevičių	5.85
		RUGPJŪČIO.	
2	130	St. Charles, Ill., per S. Kellą	3.00
''	3	Brooklyn, N. Y., per K. Čiuberkį	8.40
''	Pav.	Baldwinsville, Mass., J. Šlitskis	15

”	Pav.	Portland, Ore., Pr. Venskus	1.60
”	130	St. Charles, Ill., per K. Berzinskį	3.75
3	135	Cincinnati, Ohio, per A. Gladkevičių	1.00
5	28	Chicago, Ill., per R. Zaurą	26.75
6	43	New York, N. Y., per K. J. Intą	4.00
7	31	Johnston City, Ill., per O. Bajorienę	45
8	2	Union City, Conn., per V. Alaščinką	3.15
10	43	New York, N. Y., per K. J. Intą	1.50
”	118	Cicero, Ill., per M. A. Šarką	1.20
12	52	Rochester, N. Y., per J. L. Daunį	5.40
”	86	Wilburton, Okla., per S. Grigaliuną	1.05
16	37	Chicago, Ill., per F. A. Jozapaitį	7.95
”	13	Valparaiso, Ind., per A. Linkų	2.00
”	130	St. Charles, Ill., per K. Berzinskį	15
17	119	Kenosha, Wis., per K. Brazevičių	3.00
”	7	Lawrence, Mass., per J. Dagį	1.50
”	74	Philadelphia, Pa., per C. J. Mekšrą	2.70
19	Pav.	East Arlington, Vt., per D. J. Alekšį	3.00
20	34	Lewiston, Me., per F. Kaulakį	2.95
21	119	Kenosha, Wis., per K. Brazevičių	15
24	Pav.	Castleton, N. Y., A. Daniunas	15
27	Pav.	East Arlington, Vt., per D. J. Alekšį	30
”	Pav.	West New Brighton, N. Y., J. L. Augaitis	15
”	23	New Britain, Conn., per J. J. Gerdauską	4.50
28	51	Elizabeth, N. J., per J. Zubricką	6.00
”	100	De Kalb, Ill., per J. K. Guoką	2.50
”	135	Cincinnati, Ohio, per N. C. Krukonį	15
”	3	Brooklyn, N. Y., per K. Čiuberkį	20.05
”	20	Cleveland, Ohio, per J. Plerpą	12.95
29	51	Elizabeth, N. J., per J. Zubricką	30
”	Pav.	Pittsburgh, Pa., J. Virbickas	1.35
”	127	East Chicago, Ind., per M. Tijušą	9.75
”	131	Stamford, Conn., per T. Laukevičių	1.35
”	Pav.	Larchmont Manor, N. Y., M. Zuikiutė	5.00
30	Pav.	Reinerton, Pa., A. Žukauckas	1.00
”	53	Clinton, Ind., per J. Skinderį	5.35
”	Pav.	Pocatello, Idaho, D. Sargunas	1.50
31	23	New Britain, Conn., per J. J. Gedrauską	3.00
”	32	Plymouth, Pa., per M. Zalietską	1.80
”	Pav.	Beckemeyer, Ill., V. Keistutis	15
”	5	Waterbury, Conn., per J. Žemantauską	29.60

Nuo V. seimo TMD. iki 1 rugsėjo 1912 m. inėjo	609.02
Atėmus 10% į geležinį kapitalą	60.90
Liekasi bėgantiems reikalams	548.12
Gegužio 15. 1912 bėgantiems reikalams buvo	1,013.32
Iš viso	1,561.44
Nuo V. seimo iki 1 rugsėjo 1912 m. išmokėta	909.47
Liekasi bėgantiems reikalams	651.97
Geležiniame kapitale gegužio 15. 1912 buvo	713.07
Nuo V. seimo iki 1 rugs. '12 m. į geležinį kap. inėjo	60.90
Viso geležiniame kapitale yra	773.97
Bėgantiems reikalams yra	651.97
Geležiniame kapitale yra	773.97
Rugsėjo 1 d. 1912 m. TMD. viso piningų turi	**1,425.94**

IŠMOKĖTA.

BERŽELIO.

20	V. Daukšiui, Philadelphia, Pa., už expressus, krasos ženklelius, ir tt. nuo IV. iki V. TMD. seimo	15.50
”	V. Daukšiui, Philadelphia, Pa., už padirbimą 60 ženklelių pasiuntiniams V. TMD. seimo	10.00
20	A. J. Povilaikai, Waterbury, Conn., algos kaipo TMD. išdininkui, nuo IV. iki V. TMD. seimo	10.00
”	Samuel W. Chapman, Waterbury, Conn., už TMD. išdininko „Bond” ant $2.000 vieniems metams	10.00
”	J. Žemantauskui, Waterbury, Conn., algos kaipo TMD. sekretoriui, nuo IV. iki V. TMD. seimo	50.00
”	J. Žemantauskui, Waterbury, Conn., už expressus, krasos ženklelius, konvertus, 2 kningas ir tt.	22.47
”	V. S. Jokubynui, Rockford, Ill., algos už redaktoriavimą $30, ir už expressą, krasos ženklelius ir tt. $5.07	35.07

LIEPOS.

8	J. J. Paukštis & Co., Brooklyn, N. Y., dalis užmokėta už spaudą Dr. Garmaus „Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos”	200.00
10	J. Simanavičiui, Plymouth, Pa., alga, už krasos ženklelius, expresus ir tt.	51.73
25	E. Jagomastui, Tilžėje, Prūsuose, už spaudą ir tt. III-čiojo tomo kun. Žilinsko raštų „Veikalai Veikalėliai”	231.00

RUGPJŪČIO.

20	J. J. Paukštis & Co., Brooklyn, N. Y., likusioji dalis užmokėta už spaudą „Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos”, už „cuts”, paišinį viršeliams ir tt.	273.70

Nuo V. seimo iki 1 rugsėjo 1912 m. išmokėta	909.47

Už išdininką TMD. sekretorius **J. Žemantauskas.**

VOKIETIJOS SOCIALISTŲ SEIMAS.

Vienname iš Saksonijos miestelių, Chemniteoje, šiomis dienomis buvo laikomas vokiečių social demokratų partijos seimas, kuris prasidėjo rugsėjo 16. Kiek jau žinoma iš šiemetinės vokiečių socialdemokratų platformės ir laikraščių, tai nieko ypatingo partijon nebuvo rengiama įvesti. Ramus ir išmintingas senukas Bebelis senai jau įvedė partijon labai plačią ir visašalę programą, kuri tik reikia kasmetas papildyti audmenimis ir kuri užtektinai duoda darbo kasmetiniams jų seimams. Užtai jų seimai beveik visuomet apsieina be didelių ermyderių. Berods būna šiek-tiek ir barnių. Taip ir šiemet buvo rodos smarkі žodžių kova tarpe Bebelio ir Ledebouro, vieno iš Pild. Komiteto narių. Mat šisai vis nori įvesti partijon karštagalvišką ir sensacijinę taktiką-revoliucioniškąjį terorą; bet senukas Bebelis jokiu būdu to nenori daleisti, nes tas tik stabdo socializmo ūgį.

O ūgis vokiečių socialdemokratų partijos labai skaisčiai bujoja. Taip, tikrai partijos vedamoji suskaita parodo, jogei šiemet yra apie milijoną suvirš sąnarių, iš kurių jau tikrai „aktiviškų” yra 970,000, tų tarpe yrá 130,000 moterių. Tai vis pasidėkavojant raminiai ir moksliškai vedamai taktiškai, kuri neįžeidžia nei nuomonių nei pažvalgų, bet organizuoja darbininkus moksliškai ant politikos ir kulturos lauko. Delei šito ir partijos kasa netuštėja, bet gerai pribrinkusi. Ir socialdemokratai turi savo rinkimų kaštus ir rėksmingas rinkimų „kampanijas”, kaip ir kitos partijos. Bet piningų jiems būna nestoka. Taip, dabar išdininkas seiman raporte pranešė, jogei praeitu sausio mėnesiu rinkimuose partijai kaštavę suvirš $600,000! Iš tų tik $225.000 buvo paimta iš Tautiškojo Komiteto išdo; rešta gi buvo vis aukos. Bet už tai socializmas Vokietijoje pasiekė triumfą.

Nei viena partija Vokietijoje tiek piningų neišleidžia rinkimuose, kaip socialdemokratai. Jie turi savo taip vadinamą „politišką organizaciją” jau iš milijono su viršum narių, kurie ir surenka tuos fundūs. Paskutiniuose rinkimuose Vokietijoje kiekvienas trečias balsas vis buvo atiduotas už socialistus ir tie balsai įvedė parliamentan arba Reichstagan 110 socialdemokratų atstovų; tokiu būdu Vokietijos socialdemokratai pasidarė parliamente stipriausi politiškoji frakcija. Apart to socialdemokratai po visus Vokietijos mažuosius seimelius (Prusijos, Saksonijos, etc.) turi 225 atstovus.

Šiemet vokiečių socialdemokratų seimas, tarp ko kito, nutarė: 1) kuogreičiausiai reikalauti atidarymo parliamento, 2) paleisti liuosai visus rubežius mėsai įvežti iš užsienių (vadinas: numesti augštą muitą), nes Vokietijos liaudis delei mėsos trukumo senai jau kenčia didelę sunkenybę.

PADĖKAVONĖ.

Labai dėkingas esmi „Sc. Myl. Draugijai”, Brooklyne, ypatingai pasidarbavimui p.p. Bučinsko ir Širvydo, sušelpusiems mane skaudžiame reikale. Kad pasiektų mano padėka Sc. M. Draugų širdis — meldžiu Jūsų patalpinti „V. L.” šiuos žodžius: **Nuoširdžiai ačiu gerb. „Sc. M. Draugijai”, redakt. p. J. O. Širvydui ir kitiems šelpusiems mane ligoje.**

Dėkingas J. Leonas.

INFORMACIJŲ STALAS.

J. A. Pudimui, Paterson, N. J.: — Iš Rusijos rodos galimą kiek norint prisisiųsdinti degtinės. Bet muitinyčioje urėdninkai turės ją pertikrint ir sulyginti spirito laipsnius tokion čienion, kaip Amerikoje. Todel iš Rusijos pargabenta degtinė bus tiekpat brangi, kaip ir čionai, nes pagal įvežemųjų daiktų tarifo reikės damokėti muito iki tiek, kiek ir čionai už gerą degtinę ima.

J. Tolivaišai, Ft. Leavenworth, Kansas: — Rusiškos mieros yra bile kokiame rusiškame ar lietuviškame kalendoriuje. Taip, kad pigiau bus Tamstai nusipirkti kalendorių, negu mums tų dalykų perrašinėjimas į laikraštį. Apart to, gerai bus, kad turėsite po ranka kokį almanachą (sakysim „World's Almanach” iš New Yorko, 25c.; išeina kas metų pabaigoje).

Vietinės Žinios

— **Račiūno vakarėlis.** Pereitą subatą vakare atsibuvo Tautiškame Name labai indomus vakarėlis, surengtas lietuvių kinematografistų: A. T. Račiūno ir J. M. Danieliaus. Buvo pirmą syki parodyta lietuviški krutomieji paveikslai, historiški paveikslai, potam buvo šokiai. Žmonių buvo susirinkę į 700, kaip dar niekad Taut. Name.

— **Scenos Mylėtojų Choras** — pereitą ketvergą perrinko savo valdybą. Dabar už prezidentą išrinkta p. A. Vingelis, vice-prez. p-lė A. Kancieriutė., sekr. p. A. Augūnas; kasierium pasiliko senasis, p. M. Bučinskas. Taip gi girdėjome, būk nutarę neužilgo šį rudenį lošti „Kaminakrėtį ir malūnininką” ir „Pabaigtuves”. Taigi išeis truputis lenktynių; nes kaip tik prieš adventus „Kaminakrėtį” ir kantatą stato toje pačioje vietoje (McCaddin Hall) p. K. Strumskis.

— **Pasimirė lietuvis teatrininkas.** Rugsėjo 18. pasimirė Jonas Palkauskas, Mont Sinai ligonbūtyje. Velionis dar buvo jaunas žmogus ir visiems čionai bei kituose miestuose žinomas lietuvis, kaipo scenos veikėjas: jisai ant amerikoniškų ir lietuviškų teatrų rodydavo įvairius šposus — buvo džiugleris. Tebūni jam lengva žemelė!

— **Vat jums ir „urah”!** Adams str. teisme magistratas Handy nubaudė keletą vaikinų pabaldų, kurie aną vakarą bandė sufragisčių prakalbas išardyt: jie pamatę sufragistes kalbant ant Smith ir Douglas gatvių kampo ėmė šlykščiai apie moteris rėkauti ir šaukti: „urah už Wilsoną!” Policmanas juos nugabeno stotin, o magistratas priteisė iš ergelninkų po $10 pabaudos.

— **Naktinis sportas.** Ant kampo N. 5—tos ir Berry str. aną nakti policmanas Martin rado vos gyvą Joną Kubicki. Kada jį Williamsburgo ligonbūtjye atgaivino, tai jisai sakė pamenąs tik, kad koks tęn nepažįstamas sportas sudavęs jam per galvą.

— **Tyrinėja apie lošikus.** Pereitą savaitę detektivai pradėjo šnipinėti po lietuvių apgyventas vietas ir klausinėti, ar ne matę lošikų, kurie būk esą lietuviai ir daugelį nukruopę. Matomai, yra skundai.

PREZIDENTAS TAFT APIE ATEIVYSTĘ.

Jis nori, kad europiečiai užgyventų Pacifico valstijas. Wilsonas nori, kad chinai. „A; esmu neužganėdintas iš vaisių darbininkų”. Panamoje ir matyti prekyba skverbenčiasi iš Atlantiko į Pacifico pakraščius. Imigracija paseks laivus į šiuos pamarius, apsigyvens Kalifornijoje, Oregon, Washington ir visoj apylinkėj žmonės su mierius apsigyvinimo atplaukę iš Europos.” Šis yra ką prezidentas Taftas sakė korespondentui iš San Francisco, Cal. Prezidentas Taftas nori, kad pakraščius Pacifico apgyventų emigrantai iš Europos, kurie pasidarytų sau namus ant visados ir prisidėtų budavoti Amerikos respubliką.

Woodrow Wilson, demokratų kandidatas ant prezidento Suvienytų Valstijų visai kitokios nuomonės, kaip prezidentas Taftas. Wilsonas nori matyti, kad Pacifico valstijos būtų užpildytos chinais, kurie, kaip Wilsonas sako, „yra daugiaus pageidaujami darbininkai, jei ne ukėsai, kaip tie, ką rytuose apsigyvenę.” Wilsonas mislina imigrantus iš Europos, kurie išsėda New Yorke ar kituose rytiniuose portuose. Skaitytojai gali matyti kodėl Wilsonas sako, kad chinai yra „daugiaus pageidaujami”, kaip darbininkai immigrantai, jis vadina visus ateivius ”nemandagia gauja”. Wilsonas nedaro visai jokio išėmimo iš Europinių ateivių.

Tik žiurėkite iš kitos pusės, ką prezidentas Taftas proponuoja del ateivių iš Europos. Nėra šalies ant svieto tokios kaip pamariai. Pacifico Suvienytose Valstijose. Turi greą klimatą, neperšiltą ir neperšaltą. Žemė labai derlingai užaugina visokius vaisius. Šios gražios valstijos labai skystai užgyventos. Didėji valstija California yra didesnė tris kart už New Yorką. New Yorkas tur 49,170 kvadratavas myles, su 9,113,279, Californija 158,360 kvadratavų mylių, gyventojų 2,377,549. Taigi matyti kad vietos yra daugybe del Europos ateivių. Daug milijonų europiečių ateivių gali apsigyventi California, Oregon, Washington, ir kitas apielinkės be jokio susikimšimo.

Panamos kanalas bus atidarytas į du metu. Taftas bus prezidentu tame laike, jis gelbės kiek jo galybė bus ateiviams iš Europos į Pacific valstijas, kur yra vietos milijonams, pasidarymui linksmų namų.

Mes žinome ką Wilsonas yra išleidęs savo „historijoj”, jeigu ji išrinks prezidentu, jis darys kiek galės, kad atmesti billių uždraudimo, o įnešti užkvietimo tos geltonosios raso į šias puikias valstijas. Didelė daugybė chinų nori ateiti Amerikon ir jeigu bus tiesa uždraudimo atmesta, tai į trumpą laiką chinai užplauks šią šalį, kad europiečiams neliks vietos. Wilsonas kad palengvinti ateiviams, sako kad reikia aštresnių tiesų del ateivystės.

Kiekvienas ateivys supranta mierius prez. Tafto, ką jis rengia po pabaigimo Panamos Kanalo, tur kiekviena už jį balsuoti šiame dideliame susirėmime.

Severos Vaistai išvaro ligas ir neleidžia joms grįžti.

Severos Skilvinis Bitteris

(Severa's Stomach Bitter).

Sužadina norą valgyti,
Padeda suvirškinti,
Padidina maistu savinimą,
Suteikia gyvasties jiegas.

Aplamas stiprinantis vaistas su nepaabejojamu pasisekimu visuose nykulio atsitikimuose.

Kaina $1.00

Tas kosulys reiškia

Kad kas yra netvarkoj pas grakščius alsavimo įtaisus; gerklė, bronchus ar plaučius, kosulys vedas plaučių ligą, bet nuo to galima apsisaugoti, jei išanksto pradėjus vartoti.

Severos Balsama nuo Plaučių.

(Severa's Balsam for Lungs)

Švelnina ir gydo plaučius. Liuosuoja skreplius, sulaiko kosulį! Prašalina sunkumą alsuoti. Kaina 25c. ir 50c.

Esi pailsęs?

Pasibaigs protu ir kunu taip, kad vos kojas vilkti? Persidirbęs? Turi suirusius nervus? Tai nervai tavo prašo, kad jiems duotų vaistą vadinamą

Severos Nervotonu

(Severa's Nervoton)

Tai yra tikrai atsakantis vaistas tavo nusilpnėjusių nervų sustiprinimui. Sutaisys jis tavo visą organizmą. Nusipirk bonką šiandien tuojaus.

Kaina $1.00.

Pardavinėjama visose aptiekose
Gydytojo patarimas dykai

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Dalina Turta

Sveikatą ir Drutumą DOVANAI!

7,000 egzempliorių tos garsios knygos

”DAKTARAS”!

Kiekvienas apturės tą knygą, kuris tik atsiųs keletą stampų už prisiuntimo kaštus.

TA KNYGA kiekvienam reikalinga, kaip jaunam, teip senam, ženotiems ir nevedusiems, vyrams ir moterims; ji butinai reikalinga turėti kiekvienam užaugusiam lietuviui kaip Amerikoje, teip Canadoj, Anglijoj ir Lietuvoje, biznieriams ir visiems darbininkam žmonėms!

Kad esi nesveikas, ir vargina kokios silpnybės, bet nori pasiliuosuoti nuo ligos jungo, kad nereikėtų vilkti, tad atsišauk lietuviškoje kalboje,

NORS GYDEIS! su kokiais patentuotais vaistpalaikiais, arba bobiškais daktaravimais kaip ir pas šundaktarius lupikus gydytojus, kurie nuplėšia didelius pinigus, o ligą dar labiau užsendina ir aršiau padaro!

BET NENUSIMINK,

kad jau buk yra neišgydoma liga. Tikram moksliškam specialistui daktarui ir painiausios ligos yra išgydomos. Jei tik teisingai nori but išgydytas, tad kreipkis žodžiu ar raštu klausiant rodos prie:

PHILADELPHIOS M. KLINIKO.

Jeigu Klinikos daktaras speciališkai pripažins, kad Tave gali išgydyti, tad gali tikėti, jog apturėsi nuo profesionališko daktaro gydymą ir pritaikytas, speciališkai sutaisytas liekarstas, kurios kaip tikstančius teip ir tave gali paliuosuoti nuo ligos jungo, šviežiai užpuolusių arba ir užsenėtų visokių ligų, teip-pat nuo: išbėrimo spuogais, niežėjimo kuno, negero kraujo, silpnų ir nesveikų nervų, skaudėjimo ir svaigimo galvos, nedirbimo ir užkietėjimo vidurių. Nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nerimastingumo abelno ir lytiško nusilpnėjimo, skaudėjimo strėnose, kojose bei rankose ir sąnariuose, kosėjimo, skrepliavimo—bronchitis, visokių slogų, inkstų ir užsikrečiamų paslaptų ligų ir kitų, kurios tik varginimui žmonių užpuola, visas išgydomas ligas, **BE PEILIO, BE OPERACIJOS.**

UŽ TAI Philad. M. Klinika geriau ir greičiau už kitus teisingai visokias ligas gali išgydyti, kad vartoja kiekvienam ligoniui speciališkai sutaisytas liekarstas iš naujausių ir seniausių, didžiausių mokslinčių profesorių išrastus medikamentų.

Philadelphios M. Klinika yra oficiališkai paties gubernatoriaus legalizuota.

VYRAI ir MOTERIS, reikalaudami kokios nors rodos, atsinant arba rašant visada adresuot reik teip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Ateinantiems asabiškai ofiso valandos yra šios:

Nuo 10 iš ryto iki 4 po piet. Nedėl. nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtn. nuo 6 iki 8 vak.

KAIP MOTINA.

Tai nėra juokai, kada žmogus, atsiminęs linksmas vaikystės savo dienas, sako: „Norėčiau, kad galėčiau turėti tokį valgį, kaip mano motina budavo darė.'' Geras, namie darytas valgis, iš tikro, tai vienas smagumas, ir jis yra taipgi sveikas. Šiuose greituose laikuose mes gadiname savo pilvus, valgydami netinkamą maistą, jo nesukramtę gerai. Nuo jo pasidaro daug bėdos ir todėl privalome žinoti tam tikrą gerą vaistą, bėdai atsitikus. Tokiu vaistus yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksiras, todėl kad jis sustiprins gruzuliavimo organus, ir sutvers gerą, sveiką apetitą. Jis sustiprina vidurių raumenis ir neleidžia prasidėti konstipacijai. Privalo but vartojamas pilvo ir vidurių ligose. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO!

Parsiduoda puikus saliunas, turi gerą išžiurą einantiems pro šalį, mažos išlaisnės, gerai apgyventa apylinkė lietuvių, r tarpe daugelio fabrikų, biznis labai atsakantis, su geru uždarbiu. Pardavimo priežastis, savininkas nori užimti kitą biznį, aplink savo gentis, gyvenančius kitoj valstijoj.

Reikalaujanti tikresnių žinių, kreipkitės pas savininką po šiuo adresu, arba per laiška ar asabiškai.

L. Y...,
271 Clinton str., Hoboken, N. J.
(42)

DR. A. JUŠKA

Lietuvys Daktaras. Gydo visokias ligas vyrų, moterių ir vaikų.

Phone—Canal 2118

1749 So. Halsted St.

Kerte 18th St. CHICAGO, ILL.

Telephone: Greenpoint 8.

Daktaras A. S. Jankauckienė

Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet. nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE

GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.

200 Marshall St., ir kampas Second St.

Ligonius priima:
Utaryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8

Telephone 1537 R. Elizabeth.

SVEIKATOS IR KVEPAVIMO LAVINIM'S.

Anot Dr'o O. Z. Hanish.

Tai yra tobulas būdas Atgaivinimo Žmogaus Dvylikos Pajautimų Veikmėn, užtikrinantis sveikatą ir Proto Pajiegą. Išaiškinimas Motinos Kvėpavimo ir Ypatiško Kvėpavimo. Paslaptis Ylgo bei Laimingo Gyvenimo. Ga—Llama, centralizuojantis Gyvasties Principas, bei jo Svarba Gaminime Elektriškų Sūlėių per Gengliją Nervų Sistemos. Vietovė Dūšios, Dvasios ir Proto Žmogaus kūne nurodyta. Atgaivinimas atminties, naudojimas Valios, Susąsitikėjimas, Savistovystė, Maistas, Pasninkas, Lavinimas, Magnetizmas, Elektrizmas, Gydymas ir kitos tėmos įskirtinai praktiškos prigimties, perskaitlingos paminėjimui.

Septynios pamatinės lekcijos šito veikalo, kuris ištiesų yra svarbjausiu šiandien ant šios veido žemelės,—Kiekvienam, kuris nori pagerinti savo dartinį gyvenimą.

JĖZUS NAZARETENAS.

Arba apsakymas gyvenimo Jezaus Krstaus, kaipo yra pažymėta Tolryčių žinyčiose.

Šitas yra apsakymas gyvenimas to Didvyrio — Jezaus, pagal žinystę imtą iš ištikimų šaltinių, kurie atidengia visas paslaptis Jo gyvenimo. Tai yra svarbus dokumentas kiekvienam tiesos jieškotojui. Kaina 35c. Agentams gausus nuošimtis. Gaunama po šiemiaus paminėtu adresu.

MAZDAZNAN MAISTŲ RANKVEDIS.

Ištiesų, tai yra Encyklopedija maistų, kur visoki maistai yra moksliškai žmiškinti — kokę turi savyje medegiškų vertę, kada ir kaip juos pataisyti ir kaip juos sujungti, idant naudojant gyti prideranėią naudą.

Kaip tiktai žmonės išmoks sau pasitaisyti lygsvaringai žmogų maitinančius maistus, taip greitai girtuoklystės ir daug kitų beprotysčių pranyks iš šarpo žmonijos.

Knygutė verta auksu savo svaros. Reiktų jai rastis pas kiekvieną lietuvį. Kaina 50c.

Visos viršminėtos kningos gaunamos pas:

D. A. Zeltchius,
415 Madison St., Seattle Wash., USA.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau Kazimiero Juškos iš miestelio Luokės, Šiaulių pav., Kauno gub. Jisai laikė Luokės miestelyje krautuvę ir alinę, paskum palikęs namą išvažiavo į Ameriką. Turiu svarbų reikalą, tai malonės atsišaukti jisai pats ar gal kas kitas apie jį vinanti praneš, už ką aš busiu labai dėkingas.

J. Rauktis,
2 Stone st., Worcester, Mass.

Pajieškau savo brolių Petro ir Zigmo Ilakių. Pirm 6 metų gyveno Chicagoje. Paeina iš Kutronių kaimo Raguvos val., Ukmergės pav., Kauno gub. Jie patįs ar kas kitas prašau duoti žinią šiuomi alresu:

Ona Ilakiutė,
38 So. 2nd Str., Brooklyn, N. Y.

Ant pardavimo.

Geroj vietoj keptuvė (bakery) ant pardavimo. Kas nori, tai gali su stuba, arba tik vieną biznį, duonos keptuvę, pirkti. Biznis gerai išdirbtas, 5 metai kaip laikau, 2 geri arkliai, 2 vežimai, 1 express vežimas, tvartas dėl trijų arklių. Stuba su žeme 30x140 pd., 24 stubos kambariai, geras šioras, pečius didumo 12x15 pd., gesas, elektra, vanduo ir maudyklė stuboje, trumpai sakant visos įtaisos. Gali pirkti kaip patinka, su stuba ar tik biznį. Atsišaukite pas:

A. M. MARTUS
120 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms. veseilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdaras diena ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

Clix Cigarettes

SUMAIŠYTA ĮVAIRAUS KELETO TAUTŲ TABAKO

10 Cigaretu už 5c

Tuose cigaretuose indėta didžiausia vertybė, kokios niekas ligi šiol neindėjo.

Tabakas padarytas žmonių, kurie turi pilną pažintį apie įvairių kraštų tabako lapus.

KIEKVIENAME PAKELIJ RĄSITE KUPONĄ. RINKITE JUOS.

Už dešimtį tokių kuponų gausite vieną pakelį CLIX cigaretų dovanai. Pas visus pardavėjus.

5¢

LIGGETT & MYERS TOBACCO CO.

Eikime ant kolonijų.

Tik viena iš geriausių ir sveikiausių gyvenimui vietų — tai ant ukės. Oras yra vienas iš geriausių ir teisingiausių daktarų. O kur gi galetų buti sveikesnis ir čystesnis oras, kad ne ant ukės.

Ar-gi negeriau buti pačiam savininku, negu dirbti pas kitą kur fabrikoje. O kiek susižeidimų ir mirčių visai bereikalingų pasitaiko bedirbant fabrikoje. Ir kas iš to viso mums bepalieka?

Yra parinkta vieta dėl lietuvių kolonizacijos. rytų krašte. Ta visa vieta užima 9 pavietus New York Valstijos, 7 pavietus New Jersey, 3 pavietus Conn. ir 3 pav. Mass. valstijos. Yra tai vieta, kur visų minėtų valstijų kampai į kruvą sueina. Tą vietą mes sujungę, aprinkome dėl lietuvių koloniją, kurioje jau ir yra bandoma lietuvius apgyvendinti. Pirmiausia kolonizaciją pradedame Putnam pav. ir Orange pav. Čia yra labai gražios vietos ir labai tankiai išvedžiota geležkeliai.

Norintieji pirkti arba parandavoti ukes Lietuvių Kolonijoje, kreipkitės pas:

A. M. MARTUS
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

o mes jums prisiųsime knygą su mapa ir visokiomis informacijomis apie ukes-farmas.

DEL TOLIMENSNES GEROVES IR APSAUGGOJIMO ANT TOLIAUS KONSTITUCIJOS SUVIENYTŲ VALSTIJŲ, BALSUOKITE 5 LAPKRIČIO 1912 M. UŽ WILLIAM HOVARD TAFT ANT PREZIDENTO IR JAMES SCHOOLCRAFT SHERMANN ANT VICE—PREZIDENTO.

Pirmutinis lietuviškas Jamaica ofisas dėl darbininkų.

Iš Brooklyno imkit ant Broadway Cypress Hills karą, persimainyt ant Jamaica ave. karo, išlipt ant Rockaway Road, eit po tiesiai iki Lincoln ave.

A. Švirmickiutė-Salucka
204 Henry St. Jamaica, L. I.
Tel. Jamaica 493 R.

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L.'' skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaikyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaiškiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesusipratimų.

„Vien. Liet.'' Adm.

MŪSŲ KELIAUJANTI AGENTAI.

1. Mūsų keliaujantis agentas K. Wilkevičius, pas jį galite užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų'' ir seni skaitytojai atnaujinti išsibaigusią prenumeratą, duoti užsakymus ant kningų.

2. Mūsų keliaujantis agentas P. Pilėnas šiomis dienomis lankosi po Pennsylvanijos valstiją. Pas jį galite užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų'', ir seni atnaujinti prenumeratą, užsisakyti kningų ir klausti patarimų apie siuntimą piningų ir pirkimą laivakorčių (šifkarčių).

3. J. Digrys, mūsų keliaujantis agentas visose Suvienytose valstijose Amerikoje.

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulėti per savaites

DR. RICHTER'IO Pain-Expelleris

prašalįs pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Ziūrėk ant **Inkaro** ir vardo ant dėžutės.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

ATYDAI KRIAUČIU!!!

Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 braižiniais ir 15 paveikslų. 50 pusl. Prekė $4.00. Tokia pat knyga—moteriškų drabužių. Prekė $4.00.

Užsakant abi sykiu, prekė $7.00.

Šitos knygos yra tikrai, ką turi žinoti geras krisučius. Neturėjimas drauge šių knygų,—reiškia nustumimą nuo savęs geresnio uždarbio ir pasekmės pramonystėje.

Duodu Lekcijas Kirpimui.

Pinigus siųsti per „Money Order''. Reikalaujant atsakymo visados priglausti už 2c. Stamp

J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

ATIDARYTA
Didžiausis pasaulėje teatras.

Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags'' (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiūrėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir statčius per Mr. Carroll Fleming. Muzika pristatyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekmę. Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su pritaikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations'' (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

„Vien. Liet." išleistų knygų Katologas.

Adomas Mickevičia	15
Ar socijalistas gali būti katalikum	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apuoko sapnai	15
Anatemos knygelė	10
Apie kūno išlavinimą	15
Albumas lietuviškas, parodos Pažiuje 1900 m.	40
Apieka Dievo (Aprašymas iš padavimo XVIII amžiaus	50
Baltrus Turazeris. (Drama trijuose veiksmuose	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų kalendorius 1904 m.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose)	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genavaitės	50
Gudri našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose)	15
Ggutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudus Verksmai	10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka mūsų dienų	10
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½	30
Vienybės Lietuvninkų 25 metų sukaktuvių Jubilėjinė kningelė (su 57 paveikslais	50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka)	50
Ženybos Paikių Miko	10
Žmogus. (J. Akuratero apysaka	15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Sausio devinta	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	35
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos)	20
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romas)	$1.00
Lietuvių tauta. Tomas I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.75
Apdaryta	$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną	$4.25
Lietuviškos dainos iš visur surinktos	$2.00
Lengvas būdas, pačiam per save pramokti rašyti	10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Mūsų Dievės. (Per ką Lietuva ken-	
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų karėivių	
KIŠENINE KNYGA.	
dėl kirpėjaus arba siuvėjaus paišymui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekė $4.00	
Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė $4.00.	
Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II	$1.50
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje.	10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų	25
Kabalas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo	10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose)	25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
Kur mūsų išganymas?	25
Kunigija ir švietiška valdžia	15
Keletas minčių apie mirties baismę	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Istorija katalikų bažnyčios	$1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10

J. J. Paukštis & Co.
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

AR PRIGULI PRIE SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE?

Jai nepriguli — prisirašyk ir prigulėk. Jai priguli — kalbink kitus prisirašyti.

ŠTAI DELKO REIKIA PRIE SUSIVIENIJIMO PRIGULĖTI:

1. Susiv. Liet. Amerikoje moka savo narių paveldėjams posmertines pašalpas: I laipsnio — $1.50.oo; II laipsnio — $300.oo; III laipsnio $600.oo ir IV laipsnio $1000.oo. — Be to Susiv. Liet. Amer. moka **Pašalpą ligoje** po $6.oo sevaitėje. Visi nariai gauna organą „Tėvynę''.

2.— **Susivienijimas Liet. Amerikoje priima visus lietuvius ir lietuvaites,** ir visiems, kaip vyrams taip ir moterims, Susivienijime yra lygios tiesos.

3.— **Susivienijimas** iki 1912 m. yra išmokėjęs suviršo **80 tukstančių dolarių** pašalpos nelaimingoms našlėms ir našlaičiams. **Susiv. Liet. Am.** yra išmokėjęs **10 tukstančių dol.** įvairiems lietuvių apšvietos ir kulturos **reikalams.**

4.— **Susiv. Liet. Amerikoje** neapleidžia nė vieno savo nario, papuolančio į nelaimę ir per 27 metus SLA. gyvavimo nebuvo dar atsitikimo, **kad** nebut imokėta posmertinė.

5.— **Susivienijimas** yra seniausia, didžiausia, turtingiausia ir progresyviška pašalpinė organizacija, tarnaujanti visų lietuvių išeivių reikalams. Prie **Susivienijimo** rašosi ir turi rašytis kiekvienas, kas tik skaito save lietuviu, kam rupi jo brolių-lietuvių reikalai ir kam rupi jo paties ir šeimynos ateitis.

Todėl neatidėliokit, tuojaus **rupinkitės prisirašyti** prie šios organizacijos, nes juo jaunesnis prisirašysi, juo mažiau turėsi mokėti. **Prisirašyk prie kuopos,** kuri yra tavo miestelyje. Jai nėra kuipos, tai pasikalbėk su savo draugais, pareikalauk iš Centro informacijų ir **sutverk kuopelę.** Gausi nario įsteigėjo vardą, o ir Susivienijimui pagelbėsi jojo prakilnius tikslus gyveniman vikdinti.

Kreipkis į savo miesto kuopą, arba į centrą.

Centro sekretoriaus adresas:
A. B. Strimaitis,
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje,
307 W. 30-th st., New York, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet.

Musu aptiekoriaus vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telephoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

VISŲ ATIDŽIAI!

Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

Mūsų uždavinys	.90
Slaptinga žmogaus didybė	.30
Mirtis ir kas toliaus	.25
Gimdymo slėpiniai	.40
Žmonijos kelias	.20
Visatos saranga	.20
Likimo kilmė	.40
Apšvietimas	.30
Kur protas? (vieno veiksmo komedija)	.25
Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija)	.20
Jonuks mergų bijąs (dviejų veiksmų komedija)	.20
Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas)	.20
Lietuvos varpeliai (muzikos veikalas)	.45

Kurie norite gauti augščiau paminėtas knygas, maloněkite kreiptis šiuomi adresu:

J. J. **PAUKŠTIS,**
120 **Grand St.,**
Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarp kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gydonės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška **Trejanka arba Trejos Devynerios 25c**

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokias tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo ir mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas du kartu per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams $2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo
108 E. 12th St. New York, N. Y.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos -- Didziausia apsauga $100.000.00

Skaitykite atydžiai!

Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jes užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia **50** rub. už **$26.15, 100** rub. už **$51.90, 500** rub. už **259.40, 1000** rub. už **$518.00.** Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didziausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) **$1.00**

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo **15c**

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo **10c**

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) **35c**

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydimo.

Išsiveržimas.

Verikosele arba netikrasis išsiveržimas, pučkai ir visokios odos ligos. Be jokios operacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

1. DĖL TO—Kad jo neskaudinanti metoda yra naudojama per jį suviršum 25 metus, o josios naudingumas likos prisisavintas per teip vadinamus Rupturos "Specialistus", kurie ją ir naudoja.

2. DĖL TO—Kad suviršum į 12.000 išgydė ligonių, o nekurie pribuvo iš tolimų šalių gydytis, o kuris tik vienas pasekmirgai gydo.

3. DĖL TO—Jog kožną savo žod gali pinigiškai ir profesionališkai užtikrinti, kur duoda ligoniui, o budamas tarp jų 25 metus yra gana paliudinančiu.

G. A. Fritzinger (policmanas) iš Wilkes-Barre, Pa., išggydytas nuo sunkaus išsiveržimo, 5 metai nenešioja jokių diržų.

Thom. R. Williams, angliakasys iš Hyde Park, Pa., išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržą nenešioja.

William H. Adams, fajermanas, Sheldon Alex Works, Wilkes-Barre, išgydytas nuo išsiveržimo, kurį turėjo per 15 metų.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect brekerio, Breslau, Pa., du vaikų, 3 ir metų senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja du metu.

Skaitykite ką rašo išgydytas per Dr. O'Malley unijos Docking Boss Raub's brekerio, Luzerne, Pa.

Courtdale, Pa., 26 Nov. 1911.

Garbus Daktare O'Malley!

Rašau jums laišką pranešdamas apie mano išgijimą, pranešu kad visiškai esu sveikas ir pavelinu mano vardą naudoti dėl ligonių pagelbos.

Box 131, Luzerne, Pa. Ad. Kuttenberger.

Su tokiais paliudijimais dėlko turėtum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausią rodą kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25-metinės praktikos ir nebusi pavojuje.

Pasikalbėjimas-ypatiškai ar per pačtą.

Atsiųsk adresą ir markę už 2c, tai prisiųsim knygutę su paveikslėliais apie išsiveržimą užpečėtytam koperte.

Dr. Alex. O'Malley
158 Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

MOKSLAINĖ

DĖL

MOVING PICTURES OPERATORIU.

Atsidarys nuo Spalio (October) 1-mos dienos, kas dieną ir vakarą.

Dieninės klasos nuo 2 iki 4 po pietų.

Vakarinės klasos nuo 8 iki 10 vak.

Bus mokinama apie judančių paveikslų rodymą ir elektrą, angliškai ir lietuviškai.

Norintiems plačiau dasižinoti, reikia šaukties adresu:

A. T. RAČIUNAS
630 HALSEY ST.
BROOKLYN, N. Y.

P. S. Užsirašykite iš anksto, ba per daug neimsiu.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siunczíam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados pardnodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — maloněkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukszstis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĖ" išeina kas pėtnyčia Tilžėje (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

„BIRUTĖ" yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiškai.

„BIRUTĖ" spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina grynoj lietuvių kalboje.

„BIRUTĖ" jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

„BIRUTĖ" nori būti „apžvalga" visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tą įvykdinti, prigulės nuo savo tautiečių.

„BIRUTĖ" tekainuoja visose Suvienytose Amerikos Valstijose visiems metams **tiktai $1.50.**

Priederme kiekvieno lietuvio yra išsirašyti **„Birutę", tuomi paremia reikalus prūsų lietuvių ir kartu visos lietuviškos tautos.**

„BIRUTĘ" galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120—124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra „Birutės" atstovu visos Amekos.

Telephonas: 3254—J—Market.

Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius

Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.

VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak. Seredomis 8—11 ryte.

88 Jefferson Str. prie **Ferry Str.**
NEWARK, N. J.

DAKTARAS TIESŲ

Julian Czupka

Advokatas ir Notary Public

Ofisas:
3 N. Main St., Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 S. Washington Ave., Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.

Užsiimu provom's Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

VIENGENČIAI!

Remkime savo rašytojus, — skaitykime ir loškime puikiausią lietuvių kalboje tragediją

„RUTVILE"

žemaitijos mergelę, parašytą V. Nagornoskio. Labai smagi pasiskaitymui, o ant scenos tai tikrai kerėjančiai išrodo. Kningutė illustruota. Kaina—tiktai 40c. Piningus siųskite ekspeditoriaus adresu:

J. Galinaitis,
418 S. Pacas str., Baltimore, Md.

KAS ČIA DĖ BIESAS? NAGI „TARKA"!

TARKA

SATYROS IR JUOKŲ LAIKRAŠTIS

Kas prisiųs mums dol-rinę
Tas gaus tarką poperinę.
Jukų bus per visą metą,
Juokai eina į sveikatą.

Prisiuntusieji už 10c. markučių, gausite vieną numerį dovanai.

Adresuokit:

P. Narvydas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta $1.00.
I. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —

JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI,
— KVEPIANTI CIGARAI. —

74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

DIDELIS LIETUOS ZĚMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šino adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:

1034 Bank Street, Waterbury, Conn.

Lietuviai, kreipkitės reikale.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevićia

Vienatinis tikras vyriškas Daktaras Lietuvis Brooklyne.

Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigės kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

Prie So. 2-nd Street.

Tėmykit Tiktai Groblewskio

Zmijeeznikas yra tikrasis

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neješkok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ.

Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto taip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts.

Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis

Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto $2.50; Ant pusės meto $1.25; Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE: Rosijoje ir Lietuvoje $3.50; Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South Al.

MAHANOY CITY, PA.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikųs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.

Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave)

BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Bell Tellephone Dickinson 3757 W.

Dr. Stankaus Gydykla.

Pirmutinė ir vienatinė lietuviška gydykla, Irengė tikras lietuvis daktaras **Ignotas Stankus.** Čionai priima ir užlaiko visokius ligonius dėl darymo operaciju ir gydymo visokiu ligu. Dėl ligoniu yra įtaisyti puikus ruimai su visokiomis vigadomis ir po priežiura paties daktaro Ignoto Stankaus. Pritaiso tam tikrus valgymus dėl kožno ligonio. Tame ligonbutyje randasi puikus **Medikališkas Clinikas** su visokiais brangiais prietaisais, kaip tai: aptieka su brangiomis gyduolėmis, visokie instrumentai darymui operaciju, brangios elektriškos mašinos, su kuriomis gaiima permatyti visą žmogaus kuną, mikroskopai ir tt.

DARO VISOKIAS OPERACIJAS.

Su darymu operaciju ant nosies išgydo: nuo sunkumo, negalėjimo kvėpuoti per nosį, skaudėjimo galvos, greito peršimo, tankaus peršalimo su slogomis ir tt. Su darymu operaciju ant gerklės išgydo nuo skaudėjimo gerklės, džiuvimo burnos, sauso kosulio, sunkumo ir negeru jausmu gerklėj ir burnoj, užkibimo balso, vargingo ir nespakaino miegojimo ir kitokiu visokiu nelaimiu, kurios paeina nuo gerklės ligu. Daro visokias operacijas ant viduriu, kaulu, koju, ranku, auganciu visokiu guzu ir visokiu lytišku užsikrečiamu ligu.

TUKSTANČIAI PASEKAVONU UŽ IŠGYDYMĄ.

Vieu padėkavoniu čionai sutalpinti yra negalima, [illegible] pacientu, čionai talpiname:

Franciskus Urbaitis, Camp 10, Fosterville Wis., [illegible] Ignotas Stankus, vaistus jusu jau baigiu ir jaučiuos visiškai sveiku. Sirdingai dėkavoju Tamistai už geras gyduoles ir už taip žemą prekę. Jus mane išgydėt nuo taip bjaurios ligos ir į taip trumpą laiką. Vardą Tamistos as platinsiu tarpe visu savo pažįstamu ir užpuolus kitai kokiai ligai as visuomet šauksiuos prie jusu.

Aš, Jonas K. Stapronas, P. O. Box 81, Depot Harbour, Ont. Canada, jaučiuos visiškai sveiku, daugiaus gyduoliu nebe eikalauju ištariu širdingą ačiu.

PASEKMINGAI GYDO LIGAS.

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnariu, kaulu, strėnu ir šonu; nužkietėjimo ir nedirbimo viduriu, išbėrimo, kuno niežiejimo, visokiu spuogu, dedervinių, slinkimo plauku, galvos skaudėjimo, nuo širdies ligos, inkstu, plančiu, kepenu. Nuo visokiu nervišku ligu, neuralgijos, drebėjimo sąnariu, nemiegojimo ir išgąsčio, nuo greito nulsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir visokiu slogu. Nuo visokiu užsikrečiamu lytišku ligu ir visokiu kitokiu nusilpnėjimu sveikatos. Taip gi nuo visokiu moterišku ligu, skausmingu ir nereguliarišku mėnesiniu, baltuju tekėjimu ir gumbo ligu.

Visi ligoniai kreipkitės pas daktarą Ignotą Stanku ypatiškai arba laišku be skirumo, kaip toli gyvenate Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ir kitose šalyse, o apturėsit širdingą rodą ir pagelbą. Neklaidžiokit, bet tiesiog rašykit arba atvažiuokit ypatiškai ant šito adreso:

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad st., Philadelphia. Pa.

Offiso Valandos: Nuo 9 iki 1 po pietu ir nuo 7 iki 9 vakare. Subatoms per visą dieną. Nedėliomis nuo 1 iki 4 po pietu.

Teisingiausia

Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir malonai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,

177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.

(Bell Phone 8—R)

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chronišką (įsisenėjusių).

Valandos priemimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės

New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

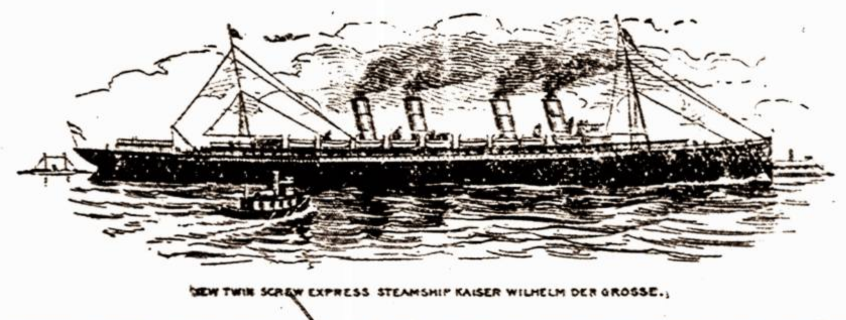

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.

$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra musų kaucija sudėta į rėdišką kasą.

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.

Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37	
„	Bell 47	
Residence	Peoples 1100	

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias).

Trumpiausis kelias į Buffalo.

Tiesiai į Scrantona ir Anglių Sritį.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,

Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

"Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašines. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

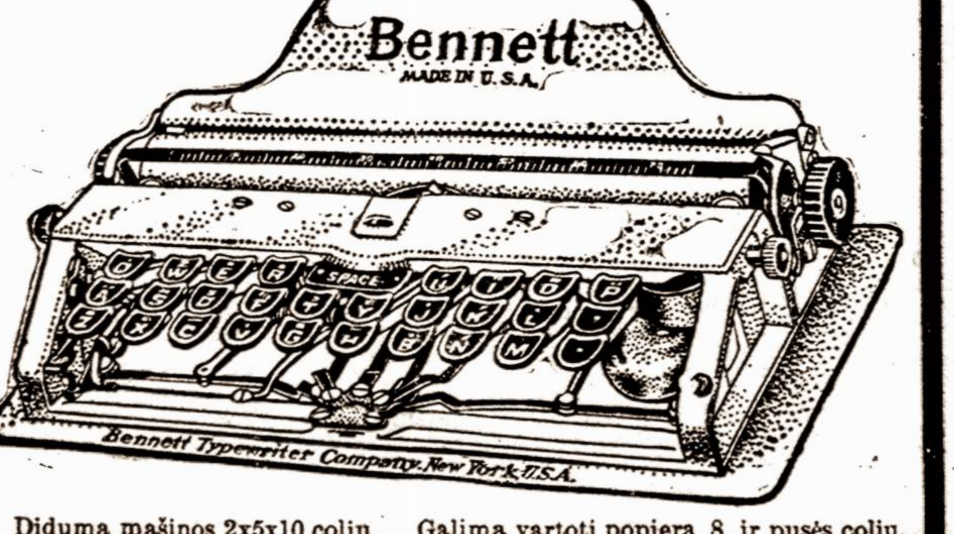

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukszti s & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą		11 dienų į Liepojų		Išplaukimas iš New Yorko.			
III klasa	$31	III klasa	$33	Kursk	Oct. 5	Czar	Nov. 2
II „	45	II „	50	Russia	Oct. 19		
I „	60	I „	70				

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.

27 BROADWAY. NEW YORK CITY. N. Y.

PRIETELIAI LIETUVIAI.

12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,

817--819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Telephone, 1102 W'msburgh

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address,

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys

Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Svarbu dėl tų, kurie nori turėti šmotą žemės netoli New Yorko.

Gražioj miesto dalije, labai arti didelių fabrikų, tik 11 centų kaštuoja nuvažiuoti iš New Yorko, kur parduodam po $125 ir augščiaus ant lengvų išlygų. Prie padarymo sutarties mokestis labai maža ir mažos mėnesinės išmokestys. Kiekvienas mųsų lotų pirkėjas gauna automatišką „Laikrodinę Banką," kaipo dovaną.

Užprašome atsišaukti ypatiškai ar per laišką, siunčiame visokius aprašymus su mapomis ir paveikslais, teipgi ir tikietą atkeliauti ant mųsų savasties, po adresu:

HOME ASSOCIATES, 63 Park Row, Room 1013, New York City.

VISIEMS DEL GEROVĖS!

Mųsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.

120 Grand s. Brooklyn N.Y.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypą

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Užsirašykit „Vienybę Lietuvninkų".